

Θ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ - ΙΔΡΥΤΗΣ, ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΚΟΛΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
Ακρωτηρίου 55 - Εδρα: Μαραγκοπούλου 5 - ΤΗΛ. 2610 341.515 - 222.392 - ΕΤΟΣ 8ο - ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014 - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 364- ΤΙΜΗ 1 ευρώ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 50
ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΜΙΑ
ΤΟΥ π. ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

**ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥ ΠΑΤΡΟΣ**
Του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας
και Ν. Ζηλανδίας κυρού Ιεζεκιήλ
Αναδημοσίευση από το περιοδικό «ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ»
του έτους 1964 (έτος κοιμήσεως του Γέροντος)
ΣΕΛΙΔΑ 3

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΔΕΡΚΩΝ Λόγοι και Υμνογραφήματα

Λόγω τεχνικού προβλήματος, οι Λόγοι και
Υμνογραφήματα του Εθνομάρτυρος Μητροπολίτου
Δέρκων Γρηγορίου, που κατήγετο
από την Ζουμπάτα Πατρών και είχε μαρτυρικό
τέλος στις 3 Ιουνίου 1821, θα δημοσιευθούν στο
επόμενο τεύχος, σε ειδικό ένθετο.
Ζητούμε την κατανόησή σας.
Επιμελεία γλhc,
Νεζερίτων Μοναχών

ΤΡΙΑ ΕΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΜΙΑ ΤΟΥ

**ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΚΑ-
ΡΙΣΤΟ ΑΡΧΙΜ. ΦΙΛΑΡΕΤΟ,
ΗΓΟΥΜΕΝΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ**

Του Διονυσίου Ανατολικώτου

ΣΕΛΙΔΑ 10

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΠΑΤΡΩΝ

Σεμινάριο πυροπροστασίας άρχισε στην
Ιερά Μητρόπολη Πατρών, στο οποίο γίνονται
ειδικά μαθήματα, που παρακολουθούν Ιε-
ρείς, Μοναχοί και Μοναχές της Ιεράς Μη-
τροπόλεως Πατρών.

Η πρωτότυπη αυτή κίνηση γίνεται με πρω-
τοβουλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Πατρών κ.κ. Χρυσοστόμου και βεβαίως σε συ-
νεργασία με την τοπική Ηγεσία της Πυροσβε-
στικής Υπηρεσίας.

Ήδη η πρώτη συγκέντρωση και τα πρώτα
μαθήματα έγιναν στην Ιερά Μονή Παναγίας
Ελεούσης Πατρών, με την παρουσία του Μη-
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 3η ΣΕΛΙΔΑ

Κυριακή των Αγίων Πάντων Οι πειρασμοί, το φάρμακο της ζωής μας

Του Πρωτοπρεσβυτέρου π. Στεφάνου Αναγνωστοπούλου

Χριστιανοί μου,

Η τελευταία Κυριακή της περιόδου του Πεντηκοστα-
ρίου είναι αφιερωμένη στην μνήμη των αγίων Πάντων,
όλων δηλαδή των Αγίων ανά τους αιώνες που με την
βιοτή τους ευαρέστησαν τον Κύριο και πλέον συνα-
γάζονται μετ' Αὐτοῦ αἰωνίως.

Όπως γνωρίζουμε μέσα από τα Συναξάρια, η ζωή
κάθε Αγίου ήταν συνυφασμένη με την υπαρξη πλή-
θους πειρασμών. Επομένως, αν κι εμείς επιθυμούμε
να ακολουθήσουμε τα χνάρια τους οφείλουμε να απο-
δεχτούμε ότι και η δική μας ζωή θα διέλθη αναλόγως
εν μέσω πειρασμών. Κι αυτή η αλήθεια δεν θα πρέπει
να μας γεμίζει φόβο, γιατί αφενός δεν είμαστε μόνοι:
«Αὐτῷ (τῷ Θεῷ) μέλλει περί ἡμῶν» και αφετέρου ο
Ίδιος ο Κύριος μας διαβεβαιώνει ότι ποτέ οι πειρασμοί
δεν θα είναι μεγαλύτεροι από τις δυνάμεις μας.

Ένας σύγχρονος αγιορείτης Γέροντας μας μεταφέ-

ρη την πείρα του μέσα από κάποιες επιστολές του,
σχετικά με τη θέση που έχουν οι πειρασμοί στη ζωή
μας. Δηλαδή, ότι αποτελούν για τον καθένα μας την
προσωπική άρσι του Σταυρού του Κυρίου ημών Ιησού
Χριστού.

Απευθυνόμενος λοιπόν σε κάποια αγωνιζόμενη ψυ-
χή λέγει τα εξής:

«Ο Θεός επιτρέπει τους πειρασμούς, για να ξυπνούν
τη μνήμη Του. Και παρακαλούντες Αὐτόν, κάνει πως
δεν μας ακούει, για να πληθύνουμε τις δεήσεις, να
πληθύνουμε τις προσευχές, και από τον φόβο των δια-
φόρων παθών και από τον φόβο των ημᾶς πιεζόντων
λογισμῶν να φωνάζουμε το πανάγιον Ὄνομά Του,
μέχρι που να βραχνιάση ο λάρυγγάς μας: «Κύριε Ιη-
σοῦ Χριστέ, Υἱέ του Θεοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς ἁμαρ-
τωλοῦς». Και από τις παρακλήσεις, από τις δεήσεις

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 9η ΣΕΛΙΔΑ

Ο ζήμερος εορτασμός της Πεντηκοστής και του Αγίου Πνεύματος στην Ι.Μ. Πατρών

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ
ΣΤΙΣ ΣΕΛ.: 4,5,6

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ
ΤΡΙΤΙΑΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΙΕΡΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014 - ΩΡΑ: 17.30-19.30
ΜΕΓΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΚΑΙ ΑΡΤΟ-
ΚΛΑΣΙΑ ΜΕΤΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014 - ΩΡΑ: 7.00-10.00
ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ Ο-
ΠΟΙΑ ΘΑ ΙΕΡΟΥΡΓΗΣΕΙ ΚΑΙ ΘΑ ΟΜΙΛΗΣΕΙ Ο ΣΕ-
ΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΤΡΩΝ κ.κ.
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΩΡΑ 17.30-19.00: ΜΕΘΕΟΡΤΙΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ
ΚΑΙ ΚΤΙΤΟΡΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ
ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ

Θεέ μου Μεγαλοδύναμε, Άχραντε, Αμίαντε, Άναρχε, Αόρατε, Ακατάλυτε, Ακατάληπτε, Ατελείωτε, Αναλoίωτε τί δύναμη δίνεις στα πλάσματά Σου. Με τί ευλογία περιβάλλεις το δημιούργημά Σου. Ποιά ζωογόνο πνοή έχεις εμφυσήσει μέσα του ώστε να τριγυρίζει το σύμπαν και να Σε δοξολογεί. Ποιά τεράστια δύναμη κρύβει μέσα του ο άνθρωπος - ο άνθρωπός Σου Κύριε - και δε λέει να συμβιβαστεί με τα ημερολόγια που φυλλορροούν - κλεψύδρα της ζωής - μετρώντας το υπόλοιπο δούναι!

Τουρίστες ήταν. Ο ένας μεγαλύτερος από τον άλλον. Ερείπια έτοιμα προς κατεδάφιση. Στην ηλικία που το «δίνουν τρίπουν... γίνονται, ίσως και εξαθούν τώρα που χρησιμοποιούμε και το ΠΙ» έτοιμοι να καταρρεύσουν κάτω από την πίεση του χρόνου, που βάριαν - το 'βλεπετε ολοκάθαρα - πάνω τους. Αν δεν ήταν ενενήντα πάντως τα πλησίαζαν - σίγουρα.

- Έλληνες;

- No Νορβέγιανς. Νορβηγοί - εξηγεί ο ξεναγός τους.

Έξω από τον Άγιο Ανδρέα η σκηνή, την ώρα που ετοιμαζόταν να μπουν να προσκυνήσουν. Να ανάψουν κερί. Μια συντροφιά όλοι τους, ξεχασμένοι από τον χρόνο. Τους πρόσεξα καθώς τους είδα να συγυρίζονται πριν μπουν. Οι κύριοι φόρεσαν τα σακάκια τους. Οι κυρίες βάλανε μαντίλι στο κεφάλι. Δεν πολυδίνουν με σημασία σ' αυτά εμείς. Καλώς - κακώς, θέμα αγωγής!

Για σκέψου λοιπόν, τουρίστες. Σε μια ηλικία που ο άνθρωπος καρφώνεται στην πολυθρόνα ετοιμάζοντας την «καλήν απολογία».

Τόσα πήρα, τόσα έδωσα, τόσα έκανα, τόσα μου 'καναν. Έλεος, Κάνε Κύριε. Θυμάστε την παραβολή. Ο ένας σπατάλησε το τάλαντο, ο άλλος το έκρυψε για να το αποδώσει αχρησιμοποίητο. Ο τρίτος το πολλαπλασίασε.

Στην εποχή που άλλοι ασχολούνται αποκλειστικά τρέχοντας από γιατρό σε γιατρό κι από νοσοκομείο σε νοσοκομείο - πως θα παρατείνουν την τελευταία σκηνή της τελευταία πράξης - Κουβέρτα για τα πόδια. Σκούφο για το κεφάλι. Χαμομήλι για το στομάχι - αυτοί πήραν τους δρόμους να δουν ακόμη κι άλλα κι άλλα. Να χορτάσουν από τα θαυμαστά της Δημιουργίας.

Τουρίστες - ναι. Σε μικρότεροι ηλικία άλλοι, έχουν κιόλας κλειδώσει την αποθήκη όπου στοίβαζαν βιώματα κι εμπειρίες κι απολαμβάνουν την επερχόμενη χιονοστιβάδα αναμασώντας αναμνήσεις δίπλα στο τζάκι ή στον αυλόγυρο κάποιου ευημερού.

Ζωή παρελθοντολογία. Λόγια που ειπώθηκαν, σκη-

νές που απόλαυσαν, ιστορίες που έζησαν. Και μιαν αγάπη που χάθηκε κι αυτή στο πέρασμα του χρόνου και ξεχάστηκε. Κλειστά τα παραθυρόφυλλα στον ήλιο. Τι σημασία έχει που ανατέλλει; Κι η Δύση προμάντεμα θανάτου. Καλύτερη η ήσυχη ζωή. Ό,τι είδα, είδα. Ό,τι άκουσα - άκουσα. Ό,τι είπα - είπα.

Αλλιώςτικοι ετούτοι εδώ. Και δεν είναι η εξαίρεση. Σχεδόν κανόνας για τους ξένους. Υπάρχουν πούλμαν ειδικά κατασκευασμένα για να μεταφέρουν ηλικιωμένους τουρίστες με τα ...προβλήματά τους ανά τον κό-

σμο. Δεν αποκλείεται να κουβαλάνε και γιατρό μαζί τους !!!

Αξιοθέατα περισσότερα αυτοί, παρά εκείνα που επισκέπτονται. Παρενώνες οι ίδιοι. Αν διαιρέσεις την ηλικία τους μέσος όρος ...ογδόντα πέντε - μπορεί και παρα-

πάνω!

Κι όμως. Ακμαίοι κι ας σέρνουν τα πόδια τους. Με αναπηρικά δεκανίκια η μία τους. Σε αναπηρικό καροτσάκι ο κύριος. Με ...βακτηρίες όλοι τους. Ηλικιωμένοι ημερολογιακά αλλά ακμαίοι στην ψυχή. Ακμαίοι στην αισιοδοξία τους. Αχόρταγοι να δουν. Να συμπληρώσουν την... αποθήκη. Να τη γεμίσουν με καινούργιες εμπειρίες, να χορτάσουν καινούργια βιώματα. Να αξιωθούν το Ομηρικό «πολλών ανθρώπων είδεν άστεα».

Δεν υπάρχει μου φαίνεται κανένα μεγαλύτερο δοξαστικό για τον Μεγάλο Κριτή και θα είναι ύμνος στη δόξα και στο μεγαλείο του όταν την ώρα του απολογισμού θα του αραδιάζουν πόσα και πόσα είδαν από τη Δημιουργία Του. Ότι αξιώθηκαν να προσυπογράψουν εκείνο το «Εν σοφία εποίησας». Είδα Κύριε βουνά πανύψηλα. Θάλασσες απέραντες. Πολιτείες εξαισίες.

Είδα αγάλματα, ζωγραφίες, κήπους ολάνθιστους. Μύρισα λουλούδια που ευωδίαζαν - ένας ιδιότυπος λιβανωτός στη δόξα Σου. Είδα ρυάκια να κυλάνε. Καταρράχτες με αφρισμένα νερά. Άκουσα μουσικές. Τα «ωσαννά» του κόσμου τούτου. Ταξίδεψα στους ουρανούς και πάνω από τα σύννεφα. Σου άναψα κερί - σε προσκύνησα - στις εκκλησιές της γης. Προσευχήθηκα στη δόξα σου σε όλες τις γλώσσες. Είδα ανθρώπους Κύριε πολλούς. Απ' όλα τα χρώματα. Απ' όλες τις φυλές!

Σε δόξασα Κύριε, εγώ το Δημιούργημά Σου βλέποντας ακούγοντας, μιλώντας, ζώντας μέχρι την τελευταία στιγμή της διορίας που μου χάρισε η ευλογία Σου.

Σ' αυτή την ηλικία τουρίστες. Τι ωραιότερο δοξαστικό για τη μεγαλοσύνη Σου Κύριε!

"ΚΑΘ' ΟΔΟΝ"

Του Σταύρου Ιντζεγιάννη

ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ

Ο αρθρογράφος και συγγραφέας κ. Σταύρος Ιντζεγιάννης παρουσιάζει κάθε Δευτέρα, περίπου στις 9.30 το βράδι, στον

Ο κ. Στ. Ιντζεγιάννης στο "ΛΥΧΝΟ"

τηλεοπτικό Σταθμό της τοπική μας Εκκλησίας "ΛΥΧΝΟΣ" την εκπομπή "ΤΕΡΙ-ΡΕΜ".

Έκδοση Επιστημονικού Τόμου για το Μάθημα των Θρησκευτικών

Εκδόθηκε ο Τόμος που περιλαμβάνει τα Πρακτικά του διήμερου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα: «Το Μάθημα των Θρησκευτικών: Προβληματισμοί - επισημάνσεις - προτάσεις», που διοργανώθηκε το 2013 (11 και 12 Μαρτίου) από το Εργαστήριο Παιδαγωγικής - Χριστιανικής Παιδαγωγικής του Τμήματος Ποιμαντικής & Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ στη Θεσσαλονίκη.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ
8259

Ο Εκκλησιολόγος

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Αλέξανδρος Κ. Κολλιόπουλος

Μαραγκοπούλου 5 - Τ.Κ. 26331 - ΠΑΤΡΑ

τηλ. & FAX: 2610 / 222392 και 341515

E-mail: alexkoll@otenet.gr

& ekklesiologos@gmail.com

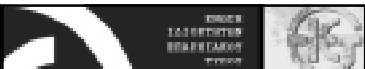
ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ιδιώτες - Ελλάδα 50 ευρώ

Ευρώπη 100 ευρώ

Αμερική, Ασία, Αυστραλία, Αφρική 200 ευρώ

Μέλος της:

του, τη φυσιογνωμία του και το ρόλο του στην ελληνική θρησκευτική εκπαίδευση αλλά και σοβαρές ενστάσεις και προβληματισμούς απέναντι στα προτεινόμενα Προγράμματα Σπουδών στα Θρησκευτικά στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Στο τέλος, παρατίθενται τα πορίσματα και οι προτάσεις του Συνεδρίου.

Την επιμέλεια της έκδοσης είχε ο κ. Σωτήριος Μιχαηλίδης, Δικηγόρος και Διδάκτωρ Α.Π.Θ. και ο κ. Ευάγγελος Πεπές, Εκπαιδευτικός Θεολόγος και Διδάκτωρ Α.Π.Θ..

Ο Τόμος εκδόθηκε με την υποστήριξη της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης και αφιερώνεται στον Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟ.

Παρουσίαση των Πρακτικών προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί σε κεντρικές πόλεις της Ελλάδας, για τη διάχυση των εν γένει αποτελεσμάτων του Συνεδρίου.

επικοινωνία - πληροφορίες:

Διεύθυνση: Κτίριο Θεολογικής Σχολής (4ος όροφος) 54 124 Θεσσαλονίκη

Τηλέφωνο: 2310 997103 F: 2310 997103

Mail: plab.past.auth.gr@gmail.com

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ & ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΠΟΡΦΥΡΙΟ ΤΟΝ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗ

Την Κυριακή 8 Ιουνίου 2014 ετελέσθη υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρυτών και Αιγιαλείας και την ευλογία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Αμβροσίου στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Καλλιθέας Αιγίου, ομιλία του Ομοτίμου Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γεωργίου Κρουσταλάκη (φωτό) με θέμα: «Ο ΑΓΙΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ Ο ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ, ΠΑΙΔΑΓΩ-

ΓΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΑΠΕΙΝΩΣΗΣ».

Την όλη εκδήλωση προλόγισε και παρουσίασε ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Ιωακείμ Βενιανάκης, Πρωτοσύγκελλος της εν λόγω Ιεράς Μητροπόλεως.

Στη συνέχεια ο ομιλητής με γλαφυρό και βιωματικό λόγο μετέφερε στο πολυπληθές ακροατήριο τον παιδαγωγικό λόγο του Αγίου Πορφυρίου, όπως τον είχε βιώσει κατά την διάρκεια της πολυετούς σχέσεώς του με τον Άγιο. Κατά την διάρκεια της εκδηλώσεως εψάλησαν υπό του Διακόνου Δημητρίου Κρουσταλάκη, υιού του ομιλητού και σεβαστών Ιεροψαλτών, Μεγαλυνάρια και Απολυτίκια από τον Παρακλητικό κανόνα του Αγίου.

Μετά το πέρας της εκδηλώσεως, οι Ιερείς του Ναού π. Ιωάννης και π. Βασίλειος Πετρόπουλος, δεξιώθηκαν τον ομιλητή και τους ακροατές στο Ενοριακό Κέντρο του Ναού.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΛΗΛΑΚΟΙΝΩΣΗ

* Στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πατρών τελείται καθημερινά Θεία Λειτουργία από 6.30 π.μ. έως 8.30 π.μ.

* Κάθε Πέμπτη απόγευμα τελείται Εσπερινός και Ιερά Παράκλησις στην Παναγιά μας και ακολουθεί σύντομο Κήρυγμα, από ώρα 5.00 μ.μ.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΑΠΟ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

Τραχανάς, Κυλίσπιτες, Λαζάνια, Γλυκά του Κουταλιού, Μέλι, Χειροποίητα Λικέρ

Αγιορείτικες Ιαματικές Αλοιφές, Κρασί, Τσίπουρο, Μπαχαρικά, Βότανα, Παρθένο Ελαιόλαδο, Παραδοσιακά Γλυκά, Χειροποίητα Σαπούνια, Ώσπρια

Παρασκευή Ε. Θεοδωράτου

Ερμού 90 (έναντι Αστυνομίας), Πάτρα - τηλ.: 2610 221869

κιν.: 6975103295, e-mail: paratheod@yahoo.gr

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ

τροπολίτου και την συμμετοχή Μοναζόντων και Μοναζουσών από τις Ιερές Μονές της Μητροπόλεως μας και των Ιερέων, των Αρχιερατικών Περιφερειών Ρίου και Νέου Ερινεού.

Ο Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Πατρών κ. **Ευθύμιος Γεωργόπουλος**, με τους συνεργάτες του παρουσίασαν την εργασία που έκαναν σχετικά με την προστασία από φωτιά των Ιερών Μοναστηριών και προέβαλαν ειδικό βίντεο, ενώ μίλησαν για πρακτικά θέματα

αμέσου αντιμετώπισης του κινδύνου της πυρκαϊάς, χρησιμοποίησε ασφάλεια πυροσβεστήρων κλπ. Ακόμη ενημέρωσαν για τον τρόπο αντιμετώπισης του κινδύνου των πυρκαϊών στους

Ιερούς Ναούς Ενοριακούς και Μοναστηριακούς εν ώρα λειτουργίας, όπου η συμμετοχή του Λαού είναι μεγάλη.

Ο **Σεβασμιώτατος** ευχαρίστησε τον κ. Διοικητή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Πατρών, τον Υποδιοικητή και τα λοιπά μέλη του Σώματος για την ανεκτίμητη υπηρεσία που προσφέρουν στην κοινωνία μας και για την άμεση και αυτοθυσιαστική ανταπόκρισή τους σε ώρα κινδύνου, όπως συνέβη με την μεγάλη πυρκαϊά, η οποία απειλήσε την **Ιερά Μονή Αγίου Νικολάου Μπάλα Πατρών**, κατά τον παρελθόντα Αύγουστο. Ευχήθηκε δε από καρδιάς κάθε ευλογία παρά Κυρίου σε όλο το Πυροσβεστικό Σώμα.

Επίσης ακολούθησε μετά την εισήγηση και την επίδειξη εκ μέρους των ανδρών της Πυροσβεστικής, ενδιαφέρουσα συζήτηση, όπου απαντήθηκαν ουσιαστικά και αίρια ερωτήματα των Ιερέων και των Μοναχών.

Με την ευκαιρία αυτή εξέφρασε την συγκίνηση και τις ευχαριστίες της προς τον Σεβασμιώτατο και προς την Πυροσβεστική Υπηρεσία, η Οσιολογιώτατη Ηγουμένη της Μονής Αγίου Νικολάου Μπάλα, μοναχή **Μαριάμ**, η οποία μετέφερε τις συγκλονιστικές εμπειρίες της από τις φοβερές ώρες που έζησαν οι Μοναχές όταν απειλήθηκε

το Μοναστήρι και οι ίδιες από την πύρινη λαίλαπα.

Η Αδελφότης της Ιεράς Μονής Ελεούσης παρέθεσε γεύμα προς όλους κατά την διάρκεια του οποίου η Οσιολογιώτατη Ηγουμένη μοναχή **Μακαρία**, εξέφρασε την χαρά της Αδελφότητας και την βαθειά ικανοποίηση για την ουσιαστική συνάντηση με το τόσο σπουδαίο θέμα, που πραγματοποιήθηκε στο Μοναστήρι και ευχαρίστησε τον Σεβασμιώτατο και όλους τους Συνδαιτιμόνες Ιερείς, Μοναχούς, Μοναχές και τους άνδρες του Πυροσβεστικού Σώματος.

Στην τράπεζα ο Σεβασμιώτατος, μίλησε διδακτικά και πνευματικά προς όλους, αναφερθείς στην Εορτή της Παναγίας **“Άξιον εστι”** και τον εορταζόμενο **Άγιο Λουκά**, τον θαυματουργό και ιατρό, Επίσκοπο Συμφερούπολεως και Κριμαίας, του οποίου απότμημα του Ιερού Λειψάνου, ευρισκόμενο στο Μοναστήρι προσεκύνησαν άπαντες, κατά την δέηση που πραγματοποιήθηκε στο Καθολικό από τον Σεβασμιώτατο, προ της ενάρξεως των εργασιών του Σεμιναρίου.

Η επόμενη συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στο Πνευματικό Κέντρο της Ενορίας Εισοδίων της Θεοτόκου Φαρών.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΜΙΑ ΤΟΥ π. ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥ ΠΑΤΡΟΣ

Με βαθυτάτην ψυχικήν συγκίνησιν έρχομαι από την μακρινήν χώραν των Αντιπόδων, εις την οποίαν ο Θεός και η Εκκλησία με έταξε φρουρόν των Ελληνορθόδοξων Παραδόδεών μας και Ποιμένα των ψυχών των αδελφών μας, να προσφέρω και ολίγα άνθη υϊκής αφοσιώσεως, σεβασμού και αγάπης εις την μνήμην του αιμνήστου **Γέροντος και πνευματικού πατρός, αρχιμανδρίτου Γερβασίου Παρασκευοπούλου**.

Η ψυχή μου είναι γεμάτη από ευγνωμοσύνην προς αυτόν, τον αείμνηστον πατέρα μου και αξιοθαύμαστον κληρικόν. Με το Κήρυγμά του, την Χριστιανικήν αγάπην η οποία έφλεγε την καρδιάν του, τον άγιον και Χριστιανικόν βίον του, τον ζήλον και τον ενθουσιασμόν του, ειργάσθη επί σειράν δεκαετηρίδων δια την πνευματικήν αναγέννησιν των Πατρών και την ψυχικήν σωτηρίαν των συμπολιτών μου Πατréων. Σκοπός της ζωής του ήτο η δόξα του Χριστού και της Εκκλησίας και επιδίωξή του μοναδική να καταστήση τους ανθρώπους τριγύρω του ευτυχείς, δια της επαφής και γνωριμίας των με τον Κύριον και Λυτρωτήν μας, την μοναδικήν αυτήν πηγήν του Φωτός και της Χαράς.

Ποτέ δεν θα λησμονήσω το ζωντανόν και πύρινον Κήρυγμά του. Δύο φορές κάθε Κυριακήν πρωί εις την πρώτην Θείαν λειτουργίαν και εις την δευτέραν τοιαύτην, καθώς και κάθε Τετάρτην, Παρασκευήν και Κυριακήν βράδυ, ο άμβων του Αγίου Δημητρίου εγένετο δια των διδασκαλιών του πατρός Γερβασίου Φάρος φωτεινός διατας πλανωμένας ψυχάς των Χριστιανών και πηγήν πνευματικού θάρρους και γενναιότητος δι' αγώνας ωραίους προς κατάκτησιν της αρετής.

Μερικοί εύρισκαν τα Κηρύγματά του πολύ αυστηρά. Αυτή όμως ήτο η πρώτη εντύπωσις, οφειλομένη εις τον ζήλον του αιμνήστου και τον πόνον που εδοκίμαζεν η Χριστιανική του καρδιά, όταν έβλεπε να παρασύρωνται οι αδελφοί μας εις τα δίκτυα του κακού και της αμαρτίας.

Όταν όμως κανείς ήκουε τα Κηρύγματά του αυτά και όταν τον εγνώριζεν εις το ιερόν Εξομολογητήριον και την άλλην Πνευματικήν του δράσιν, τότε ανεκάλυπτεν ότι ο πατήρ Γερβάσιος είχε μίαν απέραντον και μοναδικήν καλωσύνην και αγάπην.

Όσον αυτηρός ήτο εις τους λόγους του εναντίον του κακού και της αμαρτίας, τόσον στοργικός και καλός ήτο προς τους κακούς και παραπλανηθέντας, ότα προσήρχοντο εν μετανοία, δια να λάβουν τας συμβουλάς του, τας νοουθεσίας του και την άφεσιν των αμαρτιών των, δια του θείου Μυστηρίου της Εξομολογήσεως.

Ήτο πραγματικός Ιερεύς, Διδάσκαλος, Κήρυξ και ποιμήν ο πατήρ Γερβάσιος. Εις το πρόσωπόν του εφηρμόζετο απολύτως η ρήσις του Θείου Αποστόλου

Παύλου «ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός. Δεν είχε τίποτε ιδικόν του. Ό,τι περιήρχετο εις χείρας του είχε την πεποίθησιν ότι ανήκεν εις τον Κύριον και εχρησιμοποιείτο αποκλειστικώς και μόνον δια το έργον του Κυρίου. Έζη αληθώς εν Χριστώ και μόνον δια τον Χριστόν.

Έχει χαρακτηρισθή ανεξίτηλος εις την μνήμην μου η αυστηρά αλλά και γλυκεία πατρική μορφή του και θα αποτελή αυτή δια παντός του βίου μου οδηγόν και εις το ιδικόν μου έργον και παράδειγμα προς μίμησιν.

Έχω πολλά να ενθυμώμαι από την Χριστιανικήν ζωήν του. Ιδιαίτέρως όμως χαραγμένον μένει εις την ψυχήν μου το ενδιαφέρον του αιμνήστου για τα παιδιά.

Επίστευεν ο μακάριος ότι τα παιδιά αποτελούν την απαλήν και εύπλαστον ζύμην, η οποία καταλλήλως

διαπλάσσομένη με τα διδάγματα του Χριστού είναι δυνατόν να αποτελέση τους αυριανούς συνειδητούς Χριστιανούς, τα πιστά και αφωσιωμένα μέλη της Εκκλησίας, τους φρουρούς της Πίστεως και της Ελλάδος, τους Πολίτας της Βασιλείας του Χριστού.

Δί' αυτό τα λόγια του Χριστού «άφετε τα παιδιά έρχεσθαι προς με ...» έγιναν ο Ύμνος των Κατηχητικών του Σχολείων, τα οποία υπήρξαν τα πρώτα

Ο π. Γερβάσιος με νέους της εποχής στο χώρο της κατασκήνωσης

εις την Ελλάδα.

Δί' αυτό και μέχρι τέλους της ζωής του ήτο αφωσιωμένος εις το παιδί, το Κατηχητικόν Σχολείον, την Παιδικήν κατασκήνωσιν.

Ήτο δε τόση η τρυφερότης του δια το παιδί, ώστε ποτέ να μη δύναται να παραβλέψη τας ικεσίας, τα παιδιά αιτήματα και τας παρακλήσεις του.

Ενθυμώμαι σχετικώς με το σημείον τούτο ότι, όταν κάποτε άνθρωποι παρεξηγήσει τον ώθησαν προς στιγμήν να αποσυρθή εις την Ιεράν Μονήν της Μετανοίας του, μικρός τότε εγώ, από τους πρώτους και παλαιότερους μαθητάς του, μετέβην μαζί με 3-4 άλλους νύκτα εις την Ιεράν Μονήν, δια να τον παρακαλέσωμεν να γυρίση κοντά μας.

Τον εύρομεν μαζί με τους άλλους πατέρας κατά την ώραν του Αποδειπνίου εις την εκκλησίαν προσευχόμενον. Ήτο εις το Παραθρόνιον. Τον περιεκυκλώσαμεν και επεριμέναμεν.

- «Τί θέλετε τέτοια ώρα νύκτα και ήλθατε εδώ;» μας ερωτά όταν ετελείωσεν το Απόδειπνον.

- «Είσαι ο Πνευματικός μας Πατέρας. Θέλομεν να ξαναγυρίσης κοντά μας;» τω απηντήσαμεν.

Κάτι μας είπε τότε δια την αδιαφορίαν των μεγάλων και των γονέων μας. Ημείς όμως επεμέναμεν.

- «Ημείς είμεθα παιδιά σου και σε θέλομεν. Δεν γνωρίζομεν τί κάνουν και πώς σκέπτονται οι γονείς μας. Εάν δεν έλθης πάλιν μαζί μας, δεν θα φύγωμεν από εδώ».

Ευφροσύνη Ν. Παπαθανασοπούλου, αιωνία η μνήμη

Μία ευγενής μορφή, η διδασκάλισσα **Ευφροσύνη Ν. Παπαθανασοπούλου**, ανεχώρησε την 3η Μαΐου 2014 εκ του παρόντος κόσμου, μετά από μία σειρά προβλημάτων υγείας που την ταλαιπωρούσαν από νεαρά ηλικία. Η τακτική αναγνώστριά του “Ε” ήτο εξ αίματος αδελφή του γνωστού φιλόλογου - τ. Λυκειάρχου, αρθρογράφου και συγγραφέως κ. **Δημητρίου Παπαθανασοπούλου**.

Η Εξόδιος Ακολουθία εψάλη από τον Ιερό Ναό Αγίων Αγγέλων του Α΄ Κοιμητηρίου Πατρών, όπου έγινε και η ταφή.

Η εκλιπούσα μόλις 19 ετών είχε λάβει το δίπλωμα της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Πατρών. Ειργάσθη δύο έτη ως διδασκάλισσα του Δημοσίου εις διάφορα χωριά της επαρχίας Καλαβρύτων και εν συνεχεία για μία 5ετία στη Σχολή Κωφαλάλων Πατρών. Λόγω των πολλαπλών και πολλαπλών εκδηλουμένων σοβαρών προβλημάτων υγείας, υπεχρεώθη να αποχωρήσει εκ της υπηρεσίας και να λάβει πρόωρη σύνταξη.

Η αείμνηστη μέλος πολύτεκνης οικογενείας, παρά την

κλονισμένη και επισφαλή υγεία της υπηρέτησε τους γονείς της, Νικόλαο (απόστρατο αξιωματικό, ήρωα των εθνικών πολέμων 1912-13, του Μικρασιατικού Πολέμου) και την μητέρα της Ασπασία με συγκινητική αυταπάρνηση και αυτοθυσία. Το ίδιο έπραξε και για τα αδελφία της.

Τα τελευταία έτη η κατάσταση της αδιαγήτητης Φρόσως είχε ιδιαίτερα κλονισθεί. Το έντονο ενδιαφέρον των θεραπόντων ιατρών της, του νοσηλευτικού προσωπικού των νοσοκομείων όπου νοσηλεύθηκε και των αδελφών της μεταστάσης - ιδίως της διδασκάλισσας Αρετής - είχε ως αποτέλεσμα την μακροήμερευσή της. Και η ίδια όμως έδειξε ιώβειον υπομονή.

Η **Ευφροσύνη Παπαθανασοπούλου**, ως ουσιαστική Ευφροσύνη αντιπροσώπευε δύο πραγματικότητες. Ως ευφροσύνη κατά πρώτον, όντως όπως η ίδια λέξη υποδηλώνει, είχε υπομονή, αγάπη, ταπεινώση επιείκεια προς τους ανθρώπους και εξαιρετική ευαισθησία. Ως Ευφροσύνη κατόπιν είχε όντως ορθοφροσύνη. Διέθετε σπάνια οξυδέρκεια και υψηλή νοημοσύνη.

Το 40ήμερο μνημόσυνο της αιμνήστου Ευφροσύνης ετελέσθη το περ. Σάββατο 7 Ιουνίου 2014 εις τον ιερό Ναό της Αγίας Βαρβάρας, όπου ήτο και ενορίτισσα.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της.

Ο ζήμερος εορτασμός της Πεντηκοστής και του Αγίου Πνεύματος στην Ι.Μ. Πατρών

Με ξεχωριστή λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια η Ιερά Μητρόπολη Πατρών εόρτασε το τριήμερο Σάββατο 7, Κυριακή 8 και Δευτέρα 10 Ιουνίου την εορτή της Πεντηκοστής και του Αγίου Πνεύματος.

Επίκεντρο των εορτίων λατρευτικών εκδηλώσεων ήτο οι ομώνυμοι Ναοί του Ψαθοπύργου, των Ζαρουχλείων, του Αλισού και φυσικά της Αγίας Τριάδος Πατρών.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι καθ' όλη την διάρκεια των λατρευτικών εκδηλώσεων που έλαβαν χώρα στους παραπάνω Ναούς ήσαν εν πληθούση εκκλησία.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΨΑΘΟΠΥΡΓΟΥ

Στον Μεγάλο Εσπερινό μετ' Αρτοκλασίας του περ. Σαββάτου (παραμονή της εορτής της Πεντηκοστής), στον πανηγυρίζοντα Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος Ψαθοπύργου, χοροστάτησε και ομίλησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

Συμμετείχαν οι Αρχιμανδρίτες π. Χριστοφόρος Μυτιλήνης, π. Γερβάσιος Παρακεντές, ο Πρωτοπρεβύτερος π. Κωνσταντίνος Ευαγγελάτος (Αρχιερατικός Επίτροπος Περιφέρειας Ερινεού και Συμπολιτείας), οι Πρεσβύτεροι π. Χρίστος Παπαχρυσανθάκης, π. Ανάργυρος Λιβάνης, π. Γρηγόριος Κόρδας, οι Διάκονοι Σεραφείμ, Κωνσταντίνος και φυσικά ο εφημέριος του Ναού π. Γεώργιος Τζόλας.

Την Κυριακή της Πεντηκοστής, στην Θεία Λειτουργία και στον Εσπερινό της Γονυκλισίας προέστη ο Ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών, Αρχιμανδρίτης π. Γερβάσιος Παρακεντές ο οποίος κήρυξε και τον Θείο Λόγο. Συλλειτουργήρησε και ο π. Γεώργιος Τζόλας.

* Την Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος κατά τη διάρκεια

της Θείας Λειτουργίας μετ' Αρτοκλασίας, τον Θείο Λόγο κήρυξε ο λαϊκός ιεροκήρυκας της Ι.Μ. Πατρών, κ. Ηλίας Σκόνδρας, τ. Δ/ντής Λυκείου.

Οι νεαροί Ιεροψάλτες του Ναού απέδωσαν θαυμάσια τους ύμνους της εορτής, κάτι που ανάγκασε τον Επίσκοπο να τους απευθύνει τα εύσημα.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΑΛΙΣΣΟΥ

Το απόγευμα της Κυριακής της Πεντηκοστής, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος, χοροστάτησε και ομίλησε στον Εσπερινό, στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Άνω Αλισσού Πατρών. Ο Σεβασμιώτατος στην ομιλία του μίλησε για το θαύμα της Πεντηκοστής και ανέλυσε γιατί το Άγιον Πνεύμα κατήλθε εν είδει πυρίνων γλωσσών επί τους Αγίους Μαθητάς και Αποστόλους. Ακόμη είπε ότι μόνο μέσα στην Εκκλησία διά της Μυστηριακής οδού γινόμεθα μέτοχοι της ζωής του Αγίου Πνεύματος και εκάλεσε τους πιστούς που είχαν κατακλύσει τον Ιερό Ναό να εκκλησιάζονται, να εξομολογούνται και να κοινωνούν των Θείων και Αχράντων Μυστηρίων.

Ο Σεβασμιώτατος διακρίνοντας τις πνευματικές ικα-

νότητες του εφημερίου του Ναού π. Αλεξάνδρου Λαθούρου, τον προεχειρίσε Πνευματικό. Ο εν λόγω ιερέας διακρίνεται για τα πνευματικά και ποιμαντικά του προσόντα, έχει πλούσια δραστηριότητα στην ενορία του, γι' αυτό είναι ιδιαίτερα αγαπητός.

Τέλος, συνεχάρη τους

Σύμφωνα με την ορθόδοξη αποκαλυπτική διδασκαλία ο Πατήρ είναι άναρχος, αναίτιος και αγέννητος, δηλαδή δεν έχει από κανέναν την αιτία της υπάρξεώς Του. Ο Υιός προέρχεται από τον Πατέρα γεννητώς, το δε Άγιον Πνεύμα προέρχεται από τον Πατέρα εκπορευτώς. Αυτοί οι όροι αγεννησία, γέννηση και εκπόρευση, μας αποκαλύφθηκαν από τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό.

καλλικέαδους ιεροψάλτας και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο για την όλη εργασία τους και παρακάλεσε τους κατοίκους του Αλισσού να συμπαραστέκονται και να τους βοηθούν στο πολύπλευρο έργο τους.

Ακολούθησε πολιτιστικό πρόγραμμα στον αύλειο χώρο του Ναού, όπου το χορευτικό τμήμα της ενορίας Αγί-

ας Ειρήνης Ριγανοκάμπου παρουσίασε παραδοσιακούς χορούς από διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας, όπως Μακεδονία, Θράκη, Κρήτη και Πελοπόννησο.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 5η ΣΕΛΙΔΑ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

**Διήμερο προσκύνημα
στον Άγιο Σπυρίδωνα
στην Κέρκυρα**

11 και 12 Ιουνίου 2014

**Δηλώσεις συμμετοχής στον Ιερό Ναό
και στον π. Ανδρέα Γεωργακόπουλο.
Τηλ.: 2610 321.122 και 6977566520**

OPTICAL CENTER

Ευφροσύνη Φωτίου Καραβίτη

ΟΠΤΙΚΟΣ - ΟΠΤΟΜΕΤΡΗΣ - ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ

*** Εκτελούνται συνταγές όλων
των Ασφαλιστικών Ταμείων Υγείας**

*** Νέες παραλαβές 2014 σε γυαλιά ηλίου και οράσεως.
Οι τιμές μειώθηκαν, η ποιότητα παραμένει στο ύψος της**

Παντανάσσης 43 και Κορίνθου στον πεζόδρομο

Τηλ.: 2610/621.800 - 6945-783.799 ΠΑΤΡΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

Ξεκίνησε στον Ιερό Ναό μας το θερινό πρόγραμμα, με την τέλεση καθ'εκάστη Κυριακή δύο Θείων Λειτουργιών ως εξής:

* Α) Θ. Λειτουργία, Σάββατο βράδυ 10.00 - 1.00 μετά μεσονύκτιον

* Β) Θ. Λειτουργία, Κυριακή πρωί 7.00-10.00

Εμφανώς συγκινημένος ο Επίσκοπος από την θαυμάσια απόδοση του χορευτικού, συνεχάρη τον προϊστάμενο ιερέα της Αγίας Ειρήνης, Αρχιμανδρίτη π. Ειρηνάιο Σωτηρόπουλο γι' αυτήν την δραστηριότητα, αλλά και για την εν λόγω κατήχηση των νέων της ενορίας του.

Παρέστησαν μέλη της νεοεκλεγείσας Δημοτικής Αρχής του Δήμου Δυτικής Αχαΐας, καθώς και ο απερχόμε-

νος Δήμαρχος κ. Ανδρέας Παναγιωτόπουλος.

Την Δευτέρα εορτή του Αγίου Πνεύματος, στην πανηγυρική Θεία Λειτουργία, προέστη και ομίλησε ο Ιεροκήρυκας του Ιερού Μητροπολιτικού μας Ναού, Αρχιμανδρίτης π. Αμβρόσιος Γκουρβέλος.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΖΑΡΟΥΧΛΕΪΚΩΝ

Την Κυριακή της Πεντηκοστής εόρτασε με Εκκλησιαστική λαμπρότητα ο **Ιερός Ναός της Αγίας Τριάδος Ζαρουχλεικών Πατρών**. Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Χρυσόστομος προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας στον εορτάζοντα Ιερό Ναό και ανέγνωσε τις ευχές της Γονυκλισίας κατά τον Εσπερινό της Εορτής, στον οποίο εχοροστάτησε.

Συλλειτουργήσαν οι Πρωτοπρεσβύτεροι **π. Νικόλαος Σκιαδαρέσης**, **π. Χρήστος Καγιαβάς**, ο Πρεσβύτερος **π.**

Χρήστος Γκόλφης και οι Διάκονοι **Σεραφεΐμ Αργυρόπουλος**, **Ιωακείμ Σταματόπουλος**, **Ιερόθεος Ανδρουτσόπουλος** και **Κωνσταντίνος Τσαγκάρης**.

Παρευρέθη, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδος **κ. Απόστολος Κατσιφάρας**, η πρώην βουλευτής Αχαΐας κα **Μαρία Κυριακοπούλου** κ.α.

Ο Σεβασμιώτατος, αναφέρθηκε στην ημέρα της Πεντηκοστής, εξηγώντας στο πολυπληθές εκκλησίασμα, γιατί την ονομάζουμε Γενέθλιο ημέρα της Αγίας Ορθόδοξου Εκκλησίας μας. Ακόμη, έφερε εις γνώσιν των πιστών τις εργασίες επισκευής και εκ βάθρων στηρίξεως της Ιεράς Μονής των Νοτενών (περιοχή Σκιαδά) που πραγματοποιούνται αυτή τη χρονική περίοδο μετά τον σεισμό του 2008 και κάλεσε τον κ. Περιφερειάρχη να

μεριμνήσει ώστε να ασφαλτοστρωθεί ο δρόμος προς το μοναστήρι.

Έκανε ιδιαίτερα μνεία για την προσφορά στην Εκκλησία του Ηγουμένου της Μονής, Αρχιμανδρίτου **π. Ιερωνύμου Διαμαντοπούλου**, που όλα αυτά τα χρόνια "φυλάει Θερμοπύλες", όπως είπε χαρακτηριστικά.

* **Το απόγευμα της ίδιας ημέρας** τελέσθηκε Μέγας Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας εις τον οποίο προέστη και ομίλησε ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Ομπλού Αρ-

χιμανδρίτης **π. Νεκτάριος Κωτσάκης**.

* **Την Δευτέρα**, εορτή του Αγίου Πνεύματος στην πανηγυρική Θεία Λειτουργία ιερούργησε και ομίλησε ο Πρωτοπρεσβύτερος **π. Νικόλαος Σκιαδαρέσης**, προϊστάμενος του Ιερού Ναού Αγίου Ανδρέου Πατρών.

* **Το εσπέρας της ίδιας ημέρας**, τελέσθηκε Εσπερινός, Παράκλησις και Λιτάνευσις της Ιεράς Εικόνας. Τον θείον λόγον κήρυξε ο Καθηγούμενος της Ι.Μ. Γηροκομείου Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης **π. Συμεών Χατζής**. Ο π. Συμεών απευθυνόμενος προς το πολυπληθές εκκλησίασμα μίλησε περί του Αγίου Πνεύματος, το οποίο όлон συγκροτεί τον θεσμόν της μίας, Αγίας, Καθολι-

κής και Αποστολικής Εκκλησίας. Ακόμη ανεφέρθη στο ότι το Πανάγιο Πνεύμα αναπαύεται σε αγαθές και καθαρές καρδιές και διά τούτο πρέπει να φροντίζουμε να διατηρούμε εαυτούς καθαρούς από την αμαρτία.

Να σημειώσουμε, ότι συμμετείχαν στην Λιτανεία 33 ιερείς και δύο διάκονοι!

* **Μετά την λήξιν της Λιτανείας** ακολούθησε Πολιτιστι-

κό Πρόγραμμα εις την πλατείαν του Ιερού Ναού από τους Εκπολιτιστικούς Συλλόγους της Ενορίας, κατά την διάρκεια της οποίας βραβεύθηκαν με χρηματικό ποσό τέσσερις νέοι μαθητές των κατηχητικών ομάδων της ενορίας.

*Πρόκειται για τον **Στέφανο Σταθούλια**, **Αγγελική Δημοπούλου**, **Κων/νο Τσάκωνα** και **Βαρβάρα Κοντογεωργοπούλου**.*

* **Αυτός ο χρηματικός έπαινος** προς τους μαθητάς των κατηχητικών σχολείων της ενορίας, συμπλήρωσε εφέτος 26 έτη. Πρωτοξεκίνησε το 1988 και έως σήμερα έχουν βραβευθεί 110 παιδιά!

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

ΠΑΤΡΩΝ

Την Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών **κ.κ. Χρυσόστομος** ετέλεσε την Θεία Λειτουργία και ομίλησε για την θεολογία των Αγίων Πατέρων περί του Τρίτου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, δηλ. περί του Παναγίου Πνεύματος, στον περικαλλή και κατάμεστο από πιστούς Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πατρών.

Στο τέλος της ομιλίας του ο Σεβασμιώτατος, υπενθύμισε στους πιστούς, ότι την Κυριακή 29 Ιουνίου το απόγευμα, εις την Κατασκήνωση του **π. Γερβασίου Παρασκευοπούλου** στα Συχαινά, όπου ευρίσκεται ο τάφος

του, θα γίνει η Ανακομιδή των Ιερών λειψάνων του αειμνήστου Γέροντος. Τόνισε δε, ότι κατά την διάρκεια του τρέχοντος μηνός τελούνται μία σειρά Ιερών Ακολουθιών στο παρεκκλήσιο της Αγίας Παρασκευής που ευρίσκεται στον αύλειο χώρο των κατασκηνώσεων.

Συλλειτουργήσαν μεταξύ άλλων οι Αρχιμανδρίτες **π. Θεοδόσιος Τσιτσιβός** (διετέλεσε Διάκονος του Ναού), **π. Θεόκλητος Παντελίδης**, οι Πρωτοπρεσβύτεροι **π. Ανδρέας Γεωργακόπουλος** (προϊστάμενος του Ναού), **π. Θεόδωρος Κωτσόπουλος**, Οι Πρεσβύτεροι **π. Παναγιώτης Θωμάς**, **π. Χρίστος Μακρής**, **π. Νικόλαος Γκολφινόπουλος**, **ο π. Γεώργιος Γιαννακόπουλος** (εφημέριος του Ναού), **π. Ανδρέας Τιμιλής**, **π. Γεώργιος Μπάνος**, **π. Γεώργιος Παπανδρέου**, **π. Γεώργιος Μάντζιος**, και οι Διάκονοι **Σεραφεΐμ**, **Ιωακείμ**, **Ιερόθεος**, **Δημήτριος** (εφημέριος του Ναού), **Κων/νος**.

* **Το απόγευμα της ίδιας ημέρας** τελέσθηκε Εσπερινός, Ιερά Παράκλησις και Λιτάνευσις της Ιεράς Εικόνας

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΣΕΛ. 6

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ολόκαρδες ευχές απευθύνουμε στην **κα Αικατερίνη Βαρελά** Δ/ντρια, στην ομάδα ιατρών και στο νοσηλευτικό προσωπικό της **Β' Παθολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου Νοσημάτων Θώρακος**, για την φροντίδα και την αγάπη με την οποία περιέθαλψαν τον αειμνήστο **Σωτήριο Ρηγόπουλο** κατά την διάρκεια της νοσηλείας του στο εν λόγω Νοσοκομείο.

Κατόπιν της Εξοδίου Ακολουθίας και ενταφιασμού του πολυαγαπημένου μας συζύγου, πατέρα, αδελφού και θείου, **Σωτηρίου Ρηγοπούλου**, καθήκον επιβεβλημένο θεωρούμε να εκφράσουμε και δημόσια τις άπειρες ευχαριστίες μας, προς τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πατρών **κ.κ. Χρυσόστομο**, ο οποίος προθύμως ετέλεσε την κηδεία, καθώς επίσης και τους Κληρικούς που συμμετείχαν.

Πολλές ευχαριστίες, απευθύνουμε και προς όλους όσοι προσήλθαν στη νεκρώσιμη ακολουθία και με την παρουσία τους τίμησαν τον προσφύλή μας εκλιπόντα, τους καταθέσαντες στεφάνους, τους διαθέσαντες ποσά υπέρ φιλανθρωπικού σκοπού, καθώς και όλους εκείνους οι οποίοι συμμερίστηκαν κατ' αρχήν τη δοκιμασία της ασθένειας του και εν συνεχεία τη λύπη και το πένθος μας.

Εκ μέρους της Οικογενείας, η τεθλιμμένη σύζυγος, **Αγγελική**.

στους δρόμους της ενορίας. Ομίλησε ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών και Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Αγίων Πάντων της Τριταίας, **π. Αρτέμιος Αργυρόπουλος**. Συμμετείχαν πολλές δεκάδων ιε-

ρέων, μεταξύ των οποίων ο Δ/ντής των Μ.Μ.Ε. της τοπικής μας Εκκλησίας **π. Χρύσανθος Στελλάτος**, ο Ιεροκήρυκας του ιερού Μητροπολιτικού μας Ναού **π. Αμβρόσιος Γκουρβέλος** κ.α

* Το Σάββατο, παραμονή της Κυριακής της Πεντηκοστής, τελέσθηκε Μέγας Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας.

* Την Κυριακή της Πεντηκοστής στην Θεία Λειτουργία και στον Εσπερινό της γονυκλισίας προέστη και ομίλησε ο προϊστάμενος του Ναού, Πρωτοπρεσβύτερος **π. Ανδρέας Γεωργακόπουλος**.

* Το απόγευμα της ίδιας ημέρας, τελέσθηκε Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας, όπου ομίλησε ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Γηροκομίσσης, Αρχιμανδρίτης **π. Συμεών Χατζής**.

Το βράδυ της Κυριακής της Πεντηκοστής, τελέσθηκε Ιερά Αγρυπνία, με λειτουργό τον Αρχιμανδρίτη **π. Προκόπιο Κόρδα** ο οποίος κήρυξε και τον Θείο Λόγο.

* Μετά το πέρας των Ιερών Ακολουθιών, οι κυρίες

του Φιλοπτώχου Ταμείου, είχαν φροντίσει πλούσιο κέρασμα στο θαυμάσιο Ενοριακό Πνευματικό Κέντρο.

Σε όλες τις λατρευτικές εκδηλώσεις συμμετείχε πλήθος ευσεβών χριστιανών.

*** Σε όσους Ναούς πανηγύριζαν κατά το τριήμερον της Πεντηκοστής απεστάλλεις από την Ιερά Μητρόπολη ιεροκήρυκες για την τέλεση της Θείας Λειτουργίας και το Θείο Κήρυγμα.**

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ

Στην Ιερά Μονή Γηροκομείου την Κυριακή της Πεντη-

Δοκίμασιες Ιερών

Τις τελευταίες ημέρες δύο καλοί μας ιερείς δοκιάσθηκαν από τον Πανάγαθο Θεό.

Συγκεκριμένα κοιμήθη η **Ανδρονίκη Μπάνου, 41 ετών**, πρεσβυτέρα του **π. Γεωργίου**, εφημέριου Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου του ορεινού χωριού Μοίραλι, του Δήμου Ερυμάνθου. Της Εξοδίου Ακολουθίας χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος, με τη συμμετοχή πολλών δεκάδων ιερών και πλήθος κόσμου.

Εκοιμήθη ο **Σωτήριος Ρηγόπουλος 53 ετών**, γαμβρός του **π. Παναγιώτου Θωμά**, σύζυγος της κατά σάρκα αδελφής του, Αγγελικής. Ο εκλιπών ευτύχησε να αποκτήσει με τη σύζυγό του τέσσερα τέκνα.

Η Εξόδιος Ακολουθία τελέσθηκε από τον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Άρλας, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. **Χρυσόστομου** με τη συμμετοχή αρκετών ιερών και πλήθος κόσμου. Η ταφή τελέσθηκε από τον Πρωτοσύγκελλο της Ι.Μ. Πατρών, **π. Αρτέμιο**.

Ο αείμνηστος αδελφός μας είχε διετελέσει Δημοτικός Σύμβουλος του πρώην Δήμου Ωλενίας, καθώς και πρόεδρος του Συνεταιρισμού TAXI Πατρών.

κοστής στην Θεία Λειτουργία, προεξήρχε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ατλάντας **κ. Αλέξιος**, ενώ χοροστάτησε και στον Εσπερινό της Γονυκλισίας.

Συλλειτουργήσαν, ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Γηροκομείου, Αρχιμανδρίτης **π. Συμεών Χατζής**, ο Αρχιμανδρίτης και Αδελφός του μοναστηριού **π. Χρυσόστομος Μπαρούσης** και ο Διάκονος της Μονής **Παΐσιος**.

Τον Θείο Λόγο κήρυξε ο Σεβασμιώτατος Ατλάντας.

ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΩΤΟ: "Ο ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ"

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Παράρτημα Πατρών

**ΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ
ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΙΕΡΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ
ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΜΟ
Από 16 έως 17 Ιουλίου 2014**

* Τιμή εισιτηρίου κατά άτομο : 290 ευρώ
* Επιβάρυνση σε μονόκλινο δωμάτιο : 80 ευρώ
* Επιβάρυνση σε δίκλινη καμπίνα : 70 ευρώ κατά άτομο

* Επιβάρυνση σε τετράκλινη καμπίνα : 50 ευρώ κατά άτομο

* Τιμή εισιτηρίου για Λειψούς : 15 ευρώ
* Δηλώσεις συμμετοχής στην πρόεδρο του συλλόγου κ. Κωτσάκη -Κόρδα Δήμητρα μέχρι 6/6/14 - στο τηλ. 6980258110

* Εξόφληση στις 16/6/14

* Προκαταβολή 100 ευρώ

* Με την εξόφληση θα παραλαμβάνεται και τον αριθμό αεροπορικών θέσεων σας

* Πληροφορίες και πληρωμή προκαταβολής στα γραφεία μας στον ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟ Μιαούλη 68 και ώρες 18:00-20:00, Τηλ.: 2610 329.737

ΕΚΟΙΜΗΘΗ Ο ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ π. ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τη Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος, κοιμήθη σε ηλικία 87 ετών, ο μακαριστός Αρχιμανδρίτης π. Ανδρέας Σπυρόπουλος. Στο επόμενο τεύχος θα αναφερθούμε στην εκδημία του αοιδίμου Γέροντος, του οποίου η Εξόδιος Ακολουθία τελέσθηκε από τον Ιερό Ναό Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, Άνω Καστριτσίου.

Αναπλαστική Σχολή Πατρών (Ιωνίας 47)

Αύριο 15η Ιουνίου στις 7.00 μ.μ., εις την αίθουσα της Αναπλαστικής Σχολής Πατρών θα τελεσθεί η Ακολουθία του Εσπερινού και εν συνεχεία η εορτή λήξεως των Κατηχητικών Ομάδων.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
Ιερός Ναός Αγίων Πάντων Περιβόλας

ΙΕΡΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΟΡΤΗΣ

Σάββατο 14 Ιουνίου και ώρα 7.00 μ.μ. Μέγας Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας κατά την διάρκεια του οποίου θα ομιλήσει ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης **π. Πέτρος Μποζίνης**

Κυριακή 15 Ιουνίου, ώρα 7.00 -10.00 π.μ. Πανηγυρική Θεία Λειτουργία ιερουργούντος του Αρχιμανδρίτου **π. Γερβασίου Παρακεντέ**, ο οποίος θα κηρύξει και τον Θείο Λόγο.

Το απόγευμα της πανηγύρεως και ώρα 7.00 μ.μ. θα τελεσθεί Μεθεόρτιος Εσπερινός, Ιερά Παράκλησις και Λιτάνευσις της Ιεράς

Εικόνας στους δρόμους της ενορίας. Θα χοροστατήσει και θα ομιλήσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών **κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**.

ΙΕΡΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Το τεσσαρακονθήμερο Αρχιερατικό μνημόσυνο του αιμνήστου και αγαπητού μας συζύγου, πατέρα, παππού, και συγγενούς

ΑΓΓΕΛΟΥ ΒΑΣ. ΜΑΡΤΖΑΚΛΗ

τελούμε το **Σάββατο 21 Ιουνίου τ.έ.** εις τον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου Γολεμίου Τριταίας. Θα χοροστατήσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών **κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**.

* Ο εκλιπών είναι κατά σάρκα πατέρας του **π. Ιωάννου Μαρτζάκη** (εφημερίου Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Λάγγουρα).
Η Οικογένεια

Αι γυναικεΐαι Ιεραί Μοναΐ

Οι Ιερείς που θα λειτουργήσουν την **Κυριακή 15η Ιουνίου 2014** στις γυναικείες Ιερές Μονές της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών είναι οι παρακάτω:

Ιερά Μονή Παναγίας Ελεούσης (Ππίτσα), **π. Νικόλαος Κωνσταντινίδης** (εφημέριος Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Ρίου)

Ιερά Μονή Μαρίνης (Σανταμέρι), **Πρωτ. π. Αντώνιος Ρουμελιώτης** (προϊστάμενος Ι.Ν. Γενέσιο Τιμίου Ιωάννου του Προδρόμου).

Ιερά Μονή Αγ. Νικολάου Μπάλα, **Πρωτ. π. Χρίστος Καγιαβάς** (προϊστάμενος Ι.Ν. Αγίας Τριάδος Ζαρουχλείκων).

Εκπαιδευτήρια «Αναγέννηση»

Νηπιαγωγείο
Δημοτικό
Γυμνάσιο
Λύκειο

Εγγραφές για το Σχ. Έτος 2014 - 2015

Χαμηλά Δίδακτρα!

ΕΓΕΙΣ + ΕΜΕΙΣ = ΕΠΙΤΥΧΙΑ

αγωγή, γνώση, ασφάλεια

Διεύθυνση: Γηροκομείου 61, Πάτρα
Τηλέφωνο: 2610224260 & 2610641946
Ιστοσελίδα: www.anagennisiedu.gr

Εγγραφές για το Σχολικό έτος 2014 - 2015
στα Εκπαιδευτήρια "Ανανένηση" Πατρών

Ι.Μ. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ
ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ

Την Κυριακήν 15 Ιουνίου 2014 εορτή των ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ εορτάζει το εντός του περιβόλου της Ι. Μονής παρεκκλήσιον των **ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ** κατά το ακόλουθον πρόγραμμα:

Το Σάββατον 14/6 το απόγευμα και ώρα 6:00-7:30μ.μ. Πανηγυρικός Εσπερινός μετ' αρτοκλασίας και Θ. Κηρύγματος από Αδελφό της Ιεράς Μονής.

Το πρωί της Κυριακής 15/6 Πανηγυρική Θ. Λειτουργία και Θ. Κήρυγμα υπό του Ιεροδιακόνου της Ιεράς Μονής **Ιεροθέου** Ανδρουτσοπούλου. Ώρα 6:00-10:00π.μ.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας ο Εσπερινός και η Παράκλησις θα ψαλλούν εις το ως άνω Παρεκκλήσιον. Ώρα 6:00-7:30μ.μ.

Το πρωί της Κυριακής δεν θα τελεσθεί Θ. Λειτουργία εις τον Ι. Ν. της Παναγίας.

Εκ της Ι. Μονής

Συνεχίζονται οι εργασίες στον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίνης Πατρών

Μετά την αυριανή Θεία Λειτουργία, ο Ιερός Ναός της Αγίας Μαρίνης Πατρών θα κλείσει έως την Ιερά Πανηγυρή του 17 Ιουλίου 2014.

Θα ξεκινήσουν από την ερχόμενη Δευτέρα 16 Ιουνίου τ.έ οι εργασίες τοποθετήσεως μαρμάρου στο δάπεδο.

Οι Ιερές Ακολουθίες έως παραμονές της εορτής Ιεράς Μνήμης της Αγίας Μαρίνης, θα τελούνται στον υπόγειο Ναό που είναι αφιερωμένος στον Άγιο Κοσμά των Αιτωλών.

Για να ολοκληρωθούν τα έργα στον περικαλλή Ιερό Ναό της Αγίας Μαρίνης Πατρών, θα πρέπει να βοηθήσουν οι πιστοί έστω και από το υστέρημά τους.

Αριθμός τραπεζικού λογαριασμού **Eurobank 0026-0247-57-0101869511**

«Αν θέλετε Άριστη εκπαίδευση, αγάπη και φιλία, Καθόλου μην το σκέφτεσθε ελάτε στην Αλεξία!»

Για Άριστη ενημέρωση στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

Για Άριστη και επιτυχή 100% εκπαίδευση σε οχήματα όλων των κατηγοριών, Α-Β-Γ-Δ-Ε

Για Άριστη και Ασφαλή οδήγηση

Σχολή οδηγών των αδελφών Αλεξίας και Διονύση Μαυροειδή
(Σταθερή αξία στην εκπαίδευση!)

Εκπαιδευτές οδηγών, Πανεπιστημιακού επιπέδου, με κορυφαίες γνώσεις και πολύχρονη πείρα στην εκπαίδευση οδηγών

Αναλαμβάνουμε αναθεώρηση διπλωμάτων, επεκτάσεις κλπ.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ:
Σε πολύτεκνους – φοιτητές – εθελοντές αιμοδότες και οικονομικά αδύνατους συνανθρώπους μας

Κορίνθου 400, Πάτρα Τηλ. 2610-336333 6977-535353, 6996-171717.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΓΑΜΟΥ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 1369 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε, ότι:

Ο **Αργυρόπουλος Ιωάννης**, του Αντωνίου και της Σοφίας, το γένος Φιλιππάτου, που γεννήθηκε και κατοικεί στην Πάτρα, και η **Γεωργίτσα Νίκη**, του Αντωνίου και της Γεωργίας, το γένος Λαζαρακοπούλου, που γεννήθηκε και κατοικεί στην Πάτρα, πρόκειται να παντρευτούν και ο γάμος θα γίνει στην Πάτρα.

Ιερός Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης έξω Αγυιάς

ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ

Την ερχόμενη **Τετάρτη 18 Ιουνίου 2014** και επί τη εορτή του Αγίου Ιούδα του Αποστόλου, εις τον Ιερό Ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, θα τελεσθεί Ιερά Αग्रυπνία, από 9.30 μ.μ. έως 1.00 μετά το μεσονύκτιο.

Επιγραμματικά αναφέρουμε, ότι ο **Απόστολος Ιούδας**, ένας εκ των 12 Μαθητών και Αποστόλων του Κυρίου, ήταν υιός του αδελφού του μνήστορος Ιωσήφ Αλφαίου και της συγγενούς της Θεοτόκου Μαρίας, αδελφός δε του επίσης Αποστόλου Ιακώβου του επιλεγόμενου Αδελφοθέου.

Προς διάκριση εκ του Ιούδα του Ισκαριώτου, στο μεν το κατά Λουκά Ευαγγέλιο (6, 16) και τις Πράξεις των Αποστόλων (1, 13) αποκαλείται Ιούδας Ιακώβου (αδελφός δηλαδή του Ιακώβου), στο δε το κατά Ματθαίο (10, 3) και Μάρκο (Γ', 18) ονομάζεται Θαδδαίος η Λεββαίος. Ο συγγραφέας της Επιστολής Ιούδα χαρακτηρίζεται σαφώς «Ιούδας... αδελφός δε του Ιακώβου».

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΟΜΠΛΟΥ

Αύριο Κυριακή των Αγίων Πάντων εορτάζει και ο ομώνυμος Κοιμητηριακός Ναός της Ιεράς Μονής Ομπλού που βρίσκεται πλησίον του μοναστηριού.

Πρόγραμμα κατασκηνοτικών περιόδων 2014 - ΓΕΧΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΑΓΚΥΡΑ - ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΑ ΠΑΤΡΩΝ

2 - 9 Ιουλίου: Για μαθήτριες Δημοτικού
9 -16 Ιουλίου: Για μαθητές Δημοτικού
16 -19 Ιουλίου: Για Φοιτητές
19 - 28 Ιουλίου: Για Φοιτήτριες
28 Ιουλίου - 8 Αυγούστου: Για μαθήτριες Γυμνασίου - Λυκείου
9 -10 Αυγούστου: Διήμερο παλαιών κατασκηνοτών
11 - 22 Αυγούστου: Για μαθητές Γυμνασίου - Λυκείου - Πατρών

Πληροφορίες – Εγγραφές στην Χριστιανική Εστία Πατρών, Μιαούλη 57, Πάτρα τηλ. 2610.323.728
email: gexapatrwn@yahoo.gr
blog: <http://kataskinosi-agkyra.blogspot.gr>

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΙΣΚΕ στον Μητροπολίτη Πατρών

Τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πατρών κ.κ. Χρυσόστομο, επισκέφθη ο Πρόεδρος του ΙΣΚΕ Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Σελλής και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του συνδέσμου: Πρωτοπρεσβύτερος Ιωάννης Κατωπόδης, Πρεσβύτερος Μιχαήλ Μετζάκης,

γίας και ο Ηγούμενος της Μονής Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. π. **Συμεών Χατζής** και οι Πατέρες της Μονής παρέθεσαν μοναστηριακό γεύμα το οποίο ευλόγησε ο Σεβασμιώτατος.

Μετά το γεύμα επηκολούθησε συζήτηση πνευματικού

περιεχομένου σε εγκάρδιο κλίμα μεταξύ του Σεβασμιώτατου και των μελών του ΙΣΚΕ, κατά την οποία συζητήθηκαν ενδιαφέροντα θέματα και εδόθη η ευκαιρία στον Σεβασμιώτατο να ευχαριστήσει τους πατέρες και να μιλήσει με αγάπη πατρική στους εκλεκτούς επισκέπτες για το πολίτευμα της Εκκλησίας, για την ενότητα η οποία είναι απαραίτητη στο εκκλησιαστικό σώμα, για την βαθειά πνευματική σχέση που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των Επισκόπων και των Ιερέων, ως και για την ανάγκη πνευματικών αγώνων εν πνεύματι θυσίας, ώστε να δοξάζεται ο Θεός και να ζώσονται οι άνθρωποι, σε μια εποχή δύσκολη και σε μια

κοινωνία η οποία μαστιζείται από ποικίλα προβλήματα.

Το πνεύμα πατρότητας και υιότητας τόνισε ο Σεβασμιώτατος πρέπει να διέπει τις σχέσεις μεταξύ των Επισκόπων και των λοιπών Κληρικών σε κάθε επαρχία, αλλά και γενικότερα.

Επίσης δόθηκε η ευκαιρία στον Πρόεδρο και στους λοιπούς πατέρες, μέλη του ΙΣΚΕ, να εκφράσουν τις απόψεις τους εν ειλικρινεία πάνω σε συγκεκριμένα θέματα που αφορούν στη ζωή της Εκκλησίας και να διαβεβαιώσουν ότι σκοπός τους είναι η εν πνεύματι υπακοή εργασία τους και συνεργασία τους με τους Επισκόπους και την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση και επιτυχία πραγματοποιήθηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Αιγιαλείας (Παλιό Νοσοκομείο), τη Τετάρτη 11 Ιουνίου 2014, η Έκθεση έργων Βυζαντινής Αγιογραφίας και Ζωγραφικής των μαθητών της Σχολής Αγιογραφίας της Ιεράς Μητροπόλεώς μας.

Οι μαθητές έλαβαν επαινετικά σχόλια και απέσπασαν

το θαυμασμό και τα συγχαρητήρια από τους επισκέπτες για τα έργα τους, που αποτελούν προϊόντα του κόπου μιας ολόκληρης χρονιάς και του ταλέντου τους, το οποίο με την καθοδήγηση των διδασκάλων τους αναπτύσσεται ολοένα και αξιοποιείται περισσότερο.

Στην τελετή παρευρέθηκε, εκπροσωπώντας τον Σεβασμιώτατο κ.κ. Αμβρόσιο, ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βρεσθένης κ. Θεόκλητος**, ο οποίος συνεχάρη τους μαθητές διά τις επιδόσεις τους και τους ενθάρρυνε να συνεχίσουν με την ίδια αγάπη και τον επόμενο χρόνο. Η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή έως και αύριο Κυριακή 15 Ιουνίου 7-9 μμ.

Η Ιερά Μητρόπολη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας ευχαριστεί θερμά τους Καθηγητές, που εθελοντικά προσέφεραν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους :

α) τον κ. **Ευάγγελο Γκίνη**, ο οποίος δίδαξε την τεχνολογία της φορητής εικόνας με τα χαρακτηριστικά της Κρητικής Σχολής

β) την κα **Κωνσταντίνα Μποδιώτη**, που ταξίδεψε τους μαθητές στον μαγευτικό χώρο της Ιστορίας της Τέχνης

γ) την κα **Σοφία** που δίδαξε Ελεύθερο Σχέδιο.

δ) την πρεσβυτέρα **Καικιλία Γιαννακοπούλου**, που δίδαξε Ζωγραφική στο παιδικό τμήμα.

Συγχαρητήρια στους μαθητές μας για την αφοσίωση, την μεγάλη προσπάθεια και τον κόπο τους.

Τους ευχόμεθα καλό καλοκαίρι, ανανεώνοντας το ραντεβού των για τον Οκτώβριο.

Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Βαμβακίδης, Πρωτοπρεσβύτερος Ευάγγελος Φεγγούλης, Πρωτοπρεσβύτερος Χριστοφόρος Μουτάφης, προκειμένου να του εκφράσουν τα σέβη τους, να λάβουν την ευλογία του και να του ανακοινώσουν την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΣΚΕ σύμφωνα με την οποία ο Σεβασμιώτατος ανεκηρύχθη επίτιμο μέλος του Ιερού Συνδέσμου.

Οι Ιερείς επέδωσαν στον Σεβασμιώτατο ειδική πλακέτα και το συνοδευτικό έγγραφο με την ως άνω απόφαση.

Ο Σεβασμιώτατος εδέχθη το Διοικητικό Συμβούλιο του ΙΣΚΕ στην Ιερά Μονή Παναγίας Γηροκομπίσης Πατρών, όπου προσκύνησαν την θαυματουργό εικόνα της Πανα-

Κατασκήνωση
“Η Αγία Παρασκευή”
 Αναπλαστικής Σχολής Πατρών
 (ιδρυθ. υπό π. Γερβάσιου Παρασκευοπούλου)

Έλα να ζήσουμε μαζί στιγμές...

Περίοδος αγοριών : 4-18 Ιουλίου
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : 6974727830, 6972161900
 Περίοδος κοριτσιών : 18-31 Ιουλίου
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : 2610-321.073
 Ιστοσελίδα : www.anaplastiki.gr
 e-mail : anaplastiki@gmail.com

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΠΑΤΡΩΝ

Κατασκηνώσεις
“Τιβεριάς - Ρίζα 2014”

Χριστιανικών Μαθητικών Ομάδων

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙΑ
 8 Ιουλίου έως 22 Ιουλίου

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΓΟΡΙΑ
 22 Ιουλίου έως 5 Αυγούστου

Η απόδραση συνεχίζεται & αυτό το Καλοκαίρι!

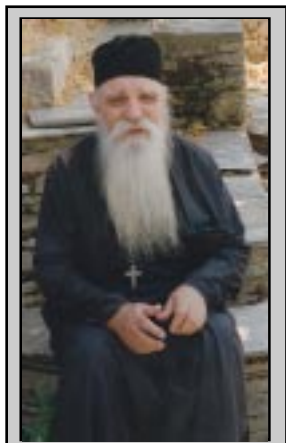
Εγγραφές (από 17/6)
 κάθε Τρίτη και Παρασκευή
 6:30 - 8:30 μ.μ. στα γραφεία
 της Χριστιανικής Στέγης Πατρών
 @: xmo@xmo.gr, www.xmo.gr

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
 Χριστιανική Στέγη Πατρών
 Παντανάσσης 61, Πάτρα
 τηλ.: 2610 279807
 Στα τηλέφωνα: 2610 931307
 6981038388, 6983454370

Κυριακή των Αγίων Πάντων

Οι πειρασμοί, το φάρμακο της ζωής μας

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ
και τις προσευχές αλλά και από τους πόνους να αγιασθή η καρδιά μας και να μάθουμε και να διδαχθούμε με την πείρα την ασθένεια της φύσεώς μας της σαθράς και με αίσθησι να γνωρίσουμε ότι χωρίς τη βοήθεια του Θεού δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα στη ζωή μας. Ούτε ένα βήμα! Χωρίς τη βοήθεια του Θεού δεν μπορούμε καν να αναπνεύσουμε! Ούτε μια ανάσα να πάρουμε!

Του
Πρωτοπρεσβυτέρου
π. Στεφάνου
Αναγνωστοπούλου

Η πείρα η μεγάλη εξαγοράζεται με το αίμα της καρδιάς, που είναι η καθημερινή άρσις του Σταυρού, **“όστις θέλει οπίσω μου ακολουθῆν, ἀπαρνησάσθω εαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι”** (Μαρκ. 8, 34). **“Καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ’ ἡμέραν”** (Λουκ. 9, 23). **“Καθ’ ἡμέραν”** λέγει! Δεν λέει πότε - πότε. **“Καθ’ ἡμέραν καὶ ἀκολουθεῖτω μοι”**. Μένει ανεξάληπτο μέσα εις την καρδιά μας αυτό που εξαγοράζεται με το αίμα. Γίνεται θεμέλιο εις την μετέπειτα ζωή του ανθρώπου. Η μεγαλύτερη δι-

δασκαλία είναι η πείρα, την οποία παίρνουμε από τους πειρασμούς της ζωής. Η πείρα είναι η Δευτέρα Χάρις! (Κι εμείς, με την τόση άγνοια που μας διακρίνει, δεν κάνουμε τίποτα άλλο από το να λέμε **“μακριὰ ἀπὸ μάς”** και οι πειρασμοί και οι θλίψεις και ο πόνος.)

Η Χάρις του Θεού, σας εἶχα πεί κι άλλη φορά, έρχεται και φεύγει. Αλλά η πείρα όμως, όταν έλθῃ, δεν φεύγει ποτέ. Διότι έχει συνταυτισθῇ ἢ μάλλον καυτηριασθῇ μέσα εις την καρδιά μας. Κι όσο κι αν σφυρίζῃ ο σατανάς με τις δικές του σειρήνες, αυτή μπορεί να δείξῃ κεκαυτηριασμένοις γράμμασιν ότι χωρίς τον Θεό αδύνατον ποιεῖν οὐδέν. **“Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν”** (Ιωάν. 15, 5).

Καθ’ ὃν χρόνον υπάρχουμε σ’ αυτή τη ζωή, είτε τη νεανική είτε τη μέση είτε τη γεροντική, εύκολα εκτροχιαζόμεθα, εύκολα πέφτουμε, εύκολα παρασυρόμεθα. **“Ο δοκὼν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πῆσῃ”** (Α΄ Κορ. 10, 12), είναι η προτροπή για προσοχή από το Πνεῦμα το Ἅγιον. Καί ὕστερα με τὸν καιρὸ θα παύσουν οι πόλεμοι και θα έλθῃ ἡ ποθητὴ εἰρήνη. Καί με τὸν Θεὸ και με τὸν πλησίον και με τη δική μας καρδιά, που θα είναι εἰρήνη αισθησεων και λογισμῶν, διότι ο Κύριος δίδει τὴν εἰρήνην τη δική Του, ὅχι καθὼς δίδει ο κόσμος, που δεν είναι παρά εἰρήνη ευδαιμονίας υλικῶν αγαθῶν, πράγμα που φέρει μεγαλύτερο πόλεμο, διότι αυξάνει τα πάθη μέσα εις τὸν ἄνθρωπο. **(Ὅση εἰρήνη και να πάσχουμε και να φωνάζουμε με πορείες ὅτι θα πετύχουμε, εἴν δεν πετύχουμε εἰρήνη με τὸν Θεὸ, οὐδέν ἐπράξαμεν. Μὴδέν!)**

Χρειάζεται υπομονή, χρειάζεται θάρρος, βία, ἐλπίδα. Καί εἴν πολεμούμεθα κάθε ἡμέρα, ας μὴν ἀπελπιζόμεθα, εἴτε ο πόλεμος αὐτός εἴναι ἐκ τῶν παθῶν εἴτε ἐκ τῶν λογισμῶν εἴτε ἐκ τῆς διεφθαρμένης φύσεώς μας εἴτε εἴναι ἀπὸ τὸν διάβολο. Ο Θεός αγαπά μόνον ἐκεῖνον που πολεμά και ἀντιπολεμεῖται και ἀντιπολεμεῖ και ο ἴδιος συγχρόνως. Γι’ αὐτὸ λοιπὸν ἀνδρίζου, ἀδελφέ μου, και εὐχου. Να πολεμάς, γιατί σημαίνει ὅτι ἀντιπολεμεῖσαι ἀπὸ τὸν διάβολο και ἀπὸ τα πάθη.

Αν τὸν ἀπόστολο Παῦλο τὸν ωφέλησε ο πειρασμός, καθὼς του ἐδόθη, ὅπως εἶπε, **“σκόλοψ τη σαρκί, ἄγγελος σατάν, ἵνα με κολαφίξῃ, ἵνα μὴ υπεραιρῶμαι”** (Β΄ Κορ. 12, 7), πόσο μάλλον ἡμᾶς θα μας ωφελήσουν οι πειρασμοί, ὅταν ἀγογγύστως υπομένωμεν αὐτούς; Ο ἀπόστολος Παῦλος ἦταν τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς Του, τὸ σῶμα τὸν Χριστοῦ, ο πρῶτος τῶν Ἀποστόλων, ο νεκρός πρὸς τὸν κόσμον, αὐτός, ἐντὸς τὸν ὁποῖου κατοικοῦσε ὁλόκληρη ἡ Παναγία Τριάς, αὐτός που ἐγνώρισε τα πανάγια Μυστήρια τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, αὐτός που ἀνῆλθε ἕως τρίτου οὐρανοῦ. **“Οὐρανοβάμων”** καλεῖται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ μας. Κι ὁμως παρ’ ὅλο που ο πειρασμός θέλησε να τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ ἀποστολικὸ τοῦ κήρυγμα και

παρ’ ὅλο που παρεκάλεσε τὸν Θεὸ **“τρὶς”** (Β΄ Κορ. 12, 8) (εμεῖς κάθε μέρα παρακαλάμε, αὐτός μόνον τρεῖς!) να ἀπέλθῃ ἀπ’ αὐτοῦ ο πειρασμός, Ἐκεῖνος, ο Θεός, ο φροντίζων γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς του, του ἀπήντησε: **“ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου. ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται”** (Β΄ Κορ. 12, 9). Σοῦ φθάνει, λέγει, ἡ Χάρις μου πρὸς παρηγορίαν. Τὸν πειρασμὸ θα τὸν ἔχῃς, μέχρι που να πεθάνῃς. Καί διὰ φρικτοῦ μαρτυρίου θα πεθάνῃς, κι αὐτὸ γιὰ να διδαχθῇς και να διδάξῃς τὴν ἁγία ταπείνωσιν εις ὅλους.

Γι’ αὐτὸ παιδιὰ μου, μετὰ χαράς να υπομένετε τὸν ὁποιοδήποτε πειρασμὸ σας στέλνει ο Θεός, εἴτε εἴναι στενοχώριες εἴτε εἴναι θλίψεις εἴτε εἴναι πικρίες τῆς ζωῆς εἴτε εἴναι ἀγρίεμα τῶν παθῶν, διότι πρὸς ὠφέλειαν τα στέλνει ο Πανάγιος Κύριος, ὅπως μας λογισθῇ ἡ υπομονή μας σαν ἀσκήσις, σαν μαρτύριο, ὅπως ακριβῶς ἐλογίσθη εις τοὺς ἀσκητὰς και εις τοὺς Μάρτυρας. Ἐτσι ακριβῶς θα ὠφεληθούμε ἀπὸ τοὺς πειρασμούς κι εμεῖς, ταπείνωσιν θα ἀποκτήσουμε και στέφανον αἰωνίου ζωῆς.

Εὐχαριστεῖτε τὸν Θεὸν πρὸς τούτο. Δοξάζετε Αὐτὸν ὅχι μόνον ἐν στόματι, ἀλλὰ και ἐν καρδίᾳ, διότι μετὰ τὸν πειρασμὸ θα μας ἔλθῃ παράκλησις και Χάρις. Ὅταν τὸν πειρασμὸ τὸν υπομένουμε μετὰ ἀγογγύστου υπομονῆς και μετὰ εὐχαριστίας πρὸς τὸν Κύριο, Αὐτός θα δώσῃ και τὴν λύσι τοῦ πειρασμοῦ. Διότι κανένας πειρασμός τῆς ζωῆς δεν ἔρχεται, χωρὶς να ἐπακολουθῇ λύσις τοῦ πειρασμοῦ, εἴν συνταυτισθούμε με τὸν πειρασμὸ και τὸν δεχθούμε σαν θέλημα τοῦ Παναγίου Θεοῦ. Κι ἀν ἀκόμα ἔλθῃ πρὸς τιμωρίαν μας ἐξ αἰτίας μιᾶς ἁλφῆς ἢ βήτης πτώσεως, και τότε θα πρέπει να εὐγνωμονούμε τὸν Θεὸ και να δεχθούμε αὐτὸν τὸν κανὸνα. Καί δεχόμενοι τὸν κανὸνα μετὰ εὐχαριστίας θα μεταλάβουμε και τῆς θεῆς Χάριτος και τῆς λύσεως τῶν πειρασμῶν.

Οὐδεὶς εἰσῆλθε εις τὸν παράδεισον ἀνευ πειρασμῶν. Ὅλοι οι Ἅγιοι **“διῆλθον διὰ πυρός και ὕδατος”** και σιδήρου. Καί ὕστερα **“ἐξήγαγεν αὐτούς εις ἀναψυχὴν”** (=ἀνακούφισιν) (πβ. ψαλμ. 65, 12), στη δροσιὰν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, γιὰ να λάβουν τοὺς στεφάνους τῆς αἰωνίου δόξης. Γι’ αὐτὸ, λοιπὸν, ας μὴ χάνουμε τὸ θάρρος μας εις τὸν ἀγὼνα ἐναντίον τῶν παθῶν. Ο Κύριος ἀοράτως ἵσταται προσέχων τὸν κανὸνα ἀπὸ μάς στὸν ἀγὼνα τῶν.»

Ας προσπαθῇσουμε, ἀδελφοί μου, ὅλοι ας μάς ἀπὸ σήμερα να ἀγωνιζώμαστε μεθ’ υπομονῆς. Ας φωνάζουμε διαρκῶς μέρα και νύχτα τὸ Ὄνομά Του, γιὰ να φυτευθῇ Αὐτὸ μέσα στην καρδιά μας και να γίνουμε ἔτσι πλούσιοι εις τὴν Χάριν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ.

Ας μὴν ἀποκάμουμε στὸν ἀγὼνα γιὰ τὴν κάθαρσι τῆς διανοίας μας. Διότι μόνον ἔτσι, με καθαρὸ νόου, ὁ,τι κάνουμε συνταυτίζεται και συμπορεύεται με τὸ θέλημά τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο μπορεί να σημαίνει και αὐτὴ τὴν ἀποδοχή τῶν πειρασμῶν τῆς ζωῆς. Ἐτσι ὁμως καθαρίζεται ο ἄνθρωπος και ἀγιάζεται. Προηγείται ἡ ἀποδοχή τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, που φέρνει τὴν κάθαρσι, ἔπειτα ο φωτισμός και ὕστερα ἔρχεται τὸ ἀγιαστικὸν ἀποδοχῆς τοῦ Κυρίου. Καί ο Θεός ἔχει πολλοὺς τρόπους, μέσα ἀπὸ τοὺς ὁποῖους, ἀν θέλῃ, ἀγιάζει τὸν ἄνθρωπο.

Ο ἀπόστολος Παῦλος μας λέγει ὅτι **“ἐγὼ γὰρ τα στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω”** (Γαλ. 6, 17). Γιατί κι εμεῖς να μὴ μπορούμε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ να καυχηθούμε ὅτι διὰ τῶν θλίψεων, τῶν πειρασμῶν και τῆς ἀγογγύστου υπομονῆς βαστάζουμε κι εμεῖς τα στίγματα τοῦ Κυρίου;

Γιατί να μὴν σηκώνουμε κι εμεῖς με υπομονή και εὐχαριστία τὸ σταυρὸ τῆς ζωῆς μας; Εἴτε στὸ θάνατο, εἴτε στη μοναξιά, εἴτε στη φυλακή, εἴτε στη θλίψι και τη στενοχώρια, **«Δόξα σοι, ο Θεός! Δόξα τῷ Κυρίῳ πάντων ἐνεκεν!»** ὁ ἡμῶν ἐξηλθοῦμεν ἐκ μνητρός κοιλίας και γυναιὸν θα ἀπέλθωμεν (πβ. ἰωβ 1, 21). Γιατί να μὴ δοξάσουμε τὸν Θεὸ ὡς ἄλλος ἰωβ, ὁ ὁποῖος ἔχασε μέσα σε μια στιγμὴ δέκα παιδιά! Ἐπτὰ ἀγόρια και τρεῖς θυγατέρες! Ἐχασε και κτήματα και πλοῦτη και ζῶα. Κάηκαν και κατεστράφησαν τα πάντα. Ἐχασε κι αὐτὴ τὴν υγεία του, γέμισε λέπρα, και σαν να μὴν ἔφταναν αὐτὰ τὸν ἐδίωξαν και ἀπὸ τὴν πόλι που κατοικοῦσε, διότι οι λεπροὶ ἦσαν ἀνεπιθύμητοι τότε στην κοινωνία τῶν υγιῶν ἀνθρώπων. Ἐκασε λοιπὸν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, πᾶνν στην κοπριά, γιὰ να τρίβῃ τα ἔλκη τῶν πληγῶν με μια κεραμίδα. Καί τι ἔλεγε; **“Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εις τοὺς αἰῶνας”** (ἰωβ 1, 21).

Χριστιανοί μου,

ο καθένας ἀπὸ μάς ἔχουμε τὴν δύναμη ἐν Ὄνοματι Ἰησοῦ Χριστοῦ να βαστάζουμε τις θλίψεις και τοὺς πειρασμούς σαν τα στίγματα τοῦ Κυρίου ἐπάνω μας, στην καρδιά μας, στην ψυχὴ μας, στὸ “εἶναι” μας, στις αισθήσεις μας, στους λογισμούς μας. Καί τότε να εἰστέ βέβαιοι ὅτι με πολλὴ εὐχαρίστησι, με πολλὴ εὐγνωμοσύνη, με πολλὴ χαρά και δόξα, με ἐσωτερικὸ φῶς, με ἐσωτερικὴ θεῖα ἔλλαμψι θα πούμε **“εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν και ἕως τοῦ αἰῶνος”**.

Αμήν.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Με αφορμὴ τὴ συμπλήρωση **100 ἐτῶν** ἀπὸ τὴν ἐναρξὴ τῆς **Γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου**, ο **Ραδιοφωνικός Σταθμός τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 89,5** παρουσιάζει ἕνα ἀφιέρωμα στὸν Ἑλληνισμό τοῦ Πόντου. Βαδίζοντας στ’ ἀχνάρια τῶν Ἀργοναυτῶν, θα προσπαθήσουμε να καλύψουμε ἕνα μεγάλο χρονικὸ διάστημα παρουσίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸ Πόντο. Ξεκινώντας ἀπὸ τὸ μῦθο, θα αναφερθούμε στην ἱστορία και θα ἐξιτορήσουμε τὴ νεώτερη σκληρὴ πραγματικότητα και τὸ βίαιο ξεριζωμὸ.

Απὸ τὴ Δευτέρα 16 ἰουνίου ἕως και τὴν Παρασκευὴ 27 ἰουνίου 2014 και ἀπὸ 09.30 - 19.00, οι ἐκπομπές τοῦ Ραδιοφώνου τῆς Ἐκκλησίας θα ἀναφέρονται στην ἱστορία, στις πόλεις και στα χωριά, στὸ ἐμπόριο, στην οἰκονομία και στην παιδεία που ἀναπτύχθηκαν στην περιοχή τοῦ Πόντου, στην ἐμφάνισι και ἐξάπλωσι τοῦ χριστιανισμοῦ, στα μνημεῖα που ἡ πίστις οἰκοδόμησε, στις προσωπικότητες που προήλθαν ἀπὸ τὸν Πόντο, στα ἴθη και ἔθιμα, στα τραγούδια και στα Σωματεῖα και Συλλόγους τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ ἀφιέρωμα ἐπιχειρεῖ να ἀναδείξει και τὴ δημιουργικὴ δύναμη και τὴ σημασία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, τόσο στὸν Ἑλλαδικὸ ὅσο και στὸν παγκόσμιο χῶρο.

ΜΕ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΤΟ 12΄ ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Με ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία και τὴν παρουσία ὅλων τῶν **Κληρικῶν τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου** πραγματοποιήθηκε τὴν **Πέμπτῃ 12 ἰουνίου τὸ 17΄ Ἱερατικὸ Συ-**

νέδριο στη **«ΚΡΟΚΙΔΕΙΟ ΑΙΘΟΥΣΑ»** στην **Κόρινθο**, **υπὸ τὴν προεδρία τοῦ οἰκείου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Διονυσίου, με τὴν ευκαιρία τῶν ἐπερχομένων εορταστικῶν ἐκδηλώσεων πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας Ἀποστόλου Παύλου «Η΄ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΥΛΕΙΑ 2014».**

Ὁμιλητὴς στὸ Συνέδριο ἦταν ο καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν **κ. Ἀπόστολος Νικολαΐδης** με θέμα: **«Η ἀγάπη ὡς καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος και ἡ ἐπ’ αὐτῆς διδασκαλία τοῦ Ἀπ. Παύλου»**, ὁ ὁποῖος με θεολογικὴ ἐνάργεια, σαφῆνεια και χαρακτηριστικὴ ἀπλότητα ἐξέθεσε ὅτι ἡ Ἀγάπη εἴναι χάρισμα και **«καθ’ ὑπερβολὴν οδός»** και ὅτι χωρὶς τὴν χάριν δεν ὑπάρχει ἀγάπη, λόγος ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ και τὴν προτροπὴν γιὰ τὸν Ὁρθόδοξο γάμο. Ἀποτελεῖ δε, αὐτὴ τὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ Χριστιανοῦ και φανερώνει τὴν θεόθεν καταγωγὴν μας ὡς εἰκόνες τῶν ἀγαπώντων Θεοῦ! Ἡ ἀγάπη ἀποτελεῖ τὸ πλήρωμα τῆς Χριστιανικῆς ταυτότητος κρίνεται δε στην προαίρεσι και ὅχι στα ἔργα και κινδυνεύει ἀπὸ τὴν «ἀγαπολογία» και τὸν «ἀγαπισμὸ». Ἡ ἀγάπη δεν συγκρίνεται οὔτε ἀντικαθίσταται ἀπὸ κανένα χάρισμα, ἀφοῦ οὔτε ἡ γλωσσολογία, οὔτε τὸ προφητικὸ χάρισμα, οὔτε ἡ γνώσις ἢ ἡ πίστις ἢ ἡ ἐλπίδα και ἡ θυσία ἀκόμη δεν νοηματοδοτοῦν χωρὶς τὴν παρουσία τῆς. Ἡ μο-

ναδικὴ πράξις, που δεν ἔχει σκοπὸ, εἴναι ἡ ΑΓΑΠΗ και ὁποῖος πιστεύει εις τὸν Θεὸν αυτονοήτως ἀγαπᾷ.

Ἀκολούθησε ἐποικοδομητικὸς διάλογος με ἱκανές και ἐνδιαφέρουσες ἐρωτήσεις ἐκ τῶν ἱερῶν μας, στους ὁποῖους ἀπάντησε εὐστοχα ὁ ὁμιλητὴς, καλύπτοντας πλήρως τις πνευματικὲς ἀνησυχίες τοὺς.

Στὴν συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος ἔλαβε τὸν λόγον και ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν ὁμιλητὴ με θερμούς και συγκινητικούς λόγους, ἔδωσε πρακτικὲς ὁδηγίες γιὰ τὴν καλύτερη πραγματοποίησι τῶν εορταστικῶν ἐκδηλώσεων **«Η΄ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΥΛΕΙΑ 2014»** ἀποδίδοντας ἔτσι τὴν τιμὴ, τὸν σεβασμὸ και τὴν εὐγνωμοσύνην μας στὸ **«Πρῶτο μετὰ τὸν Ἐνᾶ Ἀπόστολο Παῦλο»**, προστάτη και ἐφόρο τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως μας ἀλλὰ και πολιοῦχο τῆς ἱστορικῆς πόλεως μας, τῆς Κορίνθου, ὡς και Ποιμαντικὲς συμβουλές και διοικητικὲς διευκρινήσεις γιὰ τρέχοντα Ἐκκλησιαστικὰ θέματα.

Φιλόλογος καθηγητὴς παραδίδει μαθήματα σε μαθητὲς Γυμνασίου - Λυκείου
Τηλέφωνο ἐπικοινωνίας: 2610/620.860 - κιν.: 6937487073

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ ΦΙΛΑΡΕΤΟ

§1. Στις 30 Ιουνίου εφέτος συμπληρώνονται ήδη 3 χρόνια από την ημέρα που έφυγε για τους ουρανούς ο μακαριστός λαοφιλής και αξιαγάπητος ηγούμενος της ιστορικής μονής Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων αρχιμανδρίτης Φιλάρετος († 30/6/2011). Εν είδει μνημοσύνου καταθέτω εδώ κάποιες από τις σημαντικότερες αναμνήσεις και εντυπώσεις που αποκόμισα από την μακροχρόνια γνωριμία και συναναστροφή μαζί του, καθώς τον καιρό που ήταν οικονόμος του ιερού ναού αγίου Αλεξίου Πατρών η πατρική μου οικογένεια έμενε σε σπίτι εκεί πλησίον και εκκλησιαζόμουν τακτικά στον εν λόγω ναό.

§2. Δεν θυμούμαι πότε ακριβώς ήρθε στην Πάτρα ο μακαριστός Φιλάρετος, αλλά πιθανόν θα ήταν περί το 1985, μετά που πήρε απολυτήριο από την μητρόπολη Ελασσόνας και επέστρεψε στην «μονή της μετανοίας του», στην Αγία Λαύρα Καλαβρύτων. Και ο τότε ηγούμενος Άνθιμος (Δημακόπουλος) τον έστειλε ως οικονόμο στο μετόχι της μονής στην Πάτρα, στον ιερό ναό αγίου Αλεξίου, ο οποίος βρίσκεται επί της οδού Έλληνας Στρατιώτου, λίγο πιο δίπλα από την διασταύρωση με την οδό Αγίας Σοφίας. Ο ναός φυσικά δεν είναι ενοριακός, αλλά βρίσκεται ανάμεσα σε δύο μεγάλες ενορίες των Πατρών, στην ενορία της αγίας Σοφίας και στην ενορία του αγίου Διονυσίου του Ζακυνθινού. Οι δύο αυτές ενορίες είναι οι «ενορίες μου» στην Πάτρα, εκεί όπου έζησα και ανετράφη εκκλησιαστικώς από 8½ έως 20 ετών. Σπίτι δικό μας δεν είχαμε, αλλά νοικιάζαμε διάφορα σπίτια πάντοτε στην περιοχή αυτών των δύο ενοριών.

§3. Το βαπτιστικό όνομα του μακαριστού Φιλάρετου ήταν Αναστάσιος και το επώνυμό του Κωνσταντακόπουλος. Όταν ήρθε στην Πάτρα, φρόντισε αμέσως να ανακαινίσει τον ναό, ο οποίος ήταν κάπως παραμελημένος, διότι μάλλον δεν είχε μόνιμο εφημέριο, δηλαδή δεν έμενε εκεί κάποιος από το μοναστήρι, το οποίο άλλωστε υπέφερε από λειψανδρία. Ο ναός καθαρίστηκε, βάφτηκε και επιδιωρθώθηκε εξωτερικά και εσωτερικά, διακοσμήθηκε, μπήκαν νέες εικόνες, όπου μπορούσαν να μπουν, ή διάφορα σχέδια στους τοίχους και στους κίονες, και γενικώς άλλαξε η όψη του ριζικώς· ο χώρος ανακαινίστηκε, ωμόρφυνε, έγινε πιο «ζεστός», πιο φιλόξενο. Ο μακαριστός Φιλάρετος περιπολήθηκε και ενίσχυσε έναν εξωτερικό πρόναο, που προϋπήρχε, και

τοποθέτησε εκεί το παγκάρι των κεριών και τα κηροπήγια· μ' αυτόν τον τρόπο ελευθερώθηκε πολύτιμος χώρος στον κυρίως ναό, ο οποίος πλέον έδειχνε μεγαλύτερος και πιο άνετος. Ιδιαίτερως φρόντισε το ιερό με ντουλάπια, ράφια και άλλες νέες ξύλινες κατασκευές, το οποίο επίσης έγινε πιο ωραίο και άνετο, ώστε στα συλλειτουργία να μη στριμώχνονται οι ιερείς. Γενικώς στον Φιλάρετο άρεσε η τάξις και η καθαριότητα και ήθελε το κάθε τι να είναι τακτοποιημένο στην θέση του.

§4. Ήταν πράγματι φιλάρετος αλλά και φιλακόλουθος, γι' αυτό έβαλε ένα πρόγραμμα τακτικών ακολουθιών στον ναό, όπου φυσικά το λειτουργικό τυπικό ετηρείτο με ακρίβεια και συνέπεια. Καθιέρωσε επίσης να γίνεται μία φορά το μήνα αγρυπνία. Οι κά-

ποίος σήμερα είναι ιερείς στην Πάτρα. Επίσης πολλές φορές σαν τρίτος ψάλτης ή σαν αντικαταστάτης του Κώστα εξυπηρετούσε ο Ματθαίος Μπαρούσης, λαϊκός τότε, αρχιμανδρίτης σήμερα σε κάποιο νησί και κατά σάρκα αδελφός του αρχιμανδρίτου Νικοδήμου Μπαρούση, ηγουμένου της μονής Χρυσοποδαριτίσσης στα Νεζερά Πατρών. Θυμούμαι ακόμη τον Σπύρο Γκουρβέλο και τον αδελφό του Αλέξανδρο, σημερινό αρχιμανδρίτη Αμβρόσιο και ιεροκήρυκα της μητροπόλεως Πατρών. Στον άγιο Αλέξιο ήταν συνέχεια και ο Ανδρέας Μακρυγιάννης, ανιψιός του μακαριστού Αθωνίτου μοναχού Παναρέτου (Παναγιώτου) Μακρυγιάννη· όταν ο Φιλάρετος το 1993 εξελέγη ηγούμενος της Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων, ο Ανδρέας τον ακολούθησε και έγινε μοναχός με το όνομα Αλέξιος. Εκεί γνώρισα επίσης και τον τότε φοιτητή Θωμά Ντούσκα από την Πρέβεζα, που αργότερα έγινε μοναχός στο μοναστήρι του προφήτη Ηλία Πρεβέζης με το όνομα Συμεών. Όλοι αυτοί και πολλοί άλλοι ακόμη, που τώρα δεν με βοηθάει η μνήμη μου να τους αναφέρω, συμμετείχαν συχνότατα στις αγρυπνίες και στις άλλες ακολουθίες που ετελούντο

στο μετόχιο. Υπάρχει ηχογραφημένο υλικό από τότε, και ήδη έχω δημοσιεύσει κάποια ηχητικά τμήματα στην ιστοσελίδα της «Συμβολής» και στους «διαλόγους» αυτής, εν καιρώ δε θα δημοσιευθούν και άλλα.

§6. Ο μακαριστός Φιλάρετος ήταν ταπεινός, αλλά και αυστηρός, ιδίως στο να υπάρχη μία τάξις μέσα στην εκκλησία. Κάποιες φορές αναγκαζόταν να κάμη παρατηρήσεις σε ανθρώπους του εκκλησιασματος, όταν διεπίστωνε υπερβολικές συμπεριφορές ή ανοικίες πρωτοβουλίες. Οι περισσότεροι χριστιανοί σήμερα μπορεί να πιστεύουν, μπορεί να έχουν ευλάβεια, μπορεί να έχουν αγαθές προθέσεις, είναι όμως γεγονός ότι στην ουσία είναι ακατήχητοι και ως προς την Βίβλο και ως προς την πίστι τους και ως προς την λειτουργική ζωή. Έτσι μπορεί να νομίζουν ότι είναι σωστό πράγμα και δείγμα ευλαβείας να πράξουν το α ή το β, χωρίς όμως να γνωρίζουν πράγματι τους θεολογικούς ή λειτουργικούς κανόνες της εκκλησίας. Οι περισσότεροι ιερείς πάλι είτε βρίσκονται σε παρόμοια άγνοια ή σύγχυση είτε δεν θέλουν να «κακοκαρδίσουν» τον πιστό και δεν τον ενημερώνουν για το τυχόν λάθος. Αυτό μετά γίνεται μία συνήθεια, μία καθιερωμένη πράξη, και φτάνουμε στο σημείο πολλοί να νομίζουν το λάθος για σωστό και το σωστό για ανευλάβεια! Έτσι σήμερα πολλοί πιστοί μπορεί να ζητήσουν να τελεσθούν ακολουθίες κατά παράβαση του τυπικού ή να νομίζουν ότι έχουν δικαίωμα να υποδεικνύουν του ιερέως τι θα κάμη σε κάποια τελετή ή μέσα στο ιερό και άλλα παρόμοια. Έτσι ο κόσμος συνηθίζει να κάνει και να ζητά στραβά πράγματα θεωρώντάς τα σωστά, και ουσιαστικά παραμένει ακατήχητος και ακατάρτιστος. Δημιουργείται λοιπόν ένας φαύλος κύκλος που διαιωνίζει στραβές συνήθειες και νοοτροπίες. Ο μακαριστός ιερομόναχος τέτοια κρούσματα τα έκοβε εξ αρχής και δεν τα άφηνε να αναπτυχθούν. Θυμούμαι, μία φορά ήρθε μία κυρία στον ναό κρατώντας ένα μπουκάλι λάδι, για να το προσφέρει για τα καντήλια· συνηθισμένη όμως από την προσφύμενη κατάσταση προ Φιλάρετου, όταν ο άγιος Αλέξιος ήταν κατά το κοινώς λεγόμενο «αμπέλι ξέφραγο», πλησιάζει μίαν εικόνα και προσπαθεί να βάλει μέσα στο καντήλι λάδι από το μπουκάλι που κρατούσε. Αστραπιαία ανοίγει η πλαϊνή θύρα του ιερού, εμφανίζεται ο Φιλάρετος και της λέει σε αυστηρό τόνο: «Τι κάνεις εκεί! Ποιόν ρώτησες, για να βάλεις λάδι στο καντήλι;» Σαστισμένη η γυναίκα απαντά: «Δεν κάνω κάτι κακό· λίγο λάδι θέλω να βάλω». Ο Φιλάρετος της λέει πάλι: «Φύγε από κει! Δεν είναι δική σου δουλειά αυτό. Αν θέλεις, δώσε το μπουκάλι στον νεωκόρο. Αυτός ξέρει πότε θα βάλει λάδι στα καντήλια. Τώρα είναι γεμάτα, κι αν ριζούμε κι άλλο, θα πέσει το λάδι στο πάτωμα». Ανέφερε ένα απλό παράδειγμα που θυμήθηκα. Πολύ δε περισσότερο δεν δεχόταν άλλα πράγματα, παραδείγματος χάριν να κάμη κάποιος πιστός μία λειτουργία και να ζητήσει να ψαλούν και τα απολυτίκια διαφόρων αγίων που ευλαβείται, χωρίς να

είναι η μνήμη τους, ή να ζητήσει να πουν οι ψάλτες διάφορα μεγαλυνάρια· ή να πιά κάποιος κυρία και να ζητήσει να τοποθετηθούν πά-

νω στην αγία τράπεζα και μπροστά από το ιερό αρτοφόριο και τον τίμιο σταυρό διάφορες εικόνες αγίων ή φωτογραφίες συγχρόνων γεροντάδων! Τέτοια πράγματα ούτε που τολμούσαν να τα ζητήσουν από τον μακαριστό Φιλάρετο. Σήμερα δυστυχώς τα κάνουν αυτά ακόμη και ιερείς, και δεν βρίσκεται κανείς να τους πει ότι αυτό, το να τοποθετούν δηλαδή πάνω στην αγία τράπεζα εικόνες αγίων ή φωτογραφίες γεροντάδων ή άλλα αντικείμενα, και μάλιστα κατά την ώρα της φρικτής ιερουργίας, δεν είναι ευσεβές και θεάρεστο, διότι την λειτουργία την τελούμε και την προσφέρουμε αποκλειστικά και μόνον στον Κύριο, τον μόνο λατρευτό Θεό των χριστιανών· δεν την προσφέρουμε σε κανέναν άγιο και σε κανέναν γέροντα και δεν λατρεύουμε κανέναν άλλον πλην του εν Τριάδι Θεού μας.

§7. Ιδιαίτερα αυστηρός ήταν ο μακαριστός απέναντι στις γυναίκες, σε σημείο που έτρεμαν μην ανοίξουν την θύρα του ιερού και τις κατσαδιάσει. Μου έλεγε μάλιστα μία φορά ότι στις γυναίκες δεν πρέπει να δίνω κανείς θάρρος, διότι μετὰ παίρνουν αέρα και θέλουν να γίνεται το δικό τους μέσα στην εκκλησία και κάνουν ο,τι τους καπνίσει. Με την αυστηρότητά του είχε επιβάλει μία τάξις και έναν σεβασμό μέσα στον ναό. Και πράγμα παράξενο, ενώ η νοοτροπία των περισσότερων ιερών είναι να υποχωρούν «κατ' οικονομίαν» στο θέλημα των πιστών, για να τους κρατούν κοντά στην εκκλησία—όπως νομίζουν—, στο μετόχιο του αγίου Αλεξίου όσο πιο αυστηρός ήταν ο Φιλάρετος, τόσο ο ναός γέμιζε από κόσμο! Και ως μη νομίσω κανείς ότι, επειδή ήταν αυστηρός στην εκκλησιαστική τάξι, ήταν και απόκοσμος ή αντικωνικός. Κάθε άλλο. Ή-

ταν πάντοτε ταπεινός και καταδεκτικός με τον συνομιλητή του, όμως χωρίς ψεύτικες ταπεινολογίες και ταπεινοσχιμίες. Σε κοίταζε κατά πρόσωπο με βλέμμα απλό και καθαρό, χωρίς έπαρσι ή περιφρόνησι, χωρίς να σου δημιουργή την εντύπωση ότι τον ενοχλείς ή του «τρως την ώρα». Γενικώς όποιος τον πλησίαζε, άντρας ή γυναίκα, νέος ή γέρος, πλούσιος ή φτωχός, υγιής ή άρρωστος, δεν ένιωθε άβολα ούτε παρείσακτος.

§8. Ο Φιλάρετος ήταν καλός εξομολόγος, και ως εκ τούτου γρήγορα οι εξομολογούμενοι σ' αυτόν αυξήθηκαν πολύ, όπως ήδη ανέφερα. Αλλά και ο ίδιος ο Φιλάρετος εξωμολογείτο τακτικά, χωρίς να έχη κάτι στραβές και αντιβιβλικές ιδέες ωρισμένων κληρικών ότι τάχα ο εξομολόγος δεν χρειάζεται να εξομολογείται. Κατά το διάστημα που έμενε στην Πάτρα εξωμολογείτο συνήθως στον αρχιμανδρίτη Κωνσταντίνο Οικονόμου, ιεροκήρυκα της μητροπόλεως Πατρών και προηγούμενο της μονής Γηροκομείου, τον οποίο εκτιμούσε και σεβόταν πολύ. Στον ίδιο πνευματικό εξωμολογείτο και ο γράφων, και μάλιστα δημοσιεύτηκε παλαιότερα μία σειρά άρθρων γι' αυτόν στην «Συμβολή» και στον «Εκκλησιολόγο». Ο μακαριστός Φιλάρετος ενίοτε καλούσε τον αρχιμανδρίτη Κωνσταντίνο Οικονόμου στην πανήγυρι του μετοχίου την 17η μαρτίου, συνήθως στον εόρτιο εσπερινό, για να εκφωνήσει και την κατάλληλη πανηγυρική ομιλία.

§9. Για τις ακολουθίες που γίνονταν στον ναό ο Φιλάρετος μεριμνούσε, ώστε να χρησιμοποιούν την «Τάξι» του αειμνήστου Γεωργίου Μπεκατώρου. Εκεί γνώρισα και εγώ την σπουδαία αυτή ετήσια έκδοσι του τυπικού και ωφελήθηκα πολύ από την χρήσι της. Επί δύο χρόνια πήγαινα καθημερινώς στο μετόχι τρεις φορές την ημέρα και τελούσαμε τον όρθρο (και την λειτουργία, αν υπήρχε), τον εσπερινό, και το απόδειπνο. Τον πρώτο καιρό, αν ήταν απλή καθημερινή, χωρίς λειτουργία, στον όρθρο ήμασταν συνήθως εμείς οι δύο και ο νεωκόρος. Αν γινόταν λειτουργία, υπήρχε και εκκλησιασμός και ερχόταν να ψάλλει ο Κώστας ή ο Ματθαίος. Σιγά σιγά όμως το έμαθαν και άλλοι, ώστε ακόμη και τις απλές καθημερινές να υπάρχουν από την αρχή του όρθρου κάποιοι πιστοί, συνήθως λίγες ηλι-

**ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΤΗΝ 11η ΣΕΛΙΔΑ**

Έλληνες Κωφοί στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου στο Έσσεξ Αγγλίας

Μια καθόλου τυχαία, αλλ' εκ Θεού ευτυχής συγκυρία προκάλεσε προ διετίας τη γνωριμία του συμπολίτη μας κωφού αγιογράφου Χαράλαμπου Μαντέλη με την Ορθόδοξη Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου του Έσσεξ Αγγλίας.

Αξιοσημείωτο αποτέλεσμα αυτής της γνωριμίας είναι η εν εξελίξει αγιογράφιση από τον **Χαράλαμπο Μαντέλη** του Πνευματικού Κέντρου του **Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Ιτεών** και του παρακειμένου ναϊσκού του Αγίου Σιλουανού του Αθωνίτου.

Το όλο έργο αποτελεί δωρεά της κυρίας **Θεώνης Τασσοπούλου – Woodley**, που κατάγεται από τις Ιτιές, διαμένει όμως με την οικογένειά της στην Αγγλία και είναι ένθερμη φίλη της πιο πάνω Μονής.

Η αγιογράφιση ακολουθεί τη βυζαντινή τεχνοτροπία που επικρατεί στην Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ και την οποία καθιέρωσε ο ιδρυτής της Γέροντας Σωφρόνιος Σαχάρωφ, διαπρεπής Ρώσος θεολόγος του 20^{ου} αιώνα. Ο Χαράλαμπος Μαντέλης έχει στενή συνεργασία με την μοναχή Γαβριηλία, η οποία παρακολουθεί το έργο ως αγιογράφος της Ιεράς Μονής.

Χάρη σ' αυτή τη γνωριμία και συνεργασία δημιουργήθηκε και οργανώθηκε μια άλλη σπουδαία ευκαιρία, της οποίας αποδέκτες ήταν είκοσι εννέα κωφοί, μέλη οι περισσότεροι της Ορθόδοξης Χριστιανικής Αδελφότητας Κωφών και Βαρηκόων Αθήνας «**Εφφαθά**» και ο διερμηνέας της Νοηματικής Γλώσσας **Στράτος Πατρινός**. Ανάμεσά τους και πέντε κωφοί από την Πάτρα. Η μητέρα ενός από αυτούς και δύο Πατρινές δασκάλες Κωφών συμπλήρωσαν τον αριθμό των τριάντα τριών προσκεκλημένων της Ιεράς Μονής του Έσσεξ. Όλοι ταξιδέψαμε στην Αγγλία (14 – 19 Μαΐου) και φιλοξενηθήκα-

με στους ξενώνες της Μονής και ξεναγηθήκαμε στους χώρους της, καθώς και στην πόλη του Λονδίνου.

γραφείο ταξιδίων της πόλης μας «Κεραμιδάς».

Καθοριστική για την επιτυχία της εκδρομής μας ήταν η συμβολή του ευλα-

Την όλη οργάνωση της εκδρομής μας, και στην παραμικρή λεπτομέρεια, ανέλαβε η κ. Θεώνη Τασσοπούλου, συνεργαζόμενη με τον Χ. Μαντέλη και το

βούς θεολόγου Στράτου Πατρινού, ο οποίος με τη γνώση και χρήση της Νοηματικής και Αγγλικής διευκόλυνε απόλυτα τις συνεννοήσεις και την επικοινωνία

Της Ευτυχίας Γερ. Μάστορα
Δασκάλα Κωφών

νία όλων, κωφών και ακουόντων, με τους ευγενείς οικοδεσπότες μας, που οι περισσότεροι απ' αυτούς μιλούσαν καλά την Ελληνική γλώσσα.

Οι εντυπώσεις που αποκομίσαμε απ' αυτό το ταξίδι υπήρξαν μοναδικές. Γνωρίσαμε ένα Μοναστήρι που αποτελεί φάρο Ορθοδοξίας σε μια χώρα που η επικρατούσα θρησκεία δεν έχει καμία σχέση με τη δική μας ορθόδοξη πίστη και οι διαθέσεις της προς την Πατρίδα μας δεν είναι ιδιαίτερα φιλικές.

Το Μοναστήρι είναι, ας πούμε, δισυπόστατο, αφού ένας ήσυχος επαρχιακός δρόμος αποτελεί το σύνολο, αλλά και τη γέφυρα, ανάμεσα στο βόρειο συγκρότημά του, όπου εγκαταβιώνουν είκοσι επτά μοναχές και στο νότιο, όπου μονάζουν ένδεκα ιερομόναχοι. Τα μέλη των δύο Αδελφοτήτων κατάνονται από δεκά-έξι χώρες – μεταξύ τους και η Ελλάδα και η Κύπρος –, οι γλώσσες όμως που ομιλούνται είναι πολύ περισσότερες.

Η υποδοχή που μας επιφύλαξαν και οι δύο Αδελφότητες, με επικεφαλής τον **Γέροντα Κύριλλο** και τον Αρχιμανδρίτη **π. Ζαχαρία**, παραμέρισε την όποια αμηχανία μας και δημιούργησε μιαν ατμόσφαιρα σεβαστικής οικειότητας, τόσης που δεν αισθανθήκαμε καθόλου άγνωστοι και ξένοι, αλλά «οικείοι της πίστεως».

Γίναμε συνδαιτημόνες και των τριάντα οκτώ μοναχών στα πλούσια και νοστιμότητα γεύματα και στα δείπνα στη μεγάλη τράπεζα της γυναικείας Μονής, ενώ παίρναμε το πρόγευμα μαζί τους στη μικρή τράπεζα της ανδρώας Μονής. Ο Γέροντας Κύριλλος ευλογούσε το φαγητό μας και επακολουθούσαν αναστάσιμοι ύμνοι σε διάφορες γλώσσες.

Διασχίσαμε με τον **π. Πέτρο** το ειρηνικό καταπράσινο τοπίο της ανδρώας Μονής, με τα πανύψηλα θαλλερά δέ-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ ΦΙΛΑΡΕΤΟ

κιωμένες κυρίες. Τότε καθιερώσαμε να τελήται καθημερινώς σε όλη την διάρκεια του χρόνου και το μικρό απόδειπνο, στο οποίο πολλές φορές συμμετείχαν και διάφοροι γνωστοί του Φιλάρετου, που τύχαινε να τους φιλοξενή, ή και δικοί μου φίλοι και συμμαθητές. Αν ποτέ έλειπα και δεν υπήρχε άλλος να βοηθήσει στο απόδειπνο, οι ευσεβείς γερόντισσες αναλάμβαναν εκείνες να αναγνώσουν τους ψαλμούς της ακολουθίας, τους οποίους είχαν μάθει απ' έξω. Και όταν αργότερα ο Φιλάρετος εξελέγη ηγούμενος της Λαύρας και έφυγε, πάλι εκείνες συνέχισαν να τελούν κάθε βράδυ το απόδειπνο μέχρι πρόσφατα.

§10. Το 1986 τέσσερις φίλοι αποφασίσαμε να φτιάξουμε μία χριστιανική ομάδα με νέους της ηλικίας μας με σκοπό (1ον) να είναι μία ομάδα παρεμβάσεως στην κοινωνική πραγματικότητα, (2ον) να αντιμετωπίσουμε τις αιρέσεις στην Πατρα και να ενημερώσουμε και άλλους, και (3ον) να εκδώσουμε ένα νεανικό περιοδικό. Ε συζητήσαμε αρκετά αυτήν την ιδέα μας και μεταξύ μας και με τον αείμνηστο Φιλάρετο, ο οποίος, επειδή είχε αγωνιστικό φρόνημα, δέχτηκε να μας βοηθήσει, να είναι σύμβουλος στην ομάδα μας και να συγκεντρωνώμαστε στο σπίτι που ήταν δίπλα στον ναό του αγίου Αλεξίου και όπου έμενε ο ίδιος. Συντάξαμε ένα καταστατικό της ομάδας, την οποία την εβαπτίσαμε «Ομάδα δράσεως νέων», ενώ στο περιοδικό edώσαμε το όνομα «Νεανικός αγώνας». Πνευματικός οδηγός και σύμβουλος της ομάδας στα δύο περίπου χρόνια λειτουργίας της ήταν φυσικά ο μακαριστός Φιλάρετος. Στις συγκεντρώσεις που εκάναμε ο Φιλάρετος παρευρισκόταν, αν ευκαιρούσε: με υπομονή και καλωσύνη άκουγε τα όσα λέγαμε, αλλά ποτέ δεν επενέβαινε: σπαίνως μας έλεγε την γνώμη του εντελώς συμβουλευτικά, αλλά η ενθάρυνσή του και η βοήθειά του, ακόμη και η οικονομική ενίσχυση για τα έξοδα του περιοδικού ήταν πάντοτε ουσιαστικά.

§11. Θυμούμαι ότι το σπίτι δίπλα στον Άγιο Αλέξιο είχε ένα μικρό σαλόνι με τζάκι, όπου τον χειμώνα έκαιγαν ωραία χοντρά κούτσουρα, και μετά την κυριακάτικη λειτουργία ή τις αγρυπνίες μαζευόμασταν όσοι βοηθούσαμε στο ψαλτήρι, πιάναμε την συζήτηση και παράλληλα παίρναμε κάποιο κέρασμα, κουραμπιέδες, μελομακάρονα, δίπλες, και άλλα παρόμοια, αναλόγως αν ήταν περίοδος νηστείας ή όχι: για το καλοκαίρι μια μεγάλη φέτα καρπούζι ή πεπόνι και άλλα φρούτα της εποχής είχαν την τιμητική τους. Κάποτε μας είπε ο Φιλάρετος ότι σκεφτόταν να ανοίξει ένα βιβλιοπωλείο δίπλα στον ναό, διότι στην περιοχή δεν υπήρχε χριστιανικό βιβλιοπωλείο: όποιος ήθελε κάτι έπρεπε να πάει στα τρία χριστιανικά βιβλιοπωλεία, της «Ζωής», του «Σωτήρος» και του Βαγενά, που βρίσκονταν αρκετά μακριά, στο κέντρο της πόλεως ή πιο πέρα προς τον άγιο Ανδρέα. Διέτρωπα την άποψη να μην το ονομάσει χριστιανικό βιβλιοπωλείο αλλά «έκδοσι χριστιανικού βιβλίου», όπως και έγινε. Μία άλλη φορά είχα

ρωτήσει τον μακαριστό Φιλάρετο πώς έγινε ιερέας: αν από μικρός ήθελε να ιερωθή ή να γίνει μοναχός. Μου απάντησε ότι, όταν ήταν μικρό παιδί, δεν ήξερε από μοναχισμό και τέτοια: το μόνο που επιθυμούσε ήταν να γίνει παπάς και να υπηρετή τον Θεό και την εκκλησία του. Αργότερα έμαθε ότι, για να γίνει κανείς παπάς άγαμος, είναι υποχρεωτικό –για την εκκλησία της Ελλάδος τουλάχιστον– να ανήκει στο μοναχολόγιο κάποιου μοναστηριού: μετά πήγε στην ιερατική σχολή και ύστερα σπούδασε θεολογία στο πανεπιστήμιο Αθηνών. Γεμάτος πίστι, με υπακοή στο θέλημα του Κυρίου και στις επιταγές της εκκλησίας, ήταν σωστός μοναχός σε όλα: και τον αξίωσε ο Θεός να γίνει και ηγούμενος το 1993, πετυχημένος στα διοικητικά και πνευματικά, πολύ αγαπητός και σεβαστός στον λαό, και επάνδρωσε με νέα αδελφότητα την Αγία Λαύρα Καλαβρύτων, που κινδύνευε από λειψανδρία.

§12. Ο Φιλάρετος υπήρξε μέγας ευεργέτης πολλών ανθρώπων στην Πάτρα, και νομίζω ότι πάντοτε ευεργετούσε τους συνανθρώπους του σε όλη του την ζωή: αλλά τις ευεργεσίες του τις κρατούσε μυστικές, και πολλά είναι αυτά που θα μάθουμε αργότερα. Ένα από τα νέα παιδιά που σύχναζαν τότε στον άγιο Αλέξιο, βοηθούσε δε και στο αναλόγιο, ήταν μαθητής της 3ης τάξεως του γενικού λυκείου: αγαπούσε τα γράμματα και είχε ζήλο να σπουδάσει θεολογία. Στο σχολείο ήταν καλός μαθητής, αν και δεν έκανε φροντιστήριο σε κανένα απολύτως μάθημα, διότι η οικογένειά του ήταν πολύ φτωχή: τα κατάφερνε με πολύωρη προσωπική μελέτη. Στην 3η λυκείου όμως υπήρχε και το μάθημα των λατινικών. Η φιλόλογος που είχε αναλάβει αυτό το μάθημα δεν είχε καμμία απολύτως διάθεση να ασχοληθεί με την διδασκαλία: θεωρούσε δεδομένο ότι όλοι οι μαθητές πηγαίνουν σε φροντιστήρια και μαθαίνουν εκεί τα λατινικά, οπότε έκανε μία υποτυπώδη παράδοση και εξέτασι, ανακοίνωνε το παρακάτω μάθημα, έβαζε και κανά δυό ασκήσεις, έτσι για τους τύπους, «για τα μάτια», για να δικαιολογή την ύπαρξή της και να κοροϊδεύει τους μαθητές, τους γονείς και το κράτος που την μισθοδοτούσε και ίσως την μισθοδοτεί ακόμη. Ενδιαφερόταν όμως πολύ για θεατρικά έργα και άλλες «πολιτιστικές» εκδηλώσεις, διότι αυτά αναβαθμίζουν τον ρόλο του σχολείου και ανεβάζουν την ποιότητα της παρεχομένης εκπαίδευσης: ενώ η διδασκαλία, η προσφορά γνώσεως, το να καλλιεργήσεις στους μαθητές ενδιαφέρον και αγάπη και όρεξη για μάθησι σπουδές και πρόοδο είναι τόσο «μπανάλ» και παρωχημένα πράγματα! Η συγκεκριμένη καθηγήτρια, αν και νέα στην ηλικία και πιθανόν χωρίς προηγούμενη διδακτική εμπειρία, ερχόταν καθημερινώς στο σχολείο βαμμένη, μακιγιαρισμένη και κοκεταρισμένη με επιμέλεια, σε σημείο που την σχολίαζαν όλες οι μαθήτριες. Είχε γίνει ακόμη γνωστό ότι ήταν και πολύ γλεντζού και σχεδόν κάθε βράδυ πήγαινε στα διάφορα λαϊκά κέντρα και ξενοχτάδικα της περιοχής μαζί με τον άντρα της, ο οποίος ήταν επίσης καθηγητής άλλης ειδικότητας στο ίδιο λύκειο, αλλά δεν

φαινόταν για άνθρωπος του γλεντιού και του ξενοχτιού. Κατά τ' άλλα η εν λόγω φιλόλογος για τον μοναδικό σε μία τάξη 22 ατόμων μαθητή της που δεν πήγαινε φροντιστήριο, δεν έδειξε κανένα απολύτως ενδιαφέρον, καμμία σημασία, δεν του έδωσε την παραμικρή βοήθεια ούτε μία απλή υπόδειξη: τον άφησε στο απόλυτο σκοτάδι... Γιατί να χαλάσει την ζαχαρένια της άλλωστε; Ο μαθητής της ιστορίας μας φυσικά δεν μπορούσε να καταλάβει από τα λατινικά γράμματα, στα διαγωνίσματα έγραφε χάλια και στο 1ο τρίμηνο πήρε κάτω από την βάση. Το παιδί έβλεπε όλα τα όνειρά του για σπουδές να γκρεμίζονται: ο Θεός όμως μεριμνούσε: και φώτισε τον φύλακα άγγελό του αρχιμανδρίτη Φιλάρετο να ρωτήσει μια μέρα το παιδί για τα μαθήματά του. Κι αυτό του είπε για πρώτη φορά τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε και ότι δεν ευελπιστούσε να σπουδάσει. Τότε στον Φιλάρετο εξωμολογείτο μία πιστή χριστιανή ονόματι Ελένη, έμπειρη φιλόλογος με πολυετή διδακτική εμπειρία, και δεινή λατινίστρια: γνώριζε τα λατινικά αππαισώς, ήταν ευγενικός καλόκαρδος και καλωσυνάτος άνθρωπος και ιδιαίτερα φιλομαθής, γι' αυτό και εκείνον τον καιρό τελειοποιούσε τα γαλλικά της και ετοιμαζόταν να πάρει κάποιο δίπλωμα σ' αυτήν την γλώσσα, αφού η άριστη γνώση των λατινικών την διευκόλυνε πολύ στην εκμάτησι των λατινογενών γλωσσών. Με ζήλο φροντίδα και επιμέλεια και με υπακοή στον πνευματικό της αρχιμανδρίτη Φιλάρετο ανέλαβε τον φτωχό μαθητή από τον ιανουάριο μήνα και χωρίς καμμία απολύτως αμοιβή του έκαμε ιδιαίτερα μαθήματα λατινικών. Και μέσα σε λίγους μήνες, μέχρι το τέλος μαΐου, του είχε μάθει όλο το βιβλίο των λατινικών (είναι το ίδιο με το σημερινό, που το διδάσκονται τα παιδιά επί δύο χρόνια στην 2α και 3η λυκείου), και μετάφρασι και λεξιλόγιο και τυπολογικό και συντακτικό! Και κατά τις πανελλήνιες εξετάσεις το παιδί αρίστευσε στα λατινικά προς δόξαν Θεού και έπαινον των πιστών ανθρώπων του και προς αισχύνην της ακατονόμασής εκείνης καθηγήτριας του σχολείου. Έτσι χάρις στο ενδιαφέρον και την μέριμνα του μακαριστού Φιλάρετου και χάρις στην φιλανθρωπία και την ικανότητα της κυρίας Ελένης εκείνο το φτωχό παιδί πέρασε στο πανεπιστήμιο (9ος στην σειρά επιτυχόντων), μπόρεσε να σπουδάσει και να αισθάνεται παντοτινή ευγνωμοσύνη για τους δύο ευεργέτες του. Μετά την θεολογία ο νέος εκείνος συμπλήρωσε τις σπουδές του και σε άλλες επιστήμες, αργότερα δε, ώριμος άντρας πλέον και οικογενειάρχης, προχώρησε στην εκπόνησι διδακτορικού. Ο αοιδίμος φιλόθεωπος και ενάρετος Φιλάρετος κοιμήθη, καθώς ήδη έχει λεχθεί, στις 30 ιουνίου 2011. Μόλις 10 ημέρες μετά η διδακτορική εργασία του ευεργετηθέντος ανδρός εγκρίθηκε από το πανεπιστήμιο με άριστα: δεν πρόλαβε να αναγγείλι ο ίδιος το χαρούμενο νέο στον Φιλάρετο, αλλά είναι βέβαιο ότι εκείνος το έμαθε και χάρηκε.

Έλληνες Κωφοί στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου στο Έσσεξ Αγγλίας

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 11η ΣΕΛΙΔΑ

ντρα και ξεναγηθήκαμε στους ιερούς χώρους και στα προσκυνήματα. Είδαμε το παλαιό οίκημα, το πρώτο που απέκτησε το 1959 στο Έσσεξ ο **Γέρων Σωφρόνιος**. Τώρα στεγάζει το παρεκκλήσιο του Τιμίου Προδρόμου. Εκεί φυλάσσεται ιερό λείψανο του **Αγίου Σιλουανού**, το οποίο και προσκυνήσαμε. Επισκεφθήκαμε το απείριπτο κελί του Γέροντος Σωφρονίου και την κρύπτη, όπου ο Ιερός Ναός των Αγίων Πάντων με το κοιμητήριο της Μονής. Εδώ αποθέσαμε ασπασμό ευλαβείας στο λιτό μνημείο, όπου αναπαύεται ο **Γέρων Σωφρόνιος**.

Η ξενάγησή μας ολοκληρώθηκε στο Καθολικό της Μονής, στο οποίο τιμάται ο Άγιος Σιλουανός. Πλησιάζοντας μάς καθήλωσαν τέσσερα υπέροχα ψηφιδωτά, ύψους το καθένα άνω των τριών μέτρων, που καταλαμβάνουν όλη τη νότια εξωτερική πλευρά του Ναού. Αποδίδουν κατά σειρά τις άγιες Μορφές της Θεοτόκου, του Ιησού Χριστού, του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου και του Αγίου Σιλουανού.

Στο εσωτερικό του Ναού συναντάς την αποκορύφωση της λιτότητας και ταυτόχρονα της κατάνυξης. Τέμπλο ξύλινο, ελάχιστα περίτεχνο, μα οι τίμιες μορφές που εικονίζονται αποδίδουν πνευματικά ύψη αγιότητας. Το ίδιο και η τεράστια τοιχογραφία του Μυστικού Δείπνου στην ανατολική πλευρά του Αγίου Βήματος και οι εικόνες στους πλαϊνούς τοίχους της Εκκλησίας.

Οι Θείες Λειτουργίες, μέσα στο μυσταγωγικό ημίφως των καντηλιών, θα μας μείνουν αλησμόνητες. Αλησμόνητη και η περίπου δώρη προσευχή κάθε απόγευμα: «Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησον ημάς» και οι ενδιάμεσοι αναστάσιμοι ύμνοι. Η εναλλαγή των γλωσσών, Ελληνικής, Αγγλικής Σλαβονικής, δεν μείωσε καθόλου την κατάνυξη των ψυχών.

Μια από τις πολλές εκπλήξεις της εκδρομής μας ήταν και η επίσκεψη στο Μοναστήρι ομάδας Άγγλων Κωφών, οι οποίοι γνωρίστηκαν με τους Έλληνες Κωφούς και συζήτησαν μεταξύ τους στην Διεθνή Νοηματική Γλώσσα. Παρέμειναν κι αυτοί στη σεμνή εκδήλωση που οργανώθηκε και οι Κωφοί εκδρομείς προσέφεραν στις δύο Α-

δελφότητες απλά και συμβολικά δώρα, σε ανταπόδοση της εγκάρδιας φιλοξενίας που δέχονται. **Ιδιαίτερη συγκίνηση προκάλεσε η επίδοση από τον Χ. Μαντέλη στον**

π. Ζαχαρία αντίγραφο απόφασης του Δ. Σ. του Σωματίου «Εφθαθά», με την οποία τον ανεκήρυξαν επίτιμο μέλος του.

Κατά τη διήμερη ξενάγησή μας στο Λονδίνο, γνωρίσαμε τα σημαντικότερα αξιοθέατα της απέραντης αυτής πόλης, η οποία διατηρεί και προβάλλει όλα τα στοιχεία της παράδοσης και του πολιτισμού της. Επισκεφθήκαμε και το Βρετανικό Μουσείο, όπου με θλίψη αντικρίσαμε τα αρχαία μάρμαρα του Παρθενώνα και μελαγχολήσαμε βλέποντας τη φθορά και την κακοποίηση που έχουν υποστεί.

Ξεχωριστό γεγονός της εκδρομής μας ήταν η επίσκεψη στην Αρχιεπισκοπή, όπου ο Σεβασμιώτατος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ. κ. Γρηγόριος μας υποδέχθηκε με εγκάρδιότητα και καλοσύνη και με εμφανή συγκίνηση. Συνομίλησε με τους Κωφούς με τη βοήθεια του διερμηνέα της Νοηματικής, φωτογραφήθηκε μαζί τους, ενώ οι συνεργάτες του μας περιποιήθηκαν και μας πρόσφεραν ωραία κεράσματα και δώρα. Ο Σεβασμιώτατος μας αποχαιρέτησε με τη συγκινητική διαβεβαίωση: «Οι καλύτεροι επισκέπτες που έχω δεχθεί είστε εσείς...».

Η θαυμάσια και ασυνήθιστη εκδρομή μας θα ολοκληρωθεί την Κυριακή 18 Μαΐου. Το γεύμα της ημέρας, πολυτελές γεύμα αγάπης, ποιότητας και αφθονίας, μας παρέθεσε το ζεύγος Woodley στο σπίτι τους, σε μικρή απόσταση από το Μοναστήρι. Τα τραπέζια είχαν στρωθεί στον ωραίο κήπο, υπό τη σκιά μεγάλων δέντρων που μας προστάτευαν από τον ασυνήθιστο λαμπρό ήλιο. Τη φροντίδα και περιποίησή μας είχαν αναλάβει εκτός από την κ. Θεώνη και την αδελφή της Στέλλα, ο εκλεκτός σύζυγός της, τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους. Ως τις 6 το απόγευμα ζήσαμε σε μίαν ατμόσφαιρα χαράς, οικειότητας και ευχάριστης αναστροφής, οπότε αφήσαμε τους νέους λαμπρούς μας φίλους, μη ξέροντας πώς να τους φανερώσουμε την ευγνωμοσύνη μας.

Παρά την επιθυμία μας να παραταθεί η παραμονή μας στο ευλογημένο Μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου, έφτασε δυστυχώς η ώρα της επιστροφής μας στην Πατρίδα. Παρότι αναχωρούμε πολύ νωρίς το πρωί, σύσσωμες οι δύο Αδελφότητες μάς κατευοδώνουν με συγκίνηση, σχηματίζοντας στη Νοηματική γλώσσα τους αναστάσιμους χαιρετισμούς: «Χριστός Ανέστη!», «Αληθώς Ανέστη!»! Και όταν η υπογράφουσα εκφράζει στον π. Ζαχαρία την ευγνωμοσύνη όλων μας, θα εισπράξει με έκπληξη μίαν απάντηση που πληροφορεί για το ψυχικό μεγαλείο εκείνων των ευλογημένων ανθρώπων του Θεού, που γνωρίσαμε στο Έσσεξ: «Εμείς σας ευχαριστούμε, γιατί μας φέρατε εδώ αγγέλους!».

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΕΘΟΡΙΑΚΟΣ ΝΑΟΣ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ Κ. ΚΑΣΤΡΙΤΣΙΟΥ**

ΙΕΡΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

Το Σάββατο 21 Ιουνίου 2014, ο Ιερός Ναός Υπαπαντής του Κυρίου Κ. Καστριτσίου, διοργανώνει Ιερόν προσκύνημα Μέγαρο - Σαλαμίνα. Συγκεκριμένα:

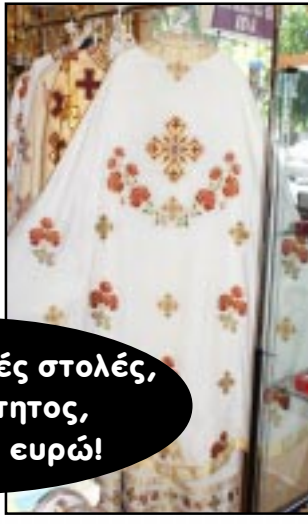
** Ιερά Μονή Αγίου Ιεροθέου Μέγαρο
* Ιερά Μονή Παναγίας Φανερωμένης Σαλαμίνα
* Ι. Μ. Παναγίας Γαλακτοτροφούσης Μεγάρων
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 6984 300418*

**ΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΑΓΝΟ ΚΕΡΙ - ΛΙΒΑΝΙ
ΙΕΡΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ**

ΛΑΖΑΡΟΣ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΡΑΗ 11-13 ΠΑΤΡΑ (ΕΝΑΝΤΙ Ι.Ν. ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ)

ΤΗΛ. & FAX: 2610 314.320

**Πλήρεις Ιερατικές στολές,
αρίστης ποιότητας,
μόνο με 380 ευρώ!**

Ο ΜΕΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

4. Η θεοσημία και η νίκη στη μάχη στη Μιλβία γέφυρα στη Ρώμη το 312, οι αποφάσεις των Μεδιολάνων και η πορεία του Μ. Κωνσταντίνου στο Χριστιανισμό.

Ουσιάδους σημασίας γεγονός για την πλέον αποφασιστική στροφή του Μ. Κωνσταντίνου στο Χριστιανισμό υπήρξε η θεοσημία και η νίκη του στη Ρώμη το 312, η οποία αποδόθηκε από τον Αυτοκράτορα στο χριστιανικό Θεό. Η αφορμή για τη σύγκρουση δόθηκε από το αύγουστο της Δύσεως Μαξέντιο, καθώς σχεδίαζε από τις αρχές του 312 να εισβάλλει αιφνιδιαστικά στη Γαλατία και να εξουδετερώσει τον Κωνσταντίνο, ο οποίος όμως φαίνεται ότι πληροφορήθηκε έγκαιρα τις προθέσεις του, γι' αυτό και πέρασε αιφνιδιαστικά τις Άλπεις και εισέβαλε με το στρατό του στην Ιταλία την άνοιξη, ενώ το Σεπτέμβριο πραγματοποίησε θριαμβευτική είσοδο στα Μεδιόλανα, απ' όπου κινήθηκε προς τη Ρώμη. Στην διάρκεια της πορείας αυτής ενίσχυσε τις δυνάμεις του στρατολογώντας από τους ντόπιους πληθυσμούς, χωρίς να προβαίνει σε διακρίσεις μεταξύ εθνικών και χριστιανών. Η στάση αυτή του Αυγούστου φαίνεται ότι αναπτέρωσε το ηθικό των χριστιανών, καθώς τη θεώρησαν ενδεικτική της ευμενούς του διαθέσεως απέναντί τους, αλλά και ως δείγμα σαφές της θετικής του στάσης πλέον έναντι του Χριστιανισμού, καθώς με τον τρόπο αυτό βεβαιωνόταν όχι μόνο ότι δεν υπήρχε πλέον χαχουψία εις βάρος τους, αλλά και ότι ο αυτοκράτορας έδειχνε πλέον έμπρακτα με την κίνηση αυτή ότι τους περιέβαλε με εμπιστοσύνη.

Άρρηκτα συνδεδεμένο με την τελική μάχη που δόθηκε έξω από τη Ρώμη κοντά στη Μιλβία γέφυρα στις 28 Οκτωβρίου 312 είναι το περίφημο όραμα ή σημείο που εμφανίστηκε στον Κωνσταντίνο την προηγούμενη της μεγάλης σύγκρουσης, δηλαδή στις 27 Οκτωβρίου του 312 κι ενώ ο στρατός του είχε ήδη αναπτυχθεί και παραταχθεί έτοιμος για τη μάχη στη δεξιά όχθη του Τίβερη. Εκεί ο αυτοκράτορας βίωσε την εμπειρία ενός θείου σημείου ή οράματος, σύμφωνα με το οποίο είδε στον ουρανό το χριστιανικό σύμπλεγμα Χι και Ρο δηλαδή το μονόγραμμα του Χριστού σε ανάπτυξη σταυρού, συνοδευόμενο από τη φράση «Εν τούτω νικά», το οποίο θεώρησε ως προάγγελο της νίκης του. Το σημείο αυτό βέβαια σχολιάστηκε ποικιλοτρόπως από την έρευνα, η οποία είναι ουσιαστικά διχασμένη για την αυθεντικότητά του, καθώς παρατηρείται διαφορά μεταξύ των ιστοριογράφων της εποχής ως προς το χρόνο της εμφανίσεώς του αλλά και ως προς τη φύση του. Ενώ δηλαδή ο Λακτάντιος αναφέρει ότι το σημείο ήταν ενύπνιο που συνέβη την παραμονή, ο Ευσέβιος περιγράφει με ιδιαίτερο έμφαση το σημείο ως αληθινό όραμα, το οποίο εμφανίστηκε το μεσημέρι της προπαραμονής της μάχης στον ουρανό και το οποίο είδαν εκτός από τον Κωνσταντίνο και οι στρατιώτες του. Μάλιστα ο Ευσέβιος υποστηρίζει ότι το επόμενο βράδυ εμφανίστηκε στον αυτοκράτορα ο ίδιος ο Χριστός και του ζήτησε να θέσει το σταυροειδές σύμπλεγμα ως έμβλημα στις ασπίδες των λεγεώνων του, με αποτέλεσμα, κατόπιν διαταγής του, να αποσυρθούν τα αγάλματα των πατρώνων θεών που προπορεύονταν συνήθως όταν οι ρωμαϊκές λεγεώνες οδηγούνταν στις μάχες και να αντικατασταθούν από λάβαρο (labarum) που θα αποτελούσαν από ένα κόκκινο ύφασμα στη μέση του οποίου θα ήταν κεντημένος ο σταυρός με το μονόγραμμα του Χριστού, ενώ θα έπρεπε να σφυριλατηθεί και ο σταυρός στις ασπίδες των στρατιωτών. Είναι γεγονός, ότι από τα υπάρχοντα στοιχεία στις πηγές για τη θεοσημία δεν είναι κατ' αρχάς δυνατό ούτε να τεκμηριωθεί απόλυτα, αλλά ούτε και να αμφισβητηθεί ή να απορριφθεί η αξιοπιστία της πληροφορίας των πηγών για το γεγονός, ενώ δεν μπορεί επίσης να παραβλεφθεί η αυθεντικότητα του πυρήνα της ως ιστορικής μαρτυρίας, όμως δεν μπορεί να προσδιοριστεί επίσης με σαφήνεια το είδος της θεοσημίας, αν ήταν δηλαδή όραμα ή ενύπνιο. Είναι συνεπώς απολύτως βέβαιο ότι ο Κωνσταντίνος είχε εμπειρία θεοσημίας, όποιες μορφές, είδους ή περιεχομένου κι αν ήταν αυτή, κάτι στο οποίο, ενώ απέφυγε να αναφέρεται, απέδιδε ανατίρηρητα την τελική του επικράτησή στη μάχη. Και αυτό διότι στην αψίδα που ανοικοδομήθηκε το 315 στη Ρώμη σε ανάμνηση της νίκης του, αναφέρεται σαφώς ότι αυτή συνιστά αποτέλεσμα καρπό θείας εμπνεύσεως και παραχωρήσεως («instinctu divinitatis»), αποδίδοντάς την, χωρίς να το δηλώνει ευθέως, στη βοήθεια του χριστιανικού Θεού προς τον οποίο και στρέφεται έκτοτε σταθερά και έμπρακτα.

Μετά τη νικηφόρα μάχη στη Saxa Rubra, επάνω στη Φλαμινία οδό και κοντά στη Μιλβία γέφυρα του Τίβερη στις 28 Οκτωβρίου 312, που έληξε με θρίαμβο κι επίσημη υποδοχή του Κωνσταντίνου στη Ρώμη όπου και ανακηρύχθηκε ως ο μοναδικός πλέον Αύγουστος της Δύσεως, αλλάζει ριζικά η στάση του απέναντι στο Χριστιανισμό και η προσέγγισή του με την Εκκλησία γίνεται ακόμη στενότερη, κάτι που αντανακλάται πέραν των άλλων έντονα και στην εκκλησιαστική παράδοση, όπου το υπερφυσικό γεγονός που βίωσε θεωρήθηκε ως το σημείο της κλήσης του από το Χριστό, αλλά και ως ένα από τα θεολογικά κριτήρια εκείνα με βάση τα οποία τιμάται ως άγιος και ισαπόστολος. Για το λόγο αυτό και το έτος 312 πρέπει να θεωρηθεί ως το αφετηριακό σημείο για την αποφασιστική στροφή του αυτοκράτορα προς το Χριστιανισμό, προς τον οποίο έκτοτε η αφοσίωσή του υπήρξε ολοκληρωτική, πράγμα που επιβεβαιώνει και το γεγονός ότι την περίοδο αυτή, παράλληλα με τη διαμάχη του με το Μαξιμιανό, ασχολήθηκε συστηματικά και με ένα σοβαρότατο εσωτερικό ζήτημα που απειλούσε την ενότητα της Εκκλησίας στη Δύση, όπως ήταν η δονατιστική έριδα, κάτι που έκανε για πρώτη φορά ρωμαίος αυτοκράτορας. Όπως αναφέρεται στις πηγές γι' αυτό, ο αυτοκράτορας θεωρούσε ως υποχρέωσή του πλέον, ανατεθειμένη μάλιστα από το Θεό, να διατηρήσει την ειρήνη στην Εκκλησία, καθώς από το 311 και εν συνεχεία εντονότερα από το 313-314, η μεγάλη αυτή έριδα στη Β. Αφρική, εξελίχθηκε σε σχίσμα που απειλούσε σοβαρά την εκκλησιαστική ενότητα, γι' αυτό και ανέθεσε τη διευθέτησή του σε σύνοδο επισκόπων στη Ρώμη υπό την προεδρία του Ρώμης Μιλτιάδη το 313, στην οποία έλαβε μέρος

του Πρωτοπρεσβυτέρου

Ευαγγέλου Κ. Πριγκιπάκη, Δρ. Θ.

Καθηγητού του Πρότυπου Πειραματικού
Γυμνασίου Πατρών

και ο ίδιος προσωπικά, εκδηλώνοντας έτσι έμπρακτα το ενδιαφέρον του για τα ζητήματα της Εκκλησίας. Αλλά και σε δεύτερη σύνοδο που συνήλθε στην Αρελάτη (Arles) της Γαλατίας το 314 με πρωτοβουλία του και πάλι, καταβλήθηκε προσπάθεια να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα, αλλά οι συνοδικές αποφάσεις που ήταν εναντίον του Δονατισμού δεν εφαρμόστηκαν παρ' όλες τις αυτοκρατορικές πιέσεις, γι' αυτό και το 321 εγκατέλειψε κάθε επιπλέον προσπάθεια. Είναι όμως χαρακτηριστικό ότι ο Κωνσταντίνος συμπεριφέρεται πλέον ως χριστιανός αυτοκράτορας και κατανοεί τον εαυτό του ως προστάτη της Εκκλησίας, παρόλο που εξακολουθεί να παραμένει ακόμη τυπικά και χάριν της ενότητας και της ησυχίας στο κράτος στο συγκρητικό Ενοθεϊσμό, γι' αυτό και κόβει ακόμη νομίσματα με τον Απόλλωνα-Ήλιο, θέλοντας προφανώς να διατηρήσει τη θρησκευτική ισορροπία στην αυτοκρατορία και να υπογραμμίσει το σεβασμό του στις ρωμαϊκές θρησκευτικές παραδόσεις.

Αποτελεί αναντίρρητη βεβαιότητα όμως επίσης, ότι ο Κωνσταντίνος είχε συνειδητοποιήσει πλέον την αδιάρρηκτη σχέση της ενότητας και προόδου της αυτοκρατορίας με τη θρησκευτική ελευθερία. Ήταν βαθιά η πεποίθησή του ότι, χωρίς να θιγεί η εθνική θρησκεία και τα δικαιώματά της ως επίσημης θρησκείας του κράτους, θα έπρεπε να παρασχεθεί ελευθερία και στις άλλες θρησκευτικές κοινότητες για την απρόσκοπτη άσκηση της λατρείας τους, από τις οποίες μόνον ο Χριστιανισμός βρισκόταν ακόμη σε καθεστώς παρανομίας, όχι όμως και διωγμού. Επειδή δεν απολάμβαναν μόνο οι χριστιανοί ακόμη τη ίδια θρησκευτική δικαιοσύνη με τους λοιπούς πολίτες της αυτοκρατορίας, στις αρχές του 313 κι έπειτα από πρωτοβουλία του Κωνσταντίνου και συμφωνία του Λικίνιου το ζήτημα διευθετήθηκε με τις περιφημες αποφάσεις των Μεδιολάνων, το γνωστό και ως «Διάταγμα των Μεδιολάνων». Πρέπει να τονιστεί βέβαια, ότι πρωταρχικής σημασίας κίνητρο και των δύο αυτοκρατόρων για την παραχώρηση γενικής θρησκευτικής ελευθερίας στην αυτοκρατορία ήταν κυρίως η διασφάλιση της ειρήνης και της ενότητάς της, όμως είναι βέβαιο επίσης ότι διαδραμάτισαν πολύ σημαντικό ρόλο στην επίτευξη αυτής της ενέργειας προφανώς όσα ο Κωνσταντίνος είχε βιώσει στα τέλη του προηγούμενου έτους κατά τη μάχη στη Μιλβία γέφυρα, καθώς και η φιλική στάση του Λικίνιου απέναντι στην Εκκλησία. Για το λόγο αυτό και δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό το συμπέρασμα μερίδας ερευνητών, ότι οι αποφάσεις στα Μεδιόλανα είχαν μόνο πολιτικά κίνητρα, αλλά αντίθετως εξάγεται με σαφήνεια το γεγονός ότι αυτές υπήρξαν κυρίως αποτέλεσμα της προσωπικής πεποίθησης του Κωνσταντίνου και του Λικίνιου, ότι ο Χριστιανισμός απο-

τελούσε σπουδαίο πνευματικό μέγεθος που θα μπορούσε να συμβάλει στην ήθικη εξύψωση των υπηκόων τους, καθώς δεν συνιστούσε πλέον κίνδυνο για την υπόσταση του κράτους, ενώ ο Κωνσταντίνος ήταν επίσης πεπεισμένος πλέον ότι ο Θεός που λάτρευαν οι Χριστιανοί ήταν ο υπέρτατος και αληθινός Θεός, τον οποίο αναζητούσε. Δεν θα ήταν μάλιστα άτοπο να υποστηριχθεί, ότι ο Κωνσταντίνος επέσπευσε την καθιέρωση της θρησκευτικής ελευθερίας στην Αυτοκρατορία, προκειμένου κι εκείνος να μπορέσει μέσα στο πλαίσιο αυτό να εκδηλώσει ελεύθερα και όταν θα το επέτρεπαν οι συνθήκες την πίστη του στο χριστιανικό Θεό, χωρίς να δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στη συνοχή του κράτους, κάτι που υπογραμμίζει σαφώς τα θρησκευτικά κίνητρα της ενέργειας αυτής.

Ως γνωστόν, στα Μεδιόλανα συμφωνήθηκε η εφαρμογή της θρησκευτικής ελευθερίας ως ανεξθρησκίας σε ολόκληρο το ρωμαϊκό κράτος, ενώ αναγνωρίστηκαν στο Χριστιανισμό και τις λοιπές θρησκευτικές κοινότητες τα ίδια ακριβώς δικαιώματα με την εθνική ρωμαϊκή θρησκεία, υπό την προϋπόθεση ότι οι οπαδοί τους θα όφειλαν πέραν των άλλων να προσεύχονται στο Θεό τους για την ευτυχία του κράτους. Κατοχυρώθηκε συνεπώς η ελεύθερη επιλογή θρησκείας για κάθε ρωμαίο πολίτη, ενώ η ιδιαίτερη αναφορά στο Χριστιανισμό, ο οποίος κατέστη πλέον θρησκεία επιτρεπτή και νόμιμη, έγινε γιατί, όπως ήδη αναφέρθηκε, μόνον αυτός βρισκόταν ακόμη σε εκκρεμές νομικό καθεστώς. Για το λόγο αυτό και είναι εντελώς εσφαλμένος ο ισχυρισμός ομάδας ερευνητών, ότι ο Χριστιανισμός αναγνωρίστηκε τότε ως επίσημη θρησκεία του κράτους, καθώς η επίσημη θρησκεία του ήταν η ρωμαϊκή μέχρι το 380 που ο Μ. Θεοδόσιος την αντικατέστησε με το Χριστιανισμό. Είναι όμως βέβαιο ότι στο Χριστιανισμό αναγνωρίστηκαν από τότε τα ίδια δικαιώματα με τις λοιπές θρησκείες του κράτους, γι' αυτό και η σπουδαία προσφορά του Κωνσταντίνου ήταν ότι μαζί με το Λικίνιο επέτρεψαν στην Εκκλησία να δρά πλέον απολύτως ελεύθερα στην επιτέλεση του πνευματικού του έργου, καθώς αποφάσισαν ότι:

1. οι χριστιανοί όπως και

οι λοιποί πολίτες θα μπορούσαν να ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα ελεύθερα, 2. θα καταργούνταν όλοι οι νόμοι εναντίον τους, και 3. οι τόποι λατρείας τους που είχαν δημιουργηθεί, θα έπρεπε να τους αποδοθούν χωρίς εξαγορά. Η νεότερη έρευνα μάλιστα έχει δείξει πολύ πειστικά, ότι οι δύο αυτοκράτορες στο Μιλάνο δεν προχώρησαν στην έκδοση νέου διατάγματος, αλλά ενεργοποίησαν, επικύρωσαν και εμπλούτησαν παλαιότερες αποφάσεις, οι οποίες ήταν σχεδόν ανενεργές, όπως το διάταγμα του 311. Έτσι τόσο ο Λικίνιος στην Ανατολή, όσο και ο Κωνσταντίνος στη Δύση προχώρησαν στην εφαρμογή των αποφάσεών τους, προσπατώντας έμπρακτα εκτός από τις λοιπές θρησκευτικές και τις χριστιανικές κοινότητες. Στις χριστιανικές κοινότητες μάλιστα, που μέχρι το 311 βρισκόταν σε διωγμό, δόθηκαν οικονομικές επιχορηγήσεις για την αποκατάσταση των ζημιών ή την κατασκευή ναών που είχαν καταστραφεί στο διωγμό, επιστράφηκαν οι δημευμένοι τόποι λατρείας, καθώς και κτήματα χριστιανών πολιτών, ενώ απαλλάχθηκε, όπως συνέβαινε και με τον εθνικό, ο χριστιανικός κλήρος από τα δημόσια βάρη και καταργήθηκαν νόμοι οι οποίοι ίσχυαν εναντίον των Χριστιανών, ενώ και οι τόποι λατρείας που είχαν καταληφθεί από οπαδούς της εθνικής θρησκείας επιστράφηκαν στην Εκκλησία. Στο πλαίσιο αυτό, ένα χρόνο αργότερα, το 314 που ανέβηκε στο θρόνο της Ρώμης ο επίσκοπος Σίλβεστρος, ο Κωνσταντίνος του έστειλε δωρεές για την ανοικοδόμηση ναών εκεί και κυρίως αυτών των αποστόλων Πέτρου και Παύλου.

Μετά τη συμφωνία των Μεδιολάνων όμως ξεκίνησαν και πάλι οι εμφύλιες συγκρούσεις, καθώς τον Ιούνιο του 313, ο Λικίνιος νίκησε τον ανιψιό του Μαξιμίνο Δάια σε αποφασιστική μάχη ανατολικά της Αδριανούπολης και ως απόλυτος πλέον άρχοντας της Ανατολής αναζητούσε ευκαιρία να αναμετρηθεί με τον αύγουστο της Δύσεως Κωνσταντίνο, κάτι που έγινε ένα χρόνο αργότερα. Οι δύο στρατοί συγκρούστηκαν στην πόλη Κίβαλι της Παννονίας στις 8 Οκτωβρίου 314 και η μάχη που έμεινε γνωστή ως bellum Cibalense έληξε με πύρρεια νίκη του Κωνσταντίνου έναντι του Λικίνιου, αλλά η διαμάχη μεταξύ τους δεν τελείωσε. Στις αρχές του 316 ο Κωνσταντίνος έορτασε στη Ρώμη τη δέκατη επέτειο από την ανακήρυξή του σε Αύγουστο (decennalia) με όλες τις καθιερωμένες εκδηλώσεις, όμως αν και μέγιστος αρχιερέας δεν έλαβε μέρος στις θυσίες προς τους θεούς, κάτι που δεν πέρασε απαρατήρητο από τους Εθνικούς και καταδεικνύει σαφώς την ουσιαστική του στροφή πλέον προς το Χριστιανισμό. Παράλληλα όμως κι ενεργώντας με σύνεση για τη διατήρηση της ειρήνης του κράτους, το ίδιο έτος που πέθανε ο Διοκλητιανός, του απένειμε τη ρωμαϊκή αποθέωση.

Αφού ολοκληρώθηκαν οι εκδηλώσεις στη Ρώμη, ο Μ. Κωνσταντίνος επέστρεψε στα Τρέβιρα, όπου παρέμεινε την άνοιξη και το καλοκαίρι του 316 προετοιμαζόμενος πυρετωδώς για τον επερχόμενο πόλεμο με το Λικίνιο, κάτι που έκανε και ο Λικίνιος, ο οποίος είχε ανασυγκροτήσει πλήρως τις δυνάμεις του. Το Δεκέμβριο ο Κωνσταντίνος βρισκόταν στη Σαρδική (σημερινή Σόφια) σπεύδοντας να συναντήσει το Λικίνιο. Οι δύο στρατοί συγκρούστηκαν τον Ιανουάριο ή το Φεβρουάριο του 317 με αποτέλεσμα αμφίροπο, το οποίο οδήγησε σε συμφωνία με την επιβολή των όρων του Κωνσταντίνου, που υπογράφηκε την 1^η Μαρτίου 317 και είναι γνωστή ως concordia Augustorum. Ο Λικίνιος όμως το 321 αναίρεσε ουσιαστικά τις αποφάσεις των Μεδιολάνων στην Ανατολή, κηρύσσοντας ήπιο διωγμό εναντίον των Χριστιανών. Εικάζεται μάλιστα ότι ο διωγμός αυτός είχε ως απώτερο στόχο την πρόκληση για έναρξη εχθροπραξιών από τον Κωνσταντίνο, κάτι που καταδεικνύει σαφώς το γεγονός ότι ο αυτοκράτορας της Δύσεως είχε στραφεί πλέον οριστικά προς το Χριστιανισμό και γι' αυτό πιστευόταν από το Λικίνιο ότι θα εκλάμβανε το διωγμό ως προσωπική πρόκληση. Ο Λικίνιος γνώριζε δηλαδή με βεβαιότητα πλέον, ότι ο Κωνσταντίνος όχι μόνο προστάτευε το Χριστιανισμό, αλλά ήταν και ο ίδιος πλέον χριστιανός στο φρόνημα, αφού τον υποπευόταν ότι είχε ήδη ασπαστεί τη νέα θρησκεία αρνούμενος τις ρωμαϊκές θεότητες. Το γεγονός ότι ο Κωνσταντίνος συνδέονταν στενότερα με την Εκκλησία ενισχύεται και από το γεγονός, ότι το ίδιο έτος (321) εμφανίζεται ευνοϊκότερος προς τους χριστιανούς και τον κλήρο, καθώς εκδίδει νέα διατάγματα για την επιστροφή ή και τη διασφάλιση της περιουσίας των χριστιανικών κοινοτήτων, ενώ καθιερώνεται η Κυριακή ως αργία για τον αστικό πληθυσμό, ενώ για τον αγροτικό επιτρέπεται ελευθερία επιλογής ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που θα επικρατούσαν ανά περιοχή. Με τις ενέργειες αυτές καταδεικνύεται πλέον σαφώς, ότι ο αυτοκράτορας έχει στραφεί σταθερά πλέον προς το Χριστιανισμό, τον οποίο προστατεύει και νομικά, καθώς γνώριζε ότι υφίστατο διώξεις χριστιανών από το Λικίνιο, γι' αυτό και στις 25 Δεκεμβρίου 323 εξέδωσε νόμο με τον οποίο απειλούσε να τιμωρήσει αυστηρά όσους ανάγκαζαν τους χριστιανούς να τελούν θυσίες.

(Γ' Μέρος - Συνεχίζεται)

Ασημίνα Ζανιά Τσιμάρια

Ιατρός - Πνευμονολόγος

Αγίου Ανδρέου 195, Πάτρα

Τηλ.: 2613011057

Kiv: 6973417616

e-mail: azaniatsimara@gmail.com

ΑΓΙΟΙ ΦΑΝΕΝΤΕΣ: Οι ομολογητές άγιοι της Κεφαλονιάς Γρηγόριος, Θεόδωρος και Λέων και η ιστορική αλήθεια για την επίγεια διαδρομή τους

Κάθε χρόνο την Κυριακή των Αγίων Πάντων η Τοπική Εκκλησία της Κεφαλληνίας εορτάζει πανηγυρικά στη Σάμη την πανίερη μνήμη των αγίων ενδόξων ομολογητών Γρηγορίου, Θεοδώρου και Λέοντος. Πρόκειται για τους παλαιότερους αγίους στην εκκλησιαστική ιστορία της Κεφαλονιάς, οι οποίοι είναι ευρύτερα γνωστοί με την προσωνυμία «Άγιοι Φανέντες» που τους δόθηκε λόγω της θαυματουργικής φανέρωσης των ιερών τους λειψάνων και της ανάδειξής τους από την αφάνεια. Επίκεντρο των λατρευτικών εκδηλώσεων προς τιμήν των τριών ομολογητών αγίων της Κεφαλονιάς είναι εδώ και αιώνες η επ' ονόματί τους ιδρυθείσα παλαιά ιερά Μονή, γνωστή μέχρι σήμερα ως «Μονή των Αγίων Φανέντων» και κτισμένη στην κορυφή της νότιας ακροπόλεως της αρχαίας Σάμης σε υψόμετρο 226μ.

Σύμφωνα με τα διασωθέντα δύο παλαιά λατινικά συναξάρια του 14^{ου} αιώνα, τα οποία γράφτηκαν το μεν πρώτο που είναι εκτενέστερο από τον Βενετό μοναχό Pietro Calò, το δε δεύτερο που είναι συνοπτικότερο από τον επίσκοπο της Ακυληίας Pietro Natali, οι άγιοι Γρηγόριος, Θεόδωρος και Λέων κατάγονταν από την Ανατολή και έζησαν περί τα μέσα του 4^{ου} μ.Χ. αιώνα. Ήταν στρατιωτικοί στον ρωμαϊκό αυτοκρατορικό στρατό και πίστευαν με βαθιά προσήλωση στις αλήθειες του Ευαγγελίου του Χριστού. Όμως προκειμένου να μην ασπασθούν τη φοβερή αίρεση του Αρειανισμού επί των ημερών του αιρετικού αυτοκράτορα Κωνσταντίου (337–361), εγκατέλειψαν το στράτευμα και αναχώρησαν από τη Σικελία, όπου βρίσκονταν την εποχή εκείνη, και αποβιβάστηκαν στην Κεφαλονιά. Φτάνοντας στο μεγαλύτερο νησί του Ιονίου, κατέφυγαν στο ανατολικό του τμήμα και συγκεκριμένα στην κοιλάδα της Σάμης, απέναντι από την Ιθάκη. Στον τόπο αυτό, όπου ανακάλυψαν μέσα σ' ένα μικρό, αλλά πυκνό δάσος από χαμηλά δένδρα και θάμνους τα ερείπια ενός μισοκατεστραμμένου ναού, έζησαν ως στρατιώτες και αθλητές πλέον του Χριστού μέχρι της οσιακής τους, η δε μνήμη τους καταχωρήθηκε στις 24 Αυγούστου σύμφωνα με τα δύο παλαιά σωζόμενα συναξάρια. Πολλά χρόνια μετά από την οσιακή τους κοίμηση στην περιοχή της Σάμης, τα ιερά τους σκηνώματα αποκαλύφθηκαν με θαυμαστό τρόπο, όταν έπειτα από νυκτερινή εμφάνιση των αγίων σ' έναν επιφανή και πλούσιο κάτοικο του νησιού, ο οποίος ονομαζόταν Μιχαήλ και έπασχε από μία μορφή λέπρας, του υποδείχθηκε από έναν χοιροβοσκό ο τόπος, όπου αυτά κείτονταν. Αμέσως ο Μιχαήλ κατευθύνθηκε με οδηγό τον χοιροβοσκό προς το πυκνό δάσος, όπου βρίσκονταν τα τρία άφθαρτα ολόσωμα σκηνώματα, τα οποία έλαμπαν και ευωδίαζαν. Αφού προσευχήθηκε γονατιστός θερμά και προσκύνησε με ευλάβεια τα τρία φεγγοβολούντα άταφα ιερά σκηνώματα, θεραπεύτηκε από την ανίατη ασθένειά του. Μετά από το θαύμα επιμελήθηκε των ιερών λειψάνων και ίδρυσε προς τιμήν των τριών ομολογητών αγίων Γρηγορίου, Θεοδώρου και Λέοντος Μονή, η οποία είναι γνωστή μέχρι σήμερα ως «Μονή των Αγίων Φανέντων», αλλά ερειπωμένη πλέον από τους σεισμούς του 1953.

Μετά την ανεύρεση των τριών αθάρτων ιερών σκηνωμάτων των αγίων, αυτά φυλάσσονταν στην ιδρυθείσα επ' ονόματί τους Ιερά Μονή. Σύμφωνα με την επιχώρια προφορική παράδοση τα λείψανα αφαιρέθηκαν κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας και μάλιστα πλάστηκε ένας παρηγορητικός ιστορικοθρησκευτικός θρύλος, σύμφωνα με τον οποίο το πλοίο που τα μετέφερε, βυθίστηκε κοντά στο Φισκάρδο της Κεφαλονιάς. Σύμφωνα μάλιστα μ' αυτόν τον θρύλο τα ιερά λείψανα παρέμειναν για πάντα ως ασύλητος θησαυρός στον θαλάσσιο πυθμένα των υδάτων της Κεφαλονιάς και έτσι δεν έγιναν κτήμα των Δυτικών. Στην πραγματικότητα όμως, όπως αποδείχθηκε μέσα από την πολυετή επιστημονική έρευνα, τα τρία ολόσωμα σκηνώματα εκλάπησαν από τους Βενετούς και μεταφέρθηκαν στη Μονή του Προφήτη Ζαχαρία στην περιοχή Καστέλο της Βενετίας, το μεν λείψανο του αγίου Λέοντος από τα τέλη του 9^{ου} αιώνα, τα δε λείψανα των αγίων Γρηγορίου και Θεοδώρου από τον 14^ο αιώνα. Έκτοτε φυλάσσονται μέσα σε μαρμάρινη λάρνακα στον Ναό του Προφήτη Ζαχαρία, αφού η ομώνυμη Μονή της Βενετίας διαλύθηκε στα τέλη του 18^{ου} αιώνα.

Από το έτος 2004 ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδων προέβη σε συντονισμένες ενέργειες προς τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία προκειμένου να επιτραπεί η αποσφράγιση της μαρμάρινης λάρνακας στον Ναό του Προφήτη Ζαχαρία της Βενετίας και να πραγματοποιηθεί η επιστημονική εξέταση του περιεχομένου της. Μετά την τεκμηριωμένη επιστημονική διερεύνηση στις 29-30 Ιανουαρίου 2009, αποδείχθηκε η αυθεντικότητα των ιερών λειψάνων των τριών ομολογητών αγίων της Κεφαλονιάς και μετά την επίσημη ταυτοποίησή τους, δόθηκε μικρό μέρος λειψάνων και των τριών αγίων ως ευλογία και δώρο στην Ιερά Μητρόπολη Κεφαλληνίας. Τα τμήματα των ιερών αυτών λειψάνων επέστρεψαν με κάθε επισημότητα στη Σάμη της Κεφαλονιάς το Σάββατο των Μυροφόρων 2 Μαΐου 2009, εις ανάμνηση δε της επετείου της επανακομίδης τους καθιερώθηκε έκτοτε η τέλεση λαμπράς αρχιερατικής πανηγύρεως την Κυριακή των Μυροφόρων. Αξιοσημείωτη και επαινετή είναι η μακροχρόνια

επιστημονική έρευνα για τους ομολογητές αγίους της Κεφαλονιάς από τον εκ Σάμης Αιδεσιμολογίωτατο Πρωτοπρεσβύτερο π. Γεώργιο Αντζουλάτο, ο οποίος χάρη στις άοκνες προσπάθειες και τον ένθερμο ζήλο του συνέβαλε αποφασιστικά στον εντοπισμό, την επανεύρεση και την επιστημονική αναγνώριση των τριών Αγίων Φανέντων. Εορτασμός της μνήμης των τριών ομολογητών αγίων έχει επίσης καθιερωθεί να τελείται στην Αττική με πρωτοβουλία Κεφαλλήνων ιερέων και κεφαλληνιακών συλλόγων και συγκεκριμένα στους Ιερούς Ναούς Παναγίας Φανερωμένης Βουλιαγμένης και Αγίων Τιμοθέου και Μαύρας Ν. Ερυθραίας.

Αλλά οι άγιοι Γρηγόριος, Θεόδωρος και Λέων τιμούνται και στο αιγαιοπελαγίτικο νησί της Σάμου, όχι όμως «εν αληθεί?», αφού αποδίδεται σ' αυτούς τοπική διάσταση, ενώ έχουν διατυπωθεί καινοφανείς θεωρίες, στηριζόμενες σε υποθέσεις και εικασίες, οι οποίες παραχαράσσουν την ιστορική αλήθεια της επίγεια διαδρομής των τριών αγίων.

Έτσι παρακάμπτοντας τα αρχαία φιλολογικά κείμενα και αγνοώντας τη γεωγραφία, τα τοπωνύμια και την ιστορία της Κεφαλονιάς, συνέδεσε ο γεωγράφος Philippos Ferrarius (1551-1626), όπως αργότερα και οι Σάμιοι ιστορικοί μελετητές Επαμεινώνδας Σταματιάδης και Μανώλης Βαρβούνης το αιγαιοπελαγίτικο νησί της Σάμου με τους τρεις ομολογητές αγίους, διακηρύσσοντας ότι μετά την αποχώρησή τους από τη Σικελία κατέφυγαν στη Σάμο του Αιγαίου Πελάγους, όπου και έζησαν ασκητικά μέχρι την οσιακή τους κοίμηση. Μάλιστα από το 1995 η Τοπική Εκκλησία της Σάμου και επί των ημερών του νυν Μητροπολίτου κ. Ευσεβίου του Σαμίου μνημονεύει τους τρεις στρατιωτικούς αγίους ως τοπικούς αγίους του νησιού, ενώ το 2004 θεμελιώθηκε σε στρατόπεδο της Σάμου παρεκκλήσιο προς τιμήν τους.

Η γεωγραφική σύγχυση αναφορικά με τον τόπο καταφυγής, ασκήσεως και κοιμήσεως των τριών ομολογητών αγίων προκλήθηκε, διότι στα δύο σωζόμενα λατινικά συναξάρια υπάρχει το τοπωνύμιο Samos. Το επίμαχο όμως αυτό τοπωνύμιο δεν αναφέρεται στη νήσο Σάμο του Αιγαίου Πελάγους, αλλά στη νήσο Σάμο του Ιονίου Πελάγους, δηλαδή την Κεφαλονιά, αφού από την αρχαιότητα και σύμφωνα με τις υπάρχουσες ιστορικές πηγές τόσο ολόκληρο το νησί της Κεφαλονιάς όσο και το ανατολικό του τμήμα, όπου βρίσκεται η κωμόπολη της Σάμης, φέρουν τη διπλή διαχρονική ονομασία με τα ονόματα Σάμος και Σάμη. Ενδεικτικό είναι μάλιστα το γεγονός ότι ο γεωγράφος Στράβωνας αναφερόμενος στον Όμηρο, διαπιστώνει ότι ο ποιητής χρησιμοποιεί το όνομα Σάμος για το νησί, το οποίο ονομάζεται τώρα Κεφαλληνία: «Σάμον δέ τήν νυν Κεφαλληνίαν, ως και όταν φη», ενώ σύμφωνα με τη γεωγραφική εγκυκλοπαίδεια Baudrandus(II, 198) παρατίθεται ως τρίτο λήμμα για την ερμηνεία του όρου «νήσος Σάμος»: το ακόλουθο: «Σάμος, νήσος του Ιονίου Πελάγους κατά τον Πλίνιο και Αλβίο, που ονομάσθηκε και Σάμη σύμφωνα με μαρτυρία του Στράβωνα και μετά Κεφαλληνία, όπου υπάρχει επί-

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ ΥΠΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΕΛΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (Η ΙΣΤΟΡΗΕΙΣΑ ΤΟ 1654 ΚΑΙ ΦΥΛΑΣΣΟΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΑΜΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΜΑΤΙΚΗ ΕΦΕΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΦΑΝΕΝΤΩΝ) ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014.

σης και πόλη Σάμος». Αξιωματικώς είναι το γεγονός ότι ήδη από τον 18^ο αιώνα επιφανείς ιστορικοί και αγιολόγοι, όπως ο Guilielmo Cupego, ο οποίος επιμελήθηκε την έκδοση του χειρόγραφου συναξαρίου του Pietro Calò που αναφέρεται στους τρεις αγίους και ο Flaminio Corner, ο οποίος στο πολύτομο έργο του για την Εκκλησία της Βενετίας αναδημοσιεύει το συναξάριο του Calò, είχαν ταυτίσει με ορθότητα και σαφήνεια τη γεωγραφική πραγματικότητα της Κεφαλονιάς με τον τόπο καταφυγής, κοιμήσεως και ευρέσεως των τριών Αγίων Φανέντων. Αλλά η ταύτιση του τοπωνυμίου «Σάμος» με την Κεφαλονιά επιβεβαιώνεται απόλυτα και από το γεγονός ότι η επίγεια παρουσία των τριών αγίων, όπως και η από αιώνων αδιάλειπτη λατρευτική τους τιμή στο μεγαλύτερο νησί των Επτανήσων και έκτο μεγαλύτερο ελληνικό νησί με συνολική έκταση 781τ.χλμ. εντοπίζεται και καταγράφεται στο ανατολικό του τμήμα και συγκεκριμένα στην περιοχή της κωμοπόλεως της Σάμης, γνωστής στα αρχαϊκά κείμενα με την προσωνυμία «ρίβα της Σάμος», πλησίον δε αυτής βρίσκεται δημοφιλής παραλία, γνωστή μέχρι σήμερα με το τοπωνύμιο «Αντίσαμος».

Όμως ανεξάρτητα από το επίμαχο τοπωνύμιο η επίγεια παρουσία των αγίων στη Σάμο του Αιγαίου Πελάγους δεν μαρτυρείται και δεν επιβεβαιώνεται ούτε μέσα από την τοπική προφορική παράδοση ούτε μέσα από κάποιο ιστορικό αρχαιολογικό εύρημα. Τα δύο διασωθέντα λατινικά συναξάρια ομιλούν σαφέστατα για την ανέγερση Μονής προς τιμήν των αγίων στον χώρο, όπου αποκαλύφθηκαν θαυματουργικά τα σκηνώματά τους. Η Μονή αυτή κτίστηκε από τον θεραπευμένο από τη λέπρα άρχοντα Μιχαήλ στην κορυφή της νότιας ακροπόλεως της αρχαίας Σάμης και είναι η γνωστή στους Κεφαλλήνες ως «Μονή των Αγίων Φανέντων», η οποία

αποτελεί και το επίκεντρο του ετήσιου εορτασμού της μνήμης τους την Κυριακή των Αγίων Πάντων. Στο αιγαιοπελαγίτικο νησί της Σάμου απεναντίας και στην προσπάθεια εξεύρεσης ιστορικού μνημείου που να σχετίζεται με τους τρεις αγίους, μόλις το 2003 αναφέρθηκε η πιθανολογούμενη και υποθετική συσχέτιση αυτών μ' ένα Μαρτύριο, το οποίο χρονολογείται από τον 4^ο μ.Χ. αιώνα και βρίσκεται στον χώρο του παλαιοχριστιανικού κοιμητηρίου στην περιοχή του Πυθαγορείου. Όμως η στηριζόμενη σε εικασίες αυτή συσχέτιση δεν επιβεβαιώνεται και δεν μαρτυρείται ούτε μέσα από κάποια προφορική παράδοση ούτε μέσα από κάποια αναφορά ή περιγραφή του χώρου στα συναξάρια, όταν μάλιστα αυτός προβάλλεται υποθετικά ως τόπος ενταφιασμού των αγίων. Η αναφορά των συναξαρίων σε τμήμα ενός μισοκατεστραμμένου ναού που ανακάλυψαν οι τρεις άγιοι μέσα σε πυκνό δάσος, επιβεβαιώνεται απόλυτα από τα σωζόμενα αρχαιολογικά ευρήματα στην περιοχή της Σάμης, ενώ η πλούσια λαϊκή κεφαλληνιακή προφορική παράδοση για τους τρεις αγίους αποδεικνύει την παρουσία τους στην περιοχή αυτή της Κεφαλονιάς. Μάλιστα οι καταγεγραμμένες προφορικές παραδόσεις έχουν εξαιρετικό ενδιαφέρον, αλλά και ιδιαίτερη βαρύτητα, αφού αναπαράγουν με μεγάλη αξιοπιστία και εγγύτητα τα στοιχεία που παρατίθενται στα συναξάρια-κά κείμενα, όταν μάλιστα αυτά ήταν παντελώς άγνωστα για πάρα πολλά χρόνια στην τοπική βιβλιογραφία της Κεφαλονιάς. Έτσι η καταγεγραμμένη πλέον προφορική παράδοση της περιοχής της Σάμης αναφέρεται με σαφήνεια στα διαφορετικά ονόματα και τις διαφορετικές ηλικίες των τριών αγίων, στον ερχομό τους από άλλο μέρος (ήταν ξένοι και ήρθαν), στη φυγή τους από το στράτευμα (χαρακτηρίζονται ως καταδιωγμένοι και κυνηγημένοι), στην ασκητική τους διαβίωση στην περιοχή της Σάμης (εκεί ασκητέψανε). Ακόμη και στις αποκλινόμενες πληροφορίες της λαϊκής προφορικής παράδοσης σε σχέση με τα συναξάρια βρίσκεται ο μελετητής εύλογες απαντήσεις. Έτσι η απόδοση στους τρεις αγίους συγγενικής ιδιότητας, ότι δηλαδή ήταν πατέρας και δύο παιδιά, υποδηλώνει την πνευματική πατρότητα και καθοδήγηση των αγίων Θεοδώρου και Λέοντος από τον άγιο Γρηγόριο, τον σεβάσμιο αυτό ασπρομάλλη γέροντα, ενώ η απόδοση σ' αυτούς της καλογερικής ιδιότητας, παρόλο που δεν ήταν μοναχοί, έχει κάποια λογική βάση, αφού ως γνωστόν οι καλόγεροι είναι αυτοί που επιδίδονται στην εν Χριστό? άσκηση σε απομονωμένες περιοχές και σύμφωνα με τα συναξάρια οι τρεις άγιοι έζησαν ασκητικά μέχρι της οσιακής τους κοιμήσεως. Αλλά και η λατρευτική τους τιμή στην περιοχή της Σάμης με επίκεντρο την ιστορική Μονή των Αγίων Φανέντων είναι εδώ και αιώνες συνεχής και ζωντανή και αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της θρησκευτικής πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου.

Απεναντίας η παντελής ανυπαρξία λαϊκής προφορικής παράδοσης για τους αγίους στη Σάμο του Αιγαίου Πελάγους αποτελεί γεγονός απόλυτα δικαιολογημένο, αφού οι τρεις άγιοι ασκήτησαν, κοιμήθηκαν και τιμήθηκαν στη Σάμο του Ιονίου Πελάγους, δηλαδή την Κεφαλονιά. Παρόλα αυτά ο σύγχρονος Σάμιος ιστορικός μελετητής Μανώλης Βαρβούνης στην προσπάθειά του να στηρίξει την επιχειρηματολογία του για την υποθετική σχέση των αγίων με το αιγαιοπελαγίτικο νησί, χαρακτηρίζει ως ελλιπή και ασαφή την περί των αγίων λαϊκή λατρευτική παράδοση της Κεφαλονιάς, διότι δημιουργήθηκε χωρίς τη γνώση των δύο παλαιών συναξαρίων και με βάση τον γνωστό παρηγορητικό θρύλο για την απώλεια των λειψάνων στη θάλασσα. Επιπλέον ισχυρίζεται ότι η τιμή των αγίων στην Κεφαλονιά είναι πολύ νεότερη σε σύγκριση με την αντίστοιχη της Σάμου, όπου η τιμή λησμονήθηκε λόγω ιστορικών και πληθυσμιακών περιπετειών. Δεν παραθέτει όμως τις ιστορικές εκείνες πηγές που να ομιλούν για την τιμή αυτή στο αιγαιοπελαγίτικο νησί από τον 4^ο μ.Χ. αιώνα και μετά. Έτσι, ενώ αμφισβητείται με αίολα επιχειρήματα η επίγεια παρουσία των τριών αγίων στην Κεφαλονιά, δεν παρατίθενται τα αποδεικτικά εκείνα στοιχεία που να πιστοποιούν και να επιβεβαιώνουν τη σύνδεση των αγίων με το αιγαιοπελαγίτικο νησί της Σάμου. Γι' αυτό τον λόγο και η βασισμένη σε υποθέσεις και εικασίες καινοφανής θεωρία για τη σχέση των τριών αγίων με το αιγαιοπελαγίτικο νησί σε συνδυασμό και με την επίκληση του τοπωνυμίου «Σάμος» στα λατινικά συναξάρια δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να αποτελέσουν τεκμήριο και αποδεικτικό στοιχείο για την επίγεια παρουσία και την τιμή των αγίων στη Σάμο του Αιγαίου Πελάγους. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι η τιμή τους πρέπει αποκλειστικά να αποδίδεται εντός των στενών γεωγραφικών ορίων της Κεφαλονιάς και ειδικότερα της περιοχής της Σάμης, αφού οι άγιοι της πίστεώς μας δεν γνωρίζουν γεωγραφικά σύνορα, αρκεί η τιμή τους να αποδίδεται από τους όπου γης χριστιανούς όχι μόνο με πίστη και ευλάβεια, αλλά και «εν αληθεία» σεβόμενοι την ιστορική αλήθεια της επίγεια διαδρομής τους.

Γ.Θ.Λ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

* Αντζουλάτου Γεωργίου Φ., Πρωτοπρεσβύτερου, Οι Άγιοι Φανέντες. Οι ομολογητές άγιοι της Κεφαλονιάς Γρηγόριος - Θεόδωρος - Λέων, Εκδοτικός Οίκος Π. Κυριακίδη Α.Ε., Αθήνα 2005.

* Αντζουλάτου Γεωργίου Φ., Πρωτοπρεσβύτερου, Η επιστροφή των Αγίων Φανέντων στο νησί τους, Έκδοση Ένωσης Κεφαλλήνων και Ιθακισίων Κηφισιάς και Βορείων Προαστίων, Κηφισιά 2014.

* Βαρβούνη Μ.Γ., Αγιολογία, Ιστορία και Λαϊκή Παράδοση: Η περίπτωση των στρατιωτικών αγίων Γρηγορίου, Θεοδώρου και Λέοντος στη Σάμο, Λαογραφικά Μελετήματα της Ρωμιοσύνης, Εκδόσεις Άθως, Αθήνα 2010.

* amalgama – paramythias. blogspot.com
* anavaseis. blogspot.com
* sami-roupaki. blogspot.com
* syndesmosklchi. blogspot.com
* www.imglyfadas.gr
* www.kefalonitikanea.gr
* www.saint.gr

Ρήξη στροφικού πετάλου του Ωμου - Αρθροσκοπική Αποκατάσταση

Η αποκατάσταση της ρήξεως του τενόντιου στροφικού πετάλου του ώμου αποτελεί μία από τις πιο συχνές χειρουργικές επεμβάσεις του ώμου, με πάρα πολύ καλά αποτελέσματα βάση των μελετών της τελευταίας δεκαετίας. Μέσα στην τελευταία δεκαπενταετία, η χειρουργική αποκατάσταση της ρήξεως του στροφικού πετάλου του ώμου εξελίχθηκε από την ανοικτή χειρουργική τεχνική στην αποκλειστικά αρθροσκοπική.

Η αξιολόγηση της παθολογίας του ώμου χρειάζεται πολύ καλή γνώση της ανατομίας και της λειτουργίας του ώμου. Η εκτίμηση διαφορετικών παραγόντων και κλινικών συμπτωμάτων σε συνδυασμό με

συν θωρακικός, ο κορακοβραχιόνιος και η βραχεία κεφαλή του δικεφαλου βραχιονίου. Επιπλέον μύες που συμμετέχουν δευτερογενώς στη λειτουργία του ώμου οπισθίως είναι ο ελάσσων ρομβοειδής, ο μείζων ρομβοειδής, ο ανεκκτήρας της ωμοπλάτης, ο πρόσθιος οδοντωτός και ο τραπεζοειδής. Οι σύνδεσμοι που συμμετέχουν δευτερογενώς στην σταθερότητα της άρθρωσης του ώμου είναι ο κορακοβραχιόνιος σύνδεσμος, ο κορακοακρωμιακός και ο άνω, μέσος και κάτω γληνοβραχιόνιος σύνδεσμος.

Μηχανισμός Κάκωσης Τενόντων του Ωμου

Η κάκωση του στροφικού πετάλου του ώμου μπορεί να περιλαμβάνει τον τραυματισμό ή τη ρήξη ενός μεμονωμένου τένοντα ή συνδυασμό τενόντων. Ιδιαίτερα συχνοί είναι οι τραυματισμοί αθλητών, όπου το άθλημά τους περιλαμβάνει ρίψεις πάνω από το επίπεδο του ώμου, όπως παί-

κτες του baseball, rugby, λόγω πρώτον επαναλαμβανόμενης καταπόνησης, ειδικά στη φάση επιβράδυνσης όπου οι ασκούμενες δυνάμεις στο στροφικό πέταλο είναι ισχυρές, οδηγώντας σταδιακά αρχικά σε μικρορήξεις και ακολούθως σε ρήξη των τενόντων και δεύτερον στο έσω σύνδρομο πρόσκρουσης που παρατηρείται στους αθλητές αυτούς, όπου οδηγεί σταδιακά σε μερική ρήξη του τενόντιου στροφικού πετάλου.

Η ρήξη του στροφικού πετάλου του ώμου μπορεί να είναι:

i. **Οξεία απόσπαση ή ρήξη** των τενόντων από την κατάφυσή τους, συχνότερα του υπερακανθίου και υπακανθίου από το μείζονα βραχιόνιο όγκωμα ή του υποπλάτιου από το έλασσον βραχιόνιο όγκωμα. Παρατηρείται συχνότερα σε νέους ασθενείς μετά από πτώση ή οξύ τραυματισμό του ώμου. Επίσης σε ασθενείς άνω των 40 ετών παρατηρείται σε εξάρθρωμα του ώμου. Πλήρης ρήξη του τένοντα χρειάζεται χειρουργική αντιμετώπιση, ειδικά σε αθλητές υψηλών απαιτήσεων όπως παιχτές του tennis, volley, baseball, ή αθλητές ενόργανης γυμναστικής ή χορού.

ii. **Χρόνια εκφυλιστική ρήξη**, συνήθως σε ασθενείς μεγαλύτερης ηλικίας. Στις περιπτώσεις αυτές οι ασθενείς παραπονούνται για ωμαλγία με περιορισμό στην απαγωγή και έξω στροφή από μήνες, ενώ ξαφνικά, μετά έντονη δραστηριότητα ή τραυματισμό, αναφέρουν πλήρη κατάρρηση απαγωγής του ώμου και έντονο πόνο. Η ρήξη συνήθως περιλαμβάνει τον υπερακάνθιο, τον υπακάνθιο και τον ελάσσονα στρογγύλο, ενώ μπορεί να επεκτείνεται προσθίως και στον υποπλάτιο και πρόσθιο αρθρικό θύλακο. Οι χρόνιες εκφυλιστικές ρήξεις είναι αποτέλεσμα του συνδρόμου υπακρωμιακής πρόσκρουσης, όπου ο υπερακάνθιος τένοντας, λόγω πρόσκρουσης στο ακρώμιο, εκφυλίζεται και σταδιακά λεπτύνεται και κόβεται. Σε ασθενείς με στενό υπακρωμιακό χώρο, λόγω ανατομίας (ακρώμιο τύπου 2 ή 3) ή λόγω αρχόμενης αρθρίτιδας και οστεοφυτικών αλλοιώσεων στο ακρώμιο, ο υπερακάνθιος «τρίβεται» και εκφυλίζεται με αποτέλεσμα να προκαλεί πόνο και αδυναμία σε απαγωγή και έξω στροφή του ώμου. Περιγράφηκε πρόσφατα και το σύνδρομο υποκορακοειδικής πρόσκρουσης, που οδηγεί σε τραυματισμό και ρήξη του υποπλάτιου, εμφανιζόμενο σε άτομα που εκτελούν επαγγελματικά υπερβολική απαγωγή και έξω στροφή (όπως επαγγελματίες αθλητές σφαίρας και baseball).

iii. **Ιατρογενείς βλάβες**, σε αποτυχία αποκατάστασης της ρήξης, συχνά σε χρόνιες μαζικές ρήξεις του στροφικού πετάλου.

A' ΜΕΡΟΣ - ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΡΓΟΣ
ΑΡΘΡΟΣΚΟΠΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΟΣ - ΤΡΑΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

την εμπειρία του Ορθοπαιδικού χειρουργού αποτελούν τη βάση προκειμένου να αξιολογηθούν όλες εκείνες οι καταστάσεις που κρύβονται πίσω από τον όρο αυτό. Η παθολογία του ώμου περιλαμβάνει διάφορες καταστάσεις, από την ωμαλγία – δυσλειτουργία του στροφικού πετάλου ή τενοντίτιδες του ώμου (ασβεστοποιός τενοντίτιδα υπερακανθίου) και το σύνδρομο υπακρωμιακής πρόσκρουσης έως την πλήρη ρήξη του στροφικού πετάλου του ώμου και την αρθροπάθεια του ώμου (οστεοαρθρίτιδα).

Ανατομία

Η διάθρωση του ώμου είναι σφαιροειδής άρθρωση στην οποία η ωμογλήνη έχει μικρότερη επιφάνεια από την κεφαλή του βραχιονίου. Η ωμογλήνη καλύπτεται από υαλοειδή αρθρικό χόνδρο και συμπληρώνεται περιφερικά από τον ινοχόνδρο επιχείλιο χόνδρο, ο οποίος συχνά υπόκειται σε τραυματισμό-αποκόλληση σε εξάρθρωμα του ώμου και χρειάζεται αρθροσκοπική αποκατάσταση (βλάβη Bankart). Η αρθρική επιφάνεια της ωμογλήνης βρίσκεται σε κάθετο επίπεδο σε σχέση με το επίπεδο της ωμοπλάτης και η θέση της ωμοπλάτης καθορίζει τη συμπεριφορά όλης της άρθρωσης. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ισχυροί σύνδεσμοι στην άρθρωση του ώμου, η διάθρωση συγκρατείται στη θέση της με τη δράση των μυών που την περιβάλλουν. Οι μύες που περιβάλλουν τον ώμο αποτελώντας το στροφικό τενόντιο πέταλο του ώμου και επιπλέον συμμετέχουν στη σταθερότητα της άρθρωσης είναι οι εξής:

* Υποπλάτιος (προσθίως – ενεργεί με έσω στροφή του ώμου)

* Υπερακάνθιος (άνω και οπισθίως – ενεργεί με έξω στροφή και απαγωγή του ώμου)

* Υπακάνθιος (οπισθίως – ενεργεί με έξω στροφή του ώμου)

* Μείζων στρογγύλος (οπισθίως – ενεργεί με προσαγωγή και ελαφρά έσω στροφή του βραχίονα)

* Ελάσσων στρογγύλος (οπισθίως – ενεργεί με ελαφρά έξω στροφή του βραχίονα). Μέσα από την άρθρωση του ώμου περνά και η μακρά κεφαλή του δικεφαλου εκφυόμενη από το υπεργλήνιο φύμα της ωμογλήνης (βλάβη SLAP σε αποκόλληση) πριν καταλήξει στην αύλακα του δικεφαλου είναι συχνά αιτία πόνου και έντονων ενοχλημάτων, ενώ μπορεί να υποστεί εκφύλιση και ρήξη με το πέρασμα των ετών και σε περιπτώσεις υπέρχρησης του ώμου. Επιπλέον έχουμε και το **δελτοειδή** με τις τρεις μοίρες του (κλειδική, ακρωμιακή και ακανθική), που είναι ο πιο σημαντικός μύς για την απαγωγή στην άρθρωση του ώμου.

* Επιπλέον μύες που συμμετέχουν δευτερογενώς στη λειτουργία του ώμου προσθίως είναι ο μείζων θωρακικός, ο ελάσ-

«ΧΑΡΙΝ ΥΓΕΙΑΣ»

*Της ιατρού Ασημίνας Ζανιά-Τσιμάρια
azaniatsimara@gmail.com

Το "αντίδωρο" της ασθένειας!

“Τις ασθενεί και ουκ ασθενώ;” λέγει χαρακτηριστικά ο Απόστολος Παύλος στην Β' προς Κορινθίους επιστολή. **Άνθρωπος και ασθένεια** είναι έννοιες αλληλένδετες, εδώ και χιλιάδες χρόνια. Αλήθεια, σε πόσους από εμάς οι λέξεις ασθένεια, αρρώστια, πόνος δεν προκαλούν θλίψη και απογοήτευση; Μια λαϊκή ρήση τονίζει:

“Η ελευθερία και η υγεία μοιάζουν με το οξυγόνο. Αισθάνεσαι την αξία τους, όταν λείπουν!” Πράγματι η υγεία είναι το μεγαλύτερο αγαθό που δόθηκε στον άνθρωπο. Είναι δώρο ανεκτίμητο. Άραγε, όταν είμαστε υ-

γιείς, αντιλαμβανόμαστε, πλήρως, την αξία του δώρου αυτού;

Μια συχνή ερώτηση που τίθεται σε κάθε ιατρό είναι η εξής: **“Μας πως αντέχετε να παλεύετε, διαρκώς, την ασθένεια;”**. Πράγματι, το λειτουργήμα της ιατρικής δεν δύναται να ασκηθεί με ευκολία, ούτε με ελαφρά την καρδιά. **Ο ιατρός** καλείται να δώσει μάχες σε αγώνες, που αρκετές φορές είναι άνισοι. **Άλλωστε, η μεγαλύτερη αξία σε έναν αγώνα, δεν είναι να τον κερδίσεις, αλλά να τον δώσεις και να μην εγκαταλείψεις.** Από την άλλη πλευρά ο ασθενής, που βιώνει την απογοήτευση και τη θλίψη στο άκουσμα και στην ανακοίνωση μιας ασθένειας. **Κι εκείνος καλείται να σηκώσει το Σταυρό του και ανέβει το δικό του Γολγοθά.**

Έχουμε διερωτηθεί, όμως, γιατί συνδυάζουμε την αρρώστια μόνο με πολύ δυσάρεστα συναισθήματα. **Γιατί ο φόβος, η ανασφάλεια, η αβεβαιότητα απειλούν να νικήσουν την ελπίδα, την πίστη, τη δύναμη;** Βέβαια, είμαστε άνθρωποι με αδυναμίες και φοβίες πολλές. **Όμως, ταυτόχρονα είμαστε χριστιανοί** και πρέπει και να γεννιόμαστε και να ζούμε ως αγωνιστές, ως αθλητές στον στίβο της ζωής. Η μεγαλύτερη επιπλοκή μια ασθένειας δεν είναι η ιατρική παθολογία, αλλά η ανθρώπινη παραίτηση. **Υπάρχουν ασθενείς που δέχθηκαν την ασθένεια τους ως “αντίδωρο” ευλογημένο.** Με πίστη αληθινή έδωσαν τον αγώνα τον “καλό” και επέστρεψαν νικητές στη ζωή. Το σημαντικότερο όμως είναι, ότι **επέστρεψαν καλύτεροι άνθρωποι.** Η δοκιμασί-

α τους ήταν ο δρόμος που τους οδήγησε πιο κοντά στην αλήθεια και στην ουσία της ζωής, που μας χάρισε ο Θεός. **Ο Απόστολος των Εθνών, έχοντας βιώσει ο ίδιος την ασθένεια, ζητά βοήθεια από τον Κύριό Του και θα λάβει μια συγκλονιστική απάντηση: “η γάρ δύναμίς μου εν ασθένεία τελειούται”**

* Η κα Ασημίνα Ζανιά-Τσιμάρια είναι πνευμονολόγος-φυματολόγος. Σπούδασε στην Ιατρική του Πανεπιστημίου Πατρών και πραγματοποίησε την εξειδίκευσή της στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ρίου. Πλέον προσφέρει τις ιατρικές της υπηρεσίες σε ιδιωτικό επίπεδο.

(Β' Κορ. 12:9). Τα παραπάνω λόγια δεν πρέπει να τα λησμονούμε ποτέ.

Μια ασθένεια βιώνεται ταυτόχρονα από πολλά πρόσωπα και με διαφορετικό τρόπο. **Ο ασθενής** προσδοκά και ελπίζει στην θεραπεία, στην ίαση. **Ο ιατρός** αγωνίζεται, ώστε να δώσει στον ασθενή του εκείνο που λαχταρά και επιθυμεί. Από την άλλη, συνήθως υπάρχει μια μάνα ή ένας πατέρας ή μια σύζυγος ή ένα τέκνο που αγωνιούν για τον δικό τους άνθρωπο. Ένας πνευματικός, ευλογημένος και αγαπημένος άνθρωπος, μου είπε κάποτε: **“Δες την στήριξη στον ασθενή σαν διακονία σταλμένη από τον Κύριο, σαν λειτουργήμα ιερό!** Πράγματι τούτα τα λόγια αποτελούν **παρακαταθήκη, πηγή δύναμης και ελπίδας** είτε είσαι ιατρός είτε είσαι συγγενής του ασθενούντος. Μια μάχη είναι σίγουρο ότι θα την χάσεις, μόνο αν δεν την δώσεις.

Σήμερα, σε τούτο το άρθρο δεν έγινε επιστημονική ανάλυση μιας ασθένειας, αλλά έγινε κατάθεση **μιας ανθρώπινης προσέγγισης**, που σκοπό έχει να δυναμώσει κάθε ασθενή, κάθε συγγενή, κάθε ιατρό. **Ας προσπαθήσουμε και ας αγωνιστούμε όλοι μαζί και καθένας χωριστά, ώστε η χαρά να νικήσει την λύπη, η ελπίδα να παραγκωνίσει το φόβο, η πίστη να αφανίσει την αβεβαιότητα.** Άλλωστε τα παρακάτω λόγια του Κυρίου, μας συγκλονίζουν και μας αναγεννούν στους αιώνες:

“εν τω κόσμω θλίψιν έξετε, αλλ' θαρσείτε, εγώ νενίκηκα τον κόσμον...” (Ιων. 16:33)

AUTO ELECTRIC CENTER

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΤΑΛΑΚΤΙΚΩΝ-ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΕΙΟ ΑΥΤ/ΩΝ

www.automintzas.gr

AutoMintzas - Auto Electric Center

Κολοκοτρώνη 1, Ν. Σούλι Πατρών, Τηλ./Φαξ: +30 2610.641.860

E-mail: info@automintzas.gr

Η εορτή των Αγίων Πάντων με την οποίαν κλείνει ο κύκλος των εορτών της Αναστάσεως του Κυρίου, προβάλλει ενώπιόν μας όλο εκείνο το «περικείμενον ημίν νέφος μαρτύρων» (Εβρ. 12, 1) για να αποτελέσει τον πανηγυρικό εορτασμό του θριάμβου της Ορθοδόξης χριστιανικής πίστεως και της ομολογίας των «απ' αιώνος ευαρεστησάντων τω Θεώ». Και είναι ο θρίαμβος «πάντων των Αγίων», θρίαμβος εναντίον όλων των σκοτεινών δυνάμεων, οι οποίες, από της εποχής των Πρωτοπλάστων διεκδικούν την κυριαρχία επί του κόσμου και μάλιστα επί του «κατ' εικόνα και ομοίωσιν» Θεού πλασθέντος ανθρώπου. (Γενεσ. 26, 27).

Ειδικότερα, κατά την εορτή των Αγίων Πάντων εορτάζουμε «τους υψιλότατους και αγιαστικούς νόας, τα εννέα δηλαδή τάγματα (των Αγγέλων), τους Προπάτορας και Πατριάρχας, τους Προφήτας, τους Αποστόλους και Ιεράρχας, τους Ιερομάρτυρας και Οσιομάρτυρας, τους Οσίους και Δικαίους και απάσας τας των Γυναικών χορείας και τους άπαντας ανωνύμους Αγίους, μεθ' ὧν έστωσαν και οι επιγενησόμενοι, προ δε πάντων την Κυρίαν ημών και Δέσποιναν Θεοτόκον, Μαρίαν την αειπάρθενον». ¹ Πολύ δε ορθώς η Εκκλησία μας ετοποθέτησε την εορτή των Αγίων Πάντων αμέσως μετά τον εορτασμό της επιφωίτησεως του Αγίου Πνεύματος, ομολογούσα και διακηρύττουσα τοιοτοτρόπως, ότι «καρπός του Πνεύματος» είναι όλο αυτό «το φιλόθεον σύστημα», των πάσης φύσεως Αγίων, οι γνωστοί και άγνωστοι «φίλοι» του Λόγου του Θεού, οι οποίοι εισήλθαν στο κράτος της θείας δόξης και στους κόλπους της μακαρίας και ζωοποιού Αγίας Τριάδος, ήτοι «των Προφητών ο Σύλλογος, των Αποστόλων ο Χορός, των Μαρτύρων ο δήμος, των

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Πατέρων ο μελισσών και των αγίων Γυναικών το φιλόθεον σύστημα», όπως ωραιότατα εμελώδησε και ο Ιερός υμνογράφος. ²

Η εορτή των Αγίων Πάντων καθιερώθηκε να εορτάζεται στην Ανατολή την πρώτη Κυριακή μετά την Πεντηκοστή, ενώ στη Δύση την 1ην Νοεμβρίου. Παρά ταύτα ο σκοπός και το πνεύμα της εορτής αυτής παραμένουν τα ίδια «είτε πρόκειται περί της κατά την πρώτην Κυριακήν μετά την Πεντηκοστήν, είτε πρόκειται κατά την 1ην Νοεμβρίου τελεσώς της». ³

Αρχικώς η εορτή των Αγίων Πάντων δεν είχε τόσον ευρύ περιεχόμενο και ήταν εορτή μόνον Πάντων

ριος ο Θαυματουργός, ⁴ ενώ ως πρώτη «στερεά αρχαία μαρτυρία», παραμένει απόσπασμα ομιλίας του αγίου Εφραίμ του Σύρου, ο οποίος κάνει λόγο περί μιας εορτής αναφερομένης «εις μνήμην των Μαρτύρων όλης της Οικουμένης», η οποία ετελείτο την 13η Μαΐου 373 στην Νίσιβι, πόλη της άνω Μεσοποταμίας και στην Έδεσσα της Συρίας. ⁵ Στην Κωνσταντινούπολη φαίνεται ότι η εορτή των Αγίων Πάντων εορτάζετο ήδη την πρώτη Κυριακή μετά την Πεντηκοστή, όταν ήτο εκεί Αρχιεπίσκοπος ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο οποίος σε ομιλία του εγκωμιάζει τους Αγίους Πάντας, «τους εν όλω τω κόσμω μαρτυρήσαντας» και λέγει: «Ούπω παρήλθεν ημερών επτά αριθμός (εν. από την ημέρα της Πεντηκοστής) και πάλιν κατέλαβεν ημάς μαρτύρων χορός, μάλλον δε μαρτύρων παρεμβολή και παρόταξις, της παρεμβολής των αγγέλων, ην ο πατριάρχης είδεν Ιακώβ, κατ' ουδένα χείρων, αλλ' εφάμιλλος αυτής». ⁶ Τέλος η εορτή αυτή παγιώνεται την Α' Κυριακή μετά την Πεντηκοστή, οριστικώς πλέον, τον δον αιώνα και λαμβάνει παγκόσμιον χαρακτήρα, αφού περιέλαβε όλους τους αθλητάς της χριστιανικής πίστες «ουδενός εξαιρουμένου». ⁷ Γιατί Μάρτυρες δεν είναι μόνο εκείνοι που έχυσαν το αίμα τους για την πίστη τους στον Χριστό. Μάρτυρες είναι και όλοι όσοι αγωνίσθηκαν στην ζωή τους «τον αγώνα τον καλόν» και εβάστασαν με καρτερία τον Σταυρό του Χριστού. Είναι εκείνοι που «περιήλθον εν μηλταις, εν αιγείοις δέρμασιν, υστερούμενοι, θλιβόμενοι, κουχούμενοι... εν ερημίαις πλανώμενοι και όρεσι και σπηλαίοις και ταις οπαις της γης», (Εβρ. 11, 37, 38) οι «το χρονιώτερον και επιπονώτερον μαρτύριον της συνειδήσεως διαθήσαντες», ⁸ κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό, εκείνοι δηλαδή που εμαρτύρησαν για τον Χριστό το καθημερινό μαρτύριο της συνειδήσεως, ακολουθώντας την προτροπή του Μ. Βασι-

Ιωάννου Φ. Αθανασοπούλου
Θεολόγου - Φιλολόγου

«Οι Άγιοι, ήδη κατά την διάρκεια της ζωής τους, εκπληρώθησαν με το Άγιο Πνεύμα και όταν πέθαναν, η χάρη του Αγίου Πνεύματος ήταν ακόμα παρούσα στις ψυχές τους και στα σώματά τους, μέσα στους τάφους και τις απεικονίσεις τους και στις άγιες εικόνες τους. Όχι εξ αιτίας της φύσεώς τους, αλλά εξαιτίας της χάριτος και της ενεργείας της». ¹¹

Ζώντας εν Χριστώ οι Άγιοι κάνουν τα έργα του Χριστού, διότι δι' Αυτού γίνονται όχι μόνον δυνατοί, αλλά και παντοδύναμοι: «Πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντι με Χριστώ», λέγει ο Απόστολος Παύλος (Φίλιπ. 4, 13). Κατ' αυτόν τον τρόπο γίνεται πραγματικότητα ο λόγος του Χριστού, ότι οι πιστεύοντες σε Αυτόν θα κάνουν τα έργα τα δικά του και ακόμη μεγαλύτερα: «Αμήν, αμήν λέγω υμίν, ο πιστεύων εις εμέ, τα έργα α εγώ ποιώ και εκείνος ποιήσει, και μείζονα τούτων ποιήσει». (Ιωάν. 14, 12). Πράγματι διά των Αγίων «δαίμονες απελαύνονται, ασθενείς θεραπεύονται, τυφλοί αναβλέπουν, λεπροί καθαίρονται, πειρασμοί και ανία λύονται, πάσα δόσις αγαθή εκ του Πατρός των Φώτων δι' αυτών τοις αδιστάκτωι πιστει αιτούσι κάτεισι». ¹²

Τα χαριτόβρυτα λείψανά τους, τα οποία «ο δεσπότης Χριστός, παρέσχετο ημίν πηγάς σωτηρίους, πολυτρόπως τας ευεργεσίας πηγάζοντα, μύρον ευωδίας βρύνοντα», κατά τον ιερο Δαμασκηνό, όχι μόνο θαυματουργούν στην επί-

κληση οιασδήποτε βοηθείας, αλλά στερεώνουν και καθαγιάζουν την Αγία Τράπεζα, πάνω στην οποία συμμετέχει και κοινωνεί εν Χριστώ όλη η Εκκλησία, θριαμβεύουσα και στρατευομένη. Οι άγιοι είναι εκείνοι που δείχνουν πολυάριθμους, αλλά πάντοτε βέβαιους δρόμους σωτηρίας, φωτισμού και αγιασμού, υποδεικνύουν όλους τους τρόπους με τους οποίους η ανθρώπινη φύση κατανικά την αμαρτία, την κάθε αμαρτία. «Τούτων πάντων αναθεωρούντες την πολιτείαν ζηλώσωμεν την πίστιν, την αγάπην, την ελπίδα, τον ζήλον, τον βίον, την καρτερίαν των παθημάτων, την υπομονήν μέχρις αίματος, ίνα και των της δόξης στεφάνων αυτοίς κοινωνήσωμεν». ¹³

Παραπομπές

1. «Συναξάριον» εορτής Αγ. Πάντων. Ε.Γ. Παντελάκη, Άγιοι Πάντες, στην «Θ.Χ.Ε.», τομ. Α' σ. 175.
2. Βλ. Ιδιόμελον «Λιτής», Κυριακής Αγ. Πάντων.
3. J. RATINOT, Πάντων Αγίων εορτή, στην «Χ.Η.Ε.», τομ. Σ. 1156.
4. Γρηγορίου Θαυματουργού, Λόγος εις τους Αγ. Πάντας. Ρ.Γ. 10, 1198-1205.
5. Γεωργ. Βεργωτή, Η παρουσία ανωνύμων αγίων στα Μηναία. Θεσ/νίκη 1990, σ. 175. (Συλλογικός τόμος, «Προσφορά» στον Μητροπ. Θεσ/νίκης Παντελεήμονα Β').
6. Ρ.Γ. 50, 705.
7. J. RATINOT, ό.π.
8. Ιωάν. Δαμασκηνού, Εκδ. Ακριβής Ορθοδόξου Πίστεως. Κείμενο Μετάφραση Νίκου Μασσούκα. Θεσ/νίκη 1983, σ. 390.
9. Μ. Βασιλείου, Λόγος εις τους Αγ. Τεσσαράκοντα Μάρτυρας. Ρ.Γ. 31, 508.
10. Ιωάν. Μ. Φουντούλη, Λογική Λατρεία. Εκδ. Αποστολ. Διακονίας, 1984, σ. 135.
11. Γεωργ. Φλορόφσκυ, Δημιουργία και Απολύτρωση. Θεσ/νίκη, 1983, σ. 232.
12. Ιωάννου Δαμασκηνού, ό.π., σ. 388.
13. Ό.π. σ. 390.

των Μαρτύρων. Προήλθε προφανώς από τους λόγους του Ιησού Χριστού, ο οποίος διεκήρυξεν ότι «μακάριοι εστέ όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσι και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ' υμών ψευδόμενοι ένεκεν εμού» και ότι «ο μισθός υμών πολός εν τοις ουρανοίς». (Ματθ. 5, 11, 12) Την παλαιότερη πληροφορία για την εν λόγω εορτή έχει διασώσει σε ομιλία του ο Άγιος Γρηγό-

λείου: «Γίνεσθε μάρτυρες τη βουλήσει άνευ διωγμών, άνευ μαστίγων, και έξετε την αυτην αξίαν, οίαν και οι μάρτυρες». ⁹ Μάρτυρες είναι οι Ομολογηταί, που ομολόγησαν την καλή ομολογία «ενώπιον εθνών τε και βασιλέων, υιών τε Ισραήλ» (Πράξ. 9, 15), οι Ιεράρχαι, που επιόμαναν θεοφιλώς το ποίμνιο του Χριστού και εστήριξαν την Ορθόδοξη πίστη. Οι Όσιοι και οι Ασκηταί, που εσταύρωσαν την σάρκα «συν ταις παθήμασι και ταις επιθυμίαις». Οι άνθρωποι του κόσμου, που έζησαν στην γη των πειρασμών και των δοκιμασιών, αλλά που «επολιτεύοντο» σαν να βρίσκονται στον ουρανό. ¹⁰

Κατά τον Ζ-Η' μ.Χ. αιώνα, η Κωνσταντινούπολις απέκτησε και ναό μέγιστο και περικαλλή, αφιερωμένο στους Αγίους Πάντες. Ο λόγος της οικοδομής του ναού αναφέρεται στο «Συναξάριο» της εορτής, σύμφωνα με το οποίο, όταν ο Λέων ΣΤ' ο Σοφός έκτισε ναό και ηθέλησε να τον τιμήσει επ' ονόματι της συζύγου του Θεοφανούς, η οποία είχε ευαρεστήσει «κατ' άκρον τω Θεώ», του υπεδείχθη ότι δεν θα ήταν φρόνιμο να ανατεθεί ναός σε γυναίκα που δεν της είχε δώσει ακόμη ο χρόνος «το τίμιον και σεβάσμιον και ότι τω Θεώ ευηρέστησεν». Ο σοφώτατος Βασιλεύς επείσθη και «συνευδοκούσης και της Εκκλησίας απάσης» ανέθεσε τον ναό στην τιμή των απανταχού της γης πάντων των Αγίων, ειπών: «ει και Θεοφανώ Αγία, μετά τούτων πάντων συναριθμείσθω».

Η εορτή των Αγίων Πάντων αγκαλιάζει ολόκληρη την ανθρώπινη ιστορία. Συνδέει το παρόν με το παρελθόν και το μέλλον. Ενώνει τον ουρανό με την γη, την χρονικότητα με την αιωνιότητα, το πεπερασμένο με το άπειρο. Οι Άγιοι δεν είναι μορφές του παρελθόντος και δεν είναι ούτε καν μορφές του παρόντος. Είναι μήνυμα των εσχάτων προς τα παρόντα, που διδάσκει τον άνθρωπο κάθε εποχής ότι άρχοντες του κόσμου τούτου δεν είναι «οι δοκούντες άρχειν των εθνών», αλλά ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός, που είναι ο Κύριος της Ιστορίας.

Η εορτή των Αγίων Πάντων αποδεικνύει ότι η σωτηρία των πιστών είναι έργο του Πνεύματος και ότι οι Άγιοι αποτελούν τα αμάραντα άνθη της γης, που αρδεύονται από τους ποταμούς του Αγίου Πνεύματος. Όπως είπε ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, οι Άγιοι «κυριάρχησαν πάνω στα πάθη τους και εξουσίασαν και διαφύλαξαν ανένταφο το «κατ' εικόνα» Θεού σύμφωνα με το οποίο δημιουργήθηκαν. Αυτοί με την δική τους ελεύθερη θέληση

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ (από το 1928) "ΤΖΕΛΑΤΗ"

ΕΙΔΗ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ - ΔΩΡΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΖΕΛΑΤΗΣ

Έκθεση
Αγιογραφίας,
γκραβούρες
αυθεντικές

ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 29Α - ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ.: 2610/272.692,
ΚΙΝ.: 6979675316

e-mail:
gelatis@hotmail.com

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΥΛΛΟΓΑΥΠΤΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ
Γ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ

□ □ ΤΕΜΠΛΑ □ □ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ
□ □ ΘΡΟΝΟΙ □ □ ΕΠΙΤΑΦΙΟΙ
□ □ ΑΜΒΩΝΕΣ □ □ ΚΑΡΕΚΛΕΣ
□ □ ΠΑΓΚΑΡΙΑ □ □ ΣΤΑΣΙΔΙΑ

Αλεξ. Υψηλάντου 106
& Αγ. Νικολάου - Πάτρα
Τηλ.: 2610 278.829
- Κιν.: 6944 766.005